

Lepää rauhassa makea prinssi – Ruhe in Frieden, süßer Prinz

Kääntäminen suomen- ja saksankielisessä internetslangissa

Pro gradu -tutkielma

Tiina Neuvonen

96998

Monikielisen viestinnän ja käännöstieteen maisteriohjelma

Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta

Tampereen yliopisto

24.4.2019

Tampereen yliopisto
Monikielisen viestinnän ja käännöstieteen maisteriopinnot
Saksan kääntämisen ja tulkkauksen opintosuunta
Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta

NEUVONEN, TIINA: Lepää rauhassa makea prinssi – Ruhe in Frieden, süßer Prinz. Kääntäminen suomen- ja saksankielisessä internetslangissa.

Pro gradu -tutkielma 79 sivua + liitteet 24 sivua, saksankielinen lyhennelmä 15 sivua

Huhtikuu 2019

Tässä pro gradu -tutkielmassa tarkastellaan internetviestinnässä tapahtuvia, englannin kielen globaalista valta-asemasta johtuvia kielivalintoja. Englannin kielen kääntäminen ja lainaaminen on osa arkista kielenkäyttöä internetin keskustelupalstoilla, joiden kautta vierasperäistä slangisanastoa siirtyy myös puhutun kielen rekistereihin. Työn tavoitteena on selvittää, millaista ammatillisen kontekstin ulkopuolella tapahtuvaa, arjen kieliresurssina käsitettävää kääntämistä suomen- ja saksankielisellä keskustelufoorumilla esiintyy ja millaisiin kielen aineksiin se kohdistuu.

Englannin kielen käyttöä internetslangissa on lähestytty aiemmin sociolinguistiikan näkökulmista, mutta käännöstieteessä ilmiön tutkiminen on jäänyt vähemmälle huomiolle. Koska perinteinen käännöstiede ei tarjoa valmista viitekehystä ilmiön tutkimiselle ja aihe sijoittuu käännöstieteen ja sociolinguistiikan rajamaille, teoreettinen viitekehys rakentuu niin käännöstieteen, sociolinguistiikan kuin kielentutkimuksenkin käsitteistä.

Tutkimusaineisto on koottu suomenkielisen Ylilauta.org-sivuston ja saksankielisen Kohlchan.net-sivuston keskusteluista. Kääntäminen näyttää tarkastelun kohteena olevilla sivustoilla tärkeältä keskustelukulttuurin ja -konventioiden osalta. Kääntämisellä luodaan kielellistä huumoria, yhteistä sanastoa ja fraseologiaa ja näin rakennetaan ryhmäidentiteettiä anonyymissä, tekstiin ja kuviin pohjautuvassa internetviestinnässä.

Kerätyn aineiston valossa internetslangissa esiintyy englanninkielisten lainasanojen käyttöä sekä erilaisten fraseemien, erityisesti pop-kulttuurin ilmiöistä peräisin olevien lentävien lauseiden sekä idiomien, lainaamista ja kääntämistä. Osa sanastosta näyttää kuuluvan myös laajempaan, globaaliin internetslangisanastoon. Kääntäminen tapahtuu usein sanasanaisesti, mikä edellyttää käyttäjiltä kielellistä ja fraseologista osaamista sekä vaikuttaa siihen, että internetslangi saa vaikutteita englannin kielioppirakenteista. Kääntämisen suosiosta kertoo se, että suomenkielisellä Ylilaudalla esiintyy kääntämiseen tarkoitettuja viestiketjuja, joissa käännösten ”onnistuneisuuden” sijaan tavoitteena on luoda eri kielten aineksin muodostettua hölynpölyä.

Avainsanat: kielen muutos, kielivalinnat, ei-ammattillinen kääntäminen, lainasanat, fraseemit, ryhmäidentiteetti, internetslangi

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Slangi ja internetslangi	6
2.1	Slangi	6
2.2	Internetslangi	8
3	Lainasanat ja fraseemit	11
3.1	Lainaaaminen ja koodinvaihto	11
3.2	Lainasanat	14
3.3	Fraseemit	17
3.3.1	Fraseemien piirteet	18
3.3.2	Fraseemien luokittelu	21
4	Ei-ammattillinen kääntäminen ja käännösstrategiat	24
4.1	Ei-ammattillinen kääntäminen	24
4.2	Käännösstrategia ja -menetelmä	26
4.2.1	Sananmukainen ja sanasanainen kääntäminen	28
4.2.2	Fraseemien lainaaminen ja kääntäminen	28
5	Kuvalaudat	30
5.1	Ryhmäidentiteetin rakentuminen kielellisin keinoin	32
5.2	Kääntäminen kuvalaudoilla	34
6	Tutkimusaineisto ja -metodi	35
7	Kääntäminen kuvalautojen internetslangissa	38
7.1	Fraseemit saksankielisessä aineistossa	38
7.1.1	Sananmukaiset käännöslainat	39
7.1.2	Sanasanaiset käännöslainat	41
7.1.3	Osittaiset käännöslainat	43
7.2	Lainasanat saksankielisessä aineistossa	43
7.2.1	Lainasanat	44
7.2.2	Lainasiirrot	45
7.2.3	Lainasekoitukset	48
7.2.4	Ääntenmukaiset käännökset	49
7.3	Fraseemit suomenkielisessä aineistossa	49
7.3.1	Suorat fraseologiset lainat	50

7.3.2	Sananmukaiset käännöslainat	51
7.3.3	Sanasanaiset käännöslainat	54
7.3.4	Äänteenmukaiset käännökset	58
7.3.5	Käännöslangat	59
7.4	Lainasanat suomenkielisessä aineistossa	61
7.4.1	Lainasanat	61
7.4.2	Lainasekoitukset	63
7.4.3	Lainasiirrot	65
7.4.4	Muut ilmaisut	66
7.5	Tulosten yhteenveto ja johtopäätökset	67
7.5.1	Kääntäminen saksankielisessä internetslangissa	68
7.5.2	Kääntäminen suomenkielisessä internetslangissa	69
7.5.3	Yhteenveto	69
8	Pohdinta ja tutkimuksen arviointi	71
8.1	Pohdinta	71
8.2	Tutkimuksen arviointi ja jatkotutkimus	72
9	Lähdeluettelo	74
	Liitteet	80
	Liite 1. Taulukko suomenkielisestä aineistosta	80
	Liite 2. Taulukko saksankielisestä aineistosta	93
	Deutsche Kurzfassung	

1 Johdanto

Kansainvälistyneessä maailmassa ihmisten ja ajatusten liikkuvuus on johtanut runsastuneisiin kielikontakteihin. Media ja internet ovat tuoneet englannin kielen osaksi useimpien arkielämää ja arjen kielenkäyttöä. Englannin kielen asema *lingua francana* on nykymaailmassa vahva, ja sen vaikutus laajenee median ja koulutuksen levittämänä sekä kulttuurien kohtaamisen kautta myös muihin kieliin ja erityisesti puhekieleen, sen käyttöön ja rakenteisiin (ks. esim. Andersen 2014). Englannin kielestä ei siirry muihin kieliin ainoastaan yksittäisiä sanoja, vaan myös kielioppirakenteita ja useammasta sanasta koostuvia rakenteita kuten sananlaskuja ja idiomeja.

Globalisaatio, kommunikaatioteknologian kehitys ja internetin käyttö ovat katalyyttisiä muutoksia, joiden voi nähdä muuttavan sosiaalisia identiteettejä sekä kielten asemaa tulevaisuudessa (Koutsogiannis & Mitsikopoulou 2007, 19). Internetviestinnässä kielivalinnoilla (*language choice*) ja kielenkäytöllä signaloidaan kulttuurista identiteettiä tekstiin perustuvassa kielenkäyttökontekstissa, jossa maantieteelliset rajat hälvenevät sekä fyysiset ja sosiaaliset eleet vähenevät. (Danet & Herring 2007, 7). Jokapäiväiset kielivalinnat – etenkin englannin kielen käyttäminen kieltenvälisessä kommunikoinnissa – edistävät osaltaan englannin kielen kasvavaa maailmanlaajuista merkitystä (Durham 2007, 36). Tämä nostaa esiin laajemman kysymyksen internetin vaikutuksesta globaaliin lingvistiseen monimuotoisuuteen, pienten ja uhanalaisten kielten kohtaloon sekä englannin kielen asemaan internetin aikakaudella (Danet & Herring 2007, 25).

Globalisaatio on kasvattanut kysyntää ammatilliselle kääntämiselle ja tulkkaamiselle. Kääntämistä ja tulkkausta ei kuitenkaan tapahdu ainoastaan kääntäjien harjoittamana ammatillisena toimintana, vaan ne ovat myös osa monikielisten puhujien kielellistä kompetenssia (Kolehmainen, Koskinen & Riionheimo 2015). Nähdäkseni useita kieliä osaavat käyttävät kielitaitoaan arkielämässä joutuessaan monikielisiin viestintätilanteisiin, joissa tarvitaan myös ei-ammattillista kääntämistä ja tulkkaamista.

Tutkittaessa internetin keskustelupalstojen ja internetslangin kontekstissa tapahtuvaa käännöstointä tarkastelun kohteena on arkielämässä tapahtuva tavallisten ihmisten eli maallikkojen harjoittama kääntäminen ja tulkkaaminen. Vaikka ilmiö ei olekaan ollut varsinaisesti käännöstieteellisen tutkimuksen keskiössä, sitä on tutkittu jonkin verran esimerkiksi luonnollisen kääntämisen

(Harris 1978) ja arjen translatorisen toiminnan (Kolehmainen ym. 2015) käsittein. Arkielämän monikielisyyttä on tutkittu erityisesti sosiolingvistiikassa, jossa sitä lähestytään koodinvaihdon ja lainaamisen käsitteiden kautta (ks. esim. Lauttamus 1992).

Englannin kielen näkyvyyttä internetslangeissa on aiemmin lähestytty pääosin sosiolingvistiikan suunnasta. Esimerkiksi Dylewski ja Jagodziński (2012) tutkivat afrikkalaisamerikkalaisen englannin leksikaalista vaikutusta puolalaisten nuorten käyttämien lainasanojen sekä -fraseemien käyttöön ja ymmärtämiseen puolalaisten nuorten suosimalla hiphop-aiheisella internetfoorumilla ja havaitsivat, että afrikkalaisamerikkalaisella englannilla on pieni, joskin näkyvä vaikutus puolalaisnuorten käyttämään slangiin.

Tämän pro gradu -tutkielman aihe kumpuaa havainnosta, jonka tein seurattessani internetissä toimivan Ylilauta.org-verkkoyhteisön keskusteluja. Näyttää siltä, että sen alati muuttuvalle kielimuodolle on ominaista puhekielisyys, oma slangisanasto, kielellinen leikittely ja luovuus sekä kielellisin ja kääntämisen keinoin luotu huumori. Kääntäminen näkyy kuvalautojen internetslangissa erilaisina lainasanoina sekä käännettyinä ja lainattuina fraseemeina. Lainasanoilla tarkoitetaan kielestä toiseen siirtyneitä sanastotason elementtejä, jotka ovat eritasoisesti integroituneet eli kotoutuneet kohdekielen (Häkkinen 1990, 258–265). Fraseemit puolestaan ovat kahdesta tai useammasta sanasta koostuvia, merkitykseltään kiinteitä sanayhdistelmiä, jotka voivat olla esimerkiksi sananlaskuja, lentäviä lauseita tai erilaisia kommunikatiivisia funktioita palvelevia rutiini-ilmaisuja (ks. Burger 2010; Korhonen 2018).

Havaitsin myös, että Ylilaudan käyttäjät kääntävät englanninkielisiä sanoja ja sanontoja suomeen sekä vastaavasti suomen kielestä englantiin. Sanasanainen kääntäminen vaikuttaa suositulta käännösmenetelmältä, mutta toisinaan kieltä käännetään ikään kuin kirjoittamalla sitä onomatopoeettisesti eli lähdekielen äänneasun mukaisesti. Tämä havainto herätti kiinnostukseni tutkia, tapahtuuko saksankielisellä kuvalaudalla samanlaista käännöstoimintaa ja miten se eroaa suomenkielisen kuvalaudan, Ylilaudan, kääntämisestä sisältävistä kielenkäyttötavoista.

Ylilauta.org on formaatiltaan *bulletin board* -tyyppinen keskustelupalsta, jota kutsutaan *kuvalaudaksi* (en. *imageboard*). Samaan formaattiin perustuvia, visuaalisesti toisiaan muistuttavia erikielisiä kuvalautoja on internetissä lukematon määrä. Tunnetuin saksankielinen kuvalauta lienee ollut Krautchan.net, jonka ylläpito lopetettiin keväällä 2018. Aktiivisimmaksi Krautchanin korvaajaksi

on sittemmin muodostunut Kohlchan.net-kuvalauta, jonne iso osa Krautchanin käyttäjistä lienee siirtynyt.

Tarkastelen kuvalautoja verkostoina, joiden jäsenet eli sivustojen käyttäjät puhuvat keskenään yhteistä internetslangia. Internetslangin käyttämisen yhtenä funktiona on Eblen (2009) mukaan ryhmäidentiteetin rakentaminen yhteisössä, jota yhdistää konkreettisesti vain kieli. Slangin avulla voidaan toisaalta luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta ja toisaalta raja ryhmän jäsenten ja ulkopuolisten välille. Kuvalaudoilla keskustelut käydään anonyymisti, mikä muodostaa haasteen ryhmään kuuluvuuden tunteen tai ryhmäidentiteetin muodostumiselle. Bernstein, Monroy-Hernández, Harry, André, Panovich ja Vargas (2011) toteavatkin, että anonyymissä ja nopeatahtisessa, kuvalaudalla käydyssä keskustelussa käyttäjät turvautuvat kielellisiin keinoihin vahvistaakseen ryhmäidentiteettiä. Tässä tutkielmassa yhtenä tällaisista kielellisistä keinoista pidetään kääntämistä.

Tutkielmassani perehdyn siihen, miten englannin kieli näkyy suomen- ja saksankielisten kuvalautojen internetslangissa lainaamisena ja kääntämisenä. Pyrin vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- 1) millaista ei-ammattillista käännöstoimintaa suomen- ja saksankielisillä kuvalaudoilla ilmenee ja
- 2) millaiseen leksikaaliseen ja fraseologiseen kielimateriaaliin se kohdistuu

sekä vertailemaan havaintoja keskenään.

Tutkimusmenetelmäni on mikrososiolingvistinen piilohavainnointitutkimus, jossa seuran Ylilaudan sekä saksankielisen Kohlchanin keskusteluita. Poimin niistä kielellisiä elementtejä, joita pidän saksan ja suomen kieliopin vastaisen kieliäsun tai epätyypillisten fraseologisten rakenteiden perusteella vierasperäisinä. Huomattavaa on, että varsinaisia lähdetekstejä käännöksille ei ole olemassa, vaan ne ovat niin kutsutusti piilotranslatorisia (ks. Kolehmainen ym. 2015, 387–388). En väitä, että löytämäni esiintymät kuuluisivat yksinomaan tarkastelun kohteena olevien kuvalautojen internetslangiin. Toki ne ovat osa sitä, mutta pidän todennäköisenä, että osa esiintymistä kuuluu laajempaan globaaliin internetslangisanastoon ja -fraseologiaan (ks. myös Danet & Herring 2007, 34).

Internetin kuvalaudat ovat mielekäs tutkimuskohde niin kielitieteiden kuin sosiolingvistiikan näkökulmasta, sillä englannin kielen vaikutus kuvalaudan käyttäjien kielivalintoihin on huomattava. Keskustelujen kieltä, tyyliä ja sisältöä ei juurikaan moderoida, joten suomen kieli vierasperäisine

vaikutteineen saa elää siellä omaa elämäänsä. Aineistonkeruun kohteeksi kuvalaudat ovat kuitenkin päätyneet henkilökohtaisen kiinnostukseni ja Ylilaudan internetslangiin perehtyneisyyteni vuoksi.

Pro gradu -työni tavoitteena on valottaa käännöstieteessä suhteellisen vähän tutkittua arjen ei-ammattillista käännöstoimintaa sekä kääntämisen merkitystä ryhmäidentiteetin muodostamisessa. Sitä uskon sen tuottavan lisäarvoa sekä käännöstielelle, sociolinguistiikalle että suomen kielen tutkimukselle. Luonnollinen kääntäminen ja tulkkaus ovat kaikissa monikielisissä yhteisöissä tavallista, puhujien kannalta yhteiskunnallisesti monella tavoin merkityksellistä toimintaa, minkä takia itse toiminnan tutkiminen ja tutkimustiedon karttuminen eri näkökulmista on tärkeää (Pilke, Kohlainen & Penttilä 2015, 332). Käännöstieteellistä tutkimusta internetslangista ei tietääkseni juurikaan ole, joten tutkielmani täydentää käännöstieteen tutkimusalaan myös siltä osin. Internetkielen ilmaisuja on alkanut hiljattain siirtyä Kielitoimiston sanakirjaan (Klemettinen 2018), ja liekö ajan kysymys, milloin tutkielmani aineiston esiintymät siirtyvät yleisemmin suomen puhekielen ja jopa yleiskieleen. Tätä voidaan pitää mielenkiintoisena myös suomen kielen tutkimuksen kannalta.

Tarkoitukseni ei ole ainoastaan tarkastella perinteisen käännöstieteellisen ajattelun mukaisia käännösstrategioita ja -menetelmiä, koska internetslangin käyttäjät eivät ole ammattikäntäjiä eikä heidän käännöstoimintaansa ohjaa samat toimintatavat ja tavoitteet kuin ammattikäntäjiä. Haluan kuitenkin selvittää, millaisia käännösvalintoja kielenkäyttäjät tekevät, ja jaottelen aineistoni esiintymiä vertailemalla niitä käännöstieteellisiin käännösmenetelmäjaotteluihin. Analyysissä lähtökohtana on, että englannin kieli lainautuu ja kääntyy suomen ja saksan kieleen tietoisesta käännöstoiminnan ja tietoisista kielivalintojen tuloksena.

Tutkielmani teoriaosuus jakaantuu neljään lukuun. Luvussa 2 kuvaan slangin ja internetslangin käsitteitä sekä slangin merkitystä ryhmän identiteetin muodostamisessa. Luvussa 3 esittelen lainaamisen ja koodinvaihdon käsitteet, lainasanat ja fraseemit sekä hahmottelen aineiston analyysissä tarpeelliset lainasanojen ja fraseemien jaotteluperusteet. Neljännessä luvussa käsittelemme ei-ammattillista kääntämistä arjen translatorisen toiminnan ja luonnollisen kääntämisen käsitteiden avulla sekä esittelen aineistoni analyysin kannalta relevantteja käännösmenetelmiä. Luvussa 5 kerro tarkemmin aineistoni lähteenä olevista internetin keskustelupalstoista, suomenkielisestä Ylilaudasta ja saksankielisestä Kohlchanista.

Luvussa 6 kuvailen aineistonkeruu- ja tutkimusaineistoani sekä metodiani. Seitsemännessä luvussa raportoin analyysiäni aineistoesimerkkien avulla ja vedän tulokset yhteen. Luvussa 8 pohdin tutkimukseni tuloksia ja sitä, miten ne peilautuvat laajempiin kielen muutoksen teemoihin. Lopuksi arvioin tutkimustani ja esitän mahdollisuuksia jatkotutkimukselle.

2 Slangi ja internetslangi

Tässä luvussa käsittelen slangin ja internetslangin käsitteitä, jotka näen lähtökohdaksi tutkielmani aiheelle. Slangi kielen ilmiönä selittää tutkimuksen taustalla osan siitä, miksi internetin keskustelupalstoilla ylipäättään esiintyy kääntämistä. Slangi on erilaisia ryhmiä yhdistävä ja toisaalta myös jakava kielen piirre, jonka luonne on muuttunut ihmisten välisen kommunikoinnin siirryttyä internetiin. Osiossa 2.1 esittelen slangin luonnetta, funktioita ja piirteitä, jotka selittävät aineistossani esiin tulevia seikkoja, ja osiossa 2.2 kerron, miten internetslangi eroaa slangista sen perinteisessä merkityksessä. Lopuksi pohdin, miksi slangi on mielekäs lähtökohta ei-ammattillisen kääntämisen tutkimiseen.

2.1 Slangi

Slangi on pitkään ollut sukupolvia ja yhteiskuntaluokkia yhtäältä erottava ja toisaalta yhdistävä kielen piirre, joka nykyisin yhdistetään vahvasti myös etnisyyteen ja identiteettiin. Slangilla tarkoitetaan yksittäisten ilmaisujen, sanojen ja fraseemien käyttöä, joilla täytetään yleis- tai puhekielistä puhetta kieliopillisesti luonteissa kohdissa. Tästä johtuen slangisanojen merkitys on mahdollista päätellä ja opetella esimerkiksi niiden käyttökontekstin perusteella. (Coleman 2012, 15–18.) Aihepiiriltään slangisanat ja -fraseemit kuvaavat useimmiten ihmistyyppejä, sosiaalisia suhteita, toimintaa ja käyttäytymistä sekä hyväksyntää ja torjuntaa (Eble 2004, 262–263).

Adamsin (2009) mukaan slangi ei ole vain leksikaalinen ilmiö ja erilaisten sanojen käyttöä, vaan lingvististä toimintaa, joka kumpuaa syvältä ihmisten sosiaalisista tarpeista, samaan aikaan johonkin kuulumisen ja toisaalta individualistisen erottumisen tarpeesta. Käyttämällä slangia ihmiset voivat toteuttaa ”arkipäivän poeettisia kykyjään”, mikä ainakin ajoittain tuottaa sekä puhujalleen että kuulijalleen esteettistä mielihyvää tai iloa. Slangin Adams näkee luontaisena osana ihmisen lingvististä kompetenssia eli kykyä oppia ja käyttää kieltä. (Mts. 6.)

Slangin käsite voidaan määritellä monin tavoin näkökulmasta riippuen. Lisäksi yleiskielen sanakirjat seuraavat slangisanaston kehitystä kovin hitaasti, joten on haasteellista määrittää vuorenvarmasti, onko jokin sana tai ilmaisu osa slangia. Slangit – kuten nuorisoslangi, opiskelijaslangi, vankilaslangi ja armeijaslangi (Coleman 2012, 50–66) – jakavat keskenään kuitenkin joitakin yhteisiä,

suhteellisen pysyviä piirteitä. Ensinnäkin slangi on tyypillisesti *nopeasti ohimenevää*: slangi-ilmaukset elävät vain lyhyen aikaa, ja vaihtuvuus on nopeampaa kuin yleiskielessä. Slangi-ilmausten kuvaamien ilmiöiden hävitessä myös niiden nimitykset katoavat. (Eble 1996, 12–13.) Slangi on myös hyvin *innovatiivista*. Slangisanoilla voidaan korvata jonkin jo olemassa olevan yleis- tai puhekielisen tai toisen slangin ilmaus, jolloin se muodostaa synonyymin alkuperäiselle sanalle. Slangisanasto voi levitä myös uusille merkitysaloille ja ilmiöihin, joita ei vielä kuvaa mikään vakiintunut nimitys. (Mts. 17–19.)

Kolmas slangeja yhdistävä piirre on niiden *funktio ryhmän identiteetin rakentamisessa*. Sosiaaliset ryhmät ovat hedelmällinen alusta slangisanojen syntymiselle, mutta ryhmään kuulumisuus ei ole kuitenkaan slangin muodostumisen edellytys. (Eble 1996, 18.) Slangisanojen ja -fraseemien ymmärtämisestä ja käyttämisestä tunnistaa automaattisesti, kuuluuko henkilö ryhmään vai ei (mts. 106). Slangisanaston tunteminen ja sen muutoksien seuraaminen on usein kirjoittamaton ryhmään kuulumisen sääntö, ja siinä epäonnistuminen johtaa epämukaviin viestintätilanteisiin ja ryhmästä vieraantumiseen ja vieraannuttamiseen (Eble 2004, 263; 2009, 83).

Slangin sisältämä huumori luo tärkeän ryhmään kuulumisuuden tunteen ja toimii ryhmän muodostumiseen ja sen käyttäytymiseen vaikuttavana voimana. Huumori voi kohdistua sekä ryhmän jäseniin että sen ulkopuolelle jääviin ja olla kannustavaa tai halveksivaa. (Eble 1996, 108.) Halliday (1976, Eblen 2004, 266 mukaan) määrittelee ”epäkielen” (engl. *anti-language*) kielimuodoksi, jonka käytön tavoitteena on ryhmään kuulumattomien poissulkeminen ryhmästä. Tällöin ryhmän jakoviivoja vahvistavaa, jäseniään kannustavaa ja ryhmän ulkopuolisia halveksivaa slangia voidaan myös pitää epäkielenä.

Koska slangi ilmenee sanaston ja fraseemien tasolla, ei kielen syntaksi ole slangin määrittelyn kannalta olennainen. Slangi seuraa yleiskielen muodostumistapoja, ja yksittäiset slangisanat ja fraseemit sopivat tyypillisesti jo olemassa oleviin kieliopillisiin rakenteisiin. (Eble 1996, 27.) Yleiskielen ja slangien sanastoa tuottavat samat morfologiset ja semanttiset prosessit, sanoja muodostetaan yhdyssanoin, suffiksaatioin, lyhentein, metaforin ja metonymioin (Eble 2004, 262–263).

Slangia ei pidä sekoittaa muihin sanastoon liittyviin ryhmiin, kuten alueellisiin murteisiin, jargoniin tai puhekielisiin ilmauksiin, vaikka slangi toki jakaa näiden kanssa joitakin piirteitä ja voi olla myös päällekkäinen niiden kanssa. Ammatti- tai harrastusryhmien kielenkäyttöön liitettävä jargon

sisältää omaa sanastoa, mutta kyse ei ole slangista. Toisaalta työn tai saman kiinnostuksen kohteen yhdistämät ihmiset voivat kehittää yhteistä slangisanastoa, joka liittyy enemmän tunteiden, asenteiden tai yhteisöllisyyden ilmaisemiseen. Slangi on toki puhekieltä, mutta kaikki puhekieliset ilmaukset eivät ole slang-ilmauksia. Slangisanat ja muotisanat eivät myöskään ole sama asia. Muotisanat ovat usein uusia sanayhdistelmiä tai vanhojen sanojen saamia uusia merkityksiä, jotka tulevat yleiseen tietoisuuteen nopeasti esimerkiksi hallinnon, kaupankäynnin, koulutuksen tai viihteen kielen kautta. (Eble 1996, 19–24.) Vaikka slangi on usein erilaisten ryhmien ja alakulttuureiden kielen ilmiö, slangisanasto siirtyy nykyään nopeasti myös yleisempään käyttöön erityisesti internetin välityksellä. Avaan syitä tähän seuraavassa, internetslangia käsittelevässä osiossa.

2.2 Internetslangi

Internet on muuttanut sosiaalista kommunikaatiota, jota on tavanomaisesti pidetty slangin käyttökontekstina, eikä kasvokkain tapahtuva viestintä ole enää ainoa ihmisiä yhdistävä viestimismuoto (Eble 2009, 87). Sosiaalinen kommunikaatio on ikään kuin globalisoitunut ihmisten kyetessä viestimään toisilleen sekunneissa toiselle puolelle maailmaa (Crystal 2001); internetin luonne elektronisena, globaalina ja interaktiivisena viestintävälineenä heijastuu myös internetissä käytettävään kieleen (mts. 24). Internetslangi on siis laajenevassa määrin globalisoituvaa.

Eblen (2009) mukaan internetin olemassaolon myötä slangi on siirtynyt perinteisessä mielessä käsitetyistä suullisesta, puhekielisestä muodosta kirjoitettuun ilmentymään. Tämä on muuttanut olennaisesti slangin ryhmää muodostavan funktion luonnetta: internetissä ryhmän käsite on hälventynyt, ja ryhmien sijasta voidaan puhua verkostoista (*networks*), jotka muodostuvat toisilleen tuntemattomista, eri puolilla maailmaa sijaitsevista ihmisistä. Näin internetin syntymisen myötä voidaan kyseenalaistaa kaksi slangin olennaisinta ominaisuutta, oraalisuus sekä rooli ryhmää muodostavana ja ylläpitävänä kielenä. Kuitenkin slangi kukoistaa, ja sen sanastoa syntyy erityisesti sosiaalisessa mediassa ja internetin keskustelupalstoilla. (Mts. 87–88.)

Internetslangin funktion ohella myös internetslangisanaston vaihtuvuus eroaa slangeista yleisesti, ja Sieverin, Schlobinskin ja Runkehlin (2005) mukaan nykyään havainnoidut kieli-ilmiöt, sanat ja fraseemit ilmaistaan tulevaisuudessa osin tai täysin eri tavalla (mts. V). Tämän takia internetslangin tutkiminen edellyttää jatkuvaa sanaston kehityksen seuraamista. Luotettavien sanakirjalähteiden löytäminen sanojen merkitysten selvittämistä varten on vaikeaa, ellei jopa mahdotonta.

Internetslangin sananmuodostus seurailee omia morfologisia ja fonologisia sananmuodostuskeinojaan. Kulkarni & Wang (2017) luokittelevat sananmuodostuskeinot neljään ryhmään, 1) kirjainlyhenteisiin eli initialismeihin ja lyhennesanoihin eli akronyymeihin, 2) sanasekoituksiin (*blends*), 3) lyhennettyihin sanoihin (*clippings*) sekä 4) toistettuihin sanoihin (*reduplicatives*). Lyhennesanoihin ja kirjainlyhenteisiin luetaan erilaisten fraseemien alkukirjaimista muodostuvat lyhenteet, kuten LOL (*laughing out loud*), TFW (*the face when*), ASAP (*as soon as possible*) sekä HMU (*hit me up*). (Mts. 4.) Lyhennesanat ja kirjainlyhenteet eroavat siinä, lausutaanko ne kirjain kirjaimelta vai lyhyenä sanana, joskaan käytännössä ero ei ole yksiselitteinen (Kielitoimiston ohjepankki 2019). Niitä käytetään tilan- ja ajankäyttöön liittyvän taloudellisuutensa vuoksi usein esimerkiksi tekstiviestitse käytävässä keskustelussa. Sanat voivat myös muodostua kahdesta tai useammasta sanasta, kuten sanoista *martini* ja *sex* muodostetussa sanassa *sextini*. Slangisanoja voidaan muodostaa lyhentämällä yleiskielen sanoja joko niiden alku- tai loppupäästä, esimerkiksi englannin kielen *torakkaa* tarkoittavasta sanasta *cockroach* käytetään usein slangisanaa *roach*, kun taas sana *fave* on saatu jättämällä jälkipää sanasta *favorite* pois. Kahdentumassa (*reduplication*) slangisana muodostuu, kun sanaa toistetaan sellaisenaan tai pienin modifikaatioin useaan kertaan. Kahdentamalla muodostettuja slangisanoja ovat esimerkiksi *boo boo*, *teenie weenie*, *flip flop* sekä *itsy-bitsy*. (Mts. 4.)

Slangisanoja otetaan laajempaan puhekieliseen käyttöön, koska valtavirtaa edustavat puhujat saattavat pitää niitä luonteeltaan uutena, ilmaisurikkaana ja luovana. Ne tarjoavat yleiskieltä hauskemman tavan ilmaista itseään, ja slangin kautta yksilö voi ikään kuin epäsuorasti jakaa alakulttuurin jännittävyyden puhettavan kautta ilman, että joutuu sekaantumaan valtavirran käsitysten mukaan ”paheksuttavaan” alakulttuurin elämäntapaan. (Eble 2009, 84.) Näin myös vierasperäiset sanat ja ilmaisut voivat löytää tiensä suomen kieleen sitä mukaa, kuin internetslangisanat yleistyvät puhekieleen. Tämä puolestaan vaikuttaa kielen ja sanaston muutokseen pitkällä aikavälillä.

Slangin funktio ryhmän tai internetslangin tapauksessa verkoston identiteetin rakentumisessa on tämän tutkielman kannalta olennainen. Kuvalautojen havainnoinnin perusteella Ylilaudan ja Kohlchanin internetslangissa esiintyy sanoja ja useasta sanasta koostuvia ilmauksia, jotka esimerkiksi epätyypillisen rakenteen tai kieliopin perusteella ovat pääteltävissä vierasperäisiksi. Erityisesti englannin kielen vaikutus on vahvasti läsnä internetslangissa. Näyttää siltä, että vierasperäiset elementit siirtyvät internetslangiin kielen kääntämisen ja lainaamisen tuloksena. Jos kääntämistä

lähestytään osana internetslangia – kuten tässä pro gradu -tutkielmassa – voidaan nähdä, että kääntämisen tarkoituksena on luoda yhteinen kieli, jonka perusteella pystytään erottamaan verkoston jäsenet sen ulkopuolisista. Käännökset voidaan myös kokea humoristisena kielellisenä leikkittelynä, mikä vahvistaa slangin ryhmäidentiteettiä rakentavaa vaikutusta. Esimerkiksi sanasanaisten käännösten humoristisuuden tutkiminen olisi kiintoisaa, mutta aiheen laajuuden vuoksi tässä pro gradu -työssä huumoriin tai sen kielellisiin ulottuvuuksiin ei perehdytä tarkemmin.

Se, miksi internetslangissa esiintyy vierasperäistä, usein englannin kielestä lähtöisin olevaa kieli-materiaalia, ei ole luonnollisesti selitettävissä edellä mainitulla, slangin ryhmän identiteettiä rakentavalla funktiolla. Todellisuudessa syitä lienee useita, kuten yleisesti monipuolistuva kielitaito, kaksi- ja monikielisyys sekä kielten asemaan kohdistuvat asenteet. Tässä tutkielmassa kuitenkin nähdään, että slangin funktio ja kääntäminen kohtaavat yhteisellä rajapinnalla, mistä johtuen tulokulma ei-ammattillisen kääntämisen taustalla olevien syiden pohtimiseen on mielekäs.

3 Lainasanat ja fraseemit

Internetslangissa esiintyvä käännöstoiminta näkyy runsaina englantilaisperäisinä lainattuina ja käännettyinä sanoina sekä useasta sanasta koostuvina rakenteina eli fraseemeina. Tässä luvussa määrittelen lainaamisen sekä lainasanan ja fraseemin käsitteet. Osiossa 3.1 tarkastelen, millaista toimintaa lainaaminen on ja miten se eroaa sille läheisestä ilmiöstä, kaksikielisten puhujien kielenkäyttöön liittyvästä koodinvaihdosta. Osiossa 3.2 esittelen lainasanojen luokitteluperiaatteita. Osiossa 3.3 määrittelen fraseemit ja koostan aineiston kannalta keskeisten fraseemien alaluokkia.

3.1 Lainaaminen ja koodinvaihto

Leksikaalinen lainaaminen (*lexical borrowing*) kuvaa Kristiansenia ja Zenneriä (2013) mukaillen prosessia, jossa leksikaalista materiaalia eli sanastoa siirtyy (*transfer*) kielestä toiseen (mts. 1). Haugen puolestaan (1950) käsittää lainaamisen prosessina, jossa puhuja tuottaa kieltä uudelleen toisesta kielestä opittujen mallien mukaisesti. Määritelmän kannalta olennaisia eivät hänen mukaansa ole lainaamisen perustalla olevat syyt tai se, onko puhuja tietoinen tekemästään lainauksesta (mts. 212). On todennäköistä, että lainasana adaptoituu jossakin määrin kohdekieleen esimerkiksi oikeinkirjoitukseen, ääntämiseen tai morfologiaan liittyvin muutoksin, jolloin sana sopii vastaanottajakielen rakenteisiin ja käyttöön paremmin (mts. 217).

Lainaaminen kuvattavan ilmiön nimityksenä ei ole metaforana kovin osuva, sillä ”lainattuja” sanoja tai kielellisiä elementtejä ei voida niin sanotusti palauttaa alkuperäiselle omistajalleen. Haspelmath (2009) näkee, että esimerkiksi siirron (*transfer*) tai kopioinnin (*copying*) käsitteet kuvaavat ilmiötä paremmin. Lainaaminen on kuitenkin vakiintunut kielitieteen käsitteeksi jo 1700-luvulla, joten ilmiön nimityksen pohdinta on jäänyt keskustelun tasolle. (Mts. 37.)

Kieltä, josta kielellisiä aineksia lainataan, kutsutaan **antajakieleksi** (*donor language*) ja kieltä, johon aineksia lainataan, kutsutaan **vastaanottajakieleksi** (*recipient language*) (Haspelmath 2009, 37). Antajakielistä sanaa, josta laina on peräisin, Haugen (1950, 212) kutsuu **malliksi**, kun taas Haspelmath (2009, 37) **lähdesanaksi**. Haspelmath (2009) huomauttaa, että lainaaminen viittaa päätyneeseen kielen muutosprosessiin, joka on alkanut yksilön innovaatiosta ja levinnyt koko puhujayhteisöön (mts. 38; Haugen 1950, 212). Pidän mahdollisena, että myös kuvalaudoilla käytet-

tävissä internetslangoissa uudet lainasanat saavat alkunsa yhden käyttäjän kielellisestä innovaatiosta. Kun muut käyttäjät ovat havainneet innovaation kielellisen tai humoristisen arvon, se leviää puhujayhteisön eli tässä tapauksessa kuvalautojen käyttäjien keskuudessa yleiseen käyttöön.

Lainaaminen on kiintoisa ilmiö, sillä tavallaan on tarpeetonta lainata, kun kaikissa kielissä on edellytyksiä luoda uusia ilmaisuja omien kielellisten rakenteidensa pohjalta. Usein kielissä on myös ennestään olemassa olevia sanoja ja ilmaisuja, jotka lainaamisen yhteydessä korvataan samaa tarkoittavilla, synonyymisillä ilmauksilla. (Haspelmath 2009, 35.) Kiveen hakattuja syitä lainaamiselle ei ole, mutta yksinkertainen jako on tehty kulttuurillisten lainojen ja ”ydinlainojen” (*core borrowings*) välille. Kulttuurisilla lainoilla tarkoitetaan jonkin kielen ulkopuolelta tulevia uusia konsepteja ja käsitteitä, kun taas ydinlainoilla tarkoitetaan jo olemassa olevien sanojen merkityksen toisintamista lainasanalla. (Mts. 46.) Lainaamisen taustalla lienevät yleistyvät ja tiivistyvät kielikontaktit, kaksikielisyystilanteet sekä jonkin kielen prestiisiasema (Haspelmath 2008, 51–52). Sanojen lainaamisella muista kielistä voidaan myös pyrkiä välttämään tabusanojen käyttöä ja homonymiatilanteita (Haspelmath 2009, 50).

Haspelmath (2009) jakaa lainaamisen prosessit lekseemeihin eli sanoihin kohdistuvaan materiaalliseen lainaamiseen sekä syntaktisiin, morfologisiin tai semanttisiin malleihin kohdistuvaan rakenteelliseen lainaamiseen. Jaottelun mukaan esimerkiksi lainasanat ovat materiaallisen lainaamisen tulosta, kun taas käänöslainat ja merkityslainat rakenteellisen lainaamisen tulosta. Lisäksi lainaaminen tapahtuu joko adoptointina tai impositiona. Adoptoinnilla viitataan tilanteisiin, joissa jonkin kielen äidinkielen puhuja lainaa piirteitä toisesta, mahdollisesti dominoivasta tai prestiisiasemassa olevasta kielestä omaan äidinkieleensä. Impositiolla puolestaan tarkoitetaan tilannetta, jossa puhuja säilyttää oman äidinkielensä piirteitä puhuessaan jotakin toista kieltä. Imposition tuloksena syntyneet mallit siirtyvät toiseen kieleen vain, mikäli kieltä käyttää tarpeeksi iso puhujayhteisö. Esimerkiksi intialaisista kielistä on siirtynyt piirteitä Intiassa puhuttuun englantiin, kun taas brittienglannissa tällaisia vaikutteita ei näy. Tämä johtuu siitä, että intialainen puhujayhteisö Isossa-Britanniassa ei ole muutoksen kannalta riittävän suuri. (Mts. 50.)

Erityisesti sosiolingvistiikassa lainaamisen yhteydessä puhutaan koodinvaihdosta. Koodinvaihdolla (*code switching*) tarkoitetaan kaksi- tai monikielisten puhujien kielenkäyttöä, jossa puhujat vaihtelevat spontaanisti kahden tai useamman kielen välillä (Gumperz 1982, 66; Haspelmath 2009, 40). Koodinvaihtoa voi tapahtua kokonaisten lauseiden välillä tai niiden sisällä sekä yhden sanan

tai lauseen tasolla (Ngyuen 2015, 13). Tällöin esimerkiksi lause saatetaan aloittaa jollakin kielellä, vaihtaa jossakin kohtaa lausetta toiseen kieleen ja jatkaa tällä kielellä lause loppuun.

Rajanveto lainaamisen ja koodinvaihdon välillä jakaa mielipiteitä. Esimerkiksi Kristiansenin ja Jennerin (2013, 3–4) mukaan ne ovat eri ilmiöitä eikä niitä tule sekoittaa keskenään. Lüdi (2004, 435) väittää, ettei lainasanojen ja leksikaalisen koodinvaihdon täydellinen erottaminen ole edes mahdollista. Lauttamus (1992, 8) puolestaan lähestyy koodinvaihtoa ja lainaamista saman jatkumon eri ääripäinä; tällöin koodinvaihdossa vieraskieliset elementit jäävät integroimatta kohdekielen, kun taas lainaamisessa vieraskieliset sanat ja lauseet mukautetaan kohdekielen kieliopillisiin rakenteisiin. Haspelmath (2009) näkee koodinvaihdon kielikontaktien aikaansaamana puheikäyttyymisenä, ei lainaamisen tapaisena kielen muutoksena. Kuitenkin esimerkiksi yhden sanan koodinvaihdot on vaikeaa erottaa lainasanoista. (Mts. 40.)

Nykyisin koodinvaihtoa pidetään osoituksena vahvasta monikielisestä kompetenssista, mutta aina sitä ei ole nähty yhtä ruusuisessa valossa, ja kahta kieltä sekoittavasta puhujasta on voitu sanoa, että hän ei osaa kumpaakaan kieltä ikään kuin ”kunnolla”. Tällainen asenne heijastelee ”monolinguaalista ideologiaa”, jonka mukaan monikielisen ihmisen tulee oppia kieltänsä jo varhaisessa lapsuudessa ja omaksua kaikissa osaamisissaan kielissä ”täydellinen” ja natiivitasoinen suullinen ja kirjallinen kielitaito. Nykyisin kuitenkin ajatellaan, että ihmistä voidaan kuvailla monikieliseksi, mikäli hän käyttää repertuaarissaan olevia kieliä säännöllisesti ja kykenee vaihtamaan kieltä tarvittaessa, riippumatta siitä, onko hänen kielitaitonsa taso symmetrinen kielten välillä. (Lüdi 2004, 341–342.)

Lauttamus (1992) kutsuu yhden lauseen sisällä tapahtuvaa koodinvaihtoa koodinsekoitukseksi (*code mixing*). Koodinsekoitukset ovat hänen mukaansa useimmiten yksittäisiä sanoja tai yhdysanoja, erityisesti substantiiveja. Koodinsekoituksessa vaikuttaa kohdekielen kielioppi eikä vieraskielisiä sanoja taivuteta lähdekielen kieliopin mukaisesti. (Mts. 9.)

Esimerkki 1.

Mä laitoin oikein ison semmosen *aluminum pan* lihapullia [’alumiinipannullisen’]. (Poplack ym. 1987, 39)

Koodinsekoitus eroaa lainasanoista, jotka ovat yleensä jollakin tasolla kotoutuneet kohdekieleen. Poplack (1987) Lauttamuksen (1992) mukaan antaa esimerkin sporadisista eli spontaaneista lainoista. Spontaanit lainasanat, joita esiintyy usein puhekielessä, ovat vieraskielisiä sanoja, jotka ovat koodinsekoituksesta poiketen morfologisesti ja syntaktisesti mukautuneita kohdekieleen. Lisäksi spontaanit lainat säilyttävät usein lähtökielisen äänneasunsa, mikä saa puheen kuulostamaan sujuvalta, vaikka osa sanoista olisikin lainasanoja muista kielistä. (Mts. 10)

Esimerkki 2.

Misis K. oli *housekeeperina* [’taloudenhoitajana’] (Poplack ym. 1987, 38)

Ilmaisu *spontaani laina* kuvaa mielestäni hyvin sitä, miten sanaa todennäköisesti käytetään, koska se on spontaanisti juolahtanut ensimmäisenä kielenkäyttäjän mieleen. Lisäksi puhuja pystyy spontaanisti integroimaan lainan osaksi alun perin keskustelussa käytetyn kielen kielioppia.

Adams (2009) muistuttaa, että myös kielen rekistereiden, toisin sanoen slangien tai murteiden välillä voi tehdä koodinvaihtoa. Jotta koodinvaihto koodista toiseen onnistuu, puhujan tulee hänen mukaansa identifioitua molempiin ryhmiin, joiden koodeista on kyse. Esimerkiksi afrikkalaisamerikkalaiset puhujat vaihtavat koodia sujuvasti amerikanenglannin yleiskielen sekä afrikkalaisamerikkalaisen sosiolektin välillä, koska he toimivat molempien puhujaryhmien jäseninä. (Mts. 60.) Eblen (2009, 84) ajatuksia jäljitellen kuitenkin sanoisin, että valtavirtaa edustavat ihmiset saattavat ottaa slangisanoja käyttöönsä myös niiden sanastollisen uutuuden ja erottuvuuden vuoksi, vaikka he eivät kyseiseen ryhmään kuuluisikaan.

3.2 Lainasanat

Lainasana tarkoittaa sanaa, joka on jossakin lainaamisprosessin vaiheessa tullut osaksi jonkin kielen sanastoa (Haspelmath 2009, 36). Lainasanat ovat adaptoituneet vastaanottajakieleen eriasteisesti, joskin vanhimpia lainoja voi olla vaikeaa tunnistaa lainoiksi, sillä ne ovat olleet kielen sanaston osana niin pitkään (Häkkinen 1990, 259–260).

Yhden tunnetuimmista lainattujen kielen elementtien luokitteluista on laatinut Haugen (1950), joka jakaa lainatun kieliaineen lainasanoihin (*loanwords*), lainasekoituksiin (*loanblends*) sekä laina-

siirtoihin (*loanshifts*) sen perusteella, millaisia morfeemisia muutoksia sanaan on lainaamisprosessissa tehty. **Lainasanoilla** Haugen (1950) tarkoittaa sanoja, joiden kirjoitusasu ja merkityksen ohella puhujat ovat lainanneet myös sen äänneopillisen muodon, joskin äänneasua mukautetaan usein vastaanottajakielen äänneopin mukaiseksi. Lainasanoissa antajakielen sanan morfeemit tuodaan vastaanottajakieleen niin, että vastaanottajakieli ikään kuin imitoi lähdesanaa. **Lainasekoituksiin** Haugen (1950) lukee hybridisanat, joissa osa lähdesanan morfeemeista on tuotu antajakielenstä ja osa korvattu vastaanottajakielisillä morfeemeilla. Tämä edellyttää, että puhuja ikään kuin analysoi lähdesanan morfeemit ja päättää, mitkä hän siirtää sellaisenaan ja mitkä hän korvaa vastaanottajakielisillä morfeemeilla. Tämä koskee kaiketi puhujaa, jonka innovaatio lainasana on. **Lainasiirrot** Haugen (1950) käsittää lainasanoiksi, joissa lähdesanan antajakieliset morfeemit on korvattu kokonaan vastaanottajakielisillä. Lainasiirroiksi luetaan erityisesti käänöslainat eli sanat, joiden kaikki morfeemit on korvattu vastaanottajakielisillä sekä merkityslainat, joissa pelkästään antajakielen sanan merkitys siirtyy. (Mts. 213–215; ks. myös Haspelmath 2008, 47.)

Häkkinen (1990) jakaa lainasanat neljään luokkaan sen perusteella, missä määrin ne ovat adaptoituneet vastaanottajakieleen: sitaatti- ja erikoislainoihin, yleislainoihin sekä käänöslainoihin. **Yleislainat** ovat suomen kielen vanhimpia lainasanoja (mts. 261). Koska keskityn tutkimuksessani uusimpiin lainattuihin ja käännettyihin kielen ilmiöihin, en ota yleislainoja mukaan aineistoni tulkintakehykseen. **Sitaattilainat** ovat vierassanoja, jotka on siirretty kielestä toiseen muotoineen ja merkityksineen niin, että ne ovat säilyttäneet lähdekielen kirjoitusasunsa sekä usein myös äänneasunsa (mts. 258). Sitaattilainoja ovat esimerkiksi *burn-out*, *know-how* sekä *freelance* (Tieteen termipankki: Kielitiede s. v. *sitaattilaina*). **Erikoislainoiksi** Häkkinen (1990) mainitsee puolestaan vierassanat, jotka ovat sopeutuneet vastaanottajakieleen erilaisin sananjohtamiskeinoin suhteellisen hyvin. Esimerkiksi suomen kielen erikoislainoihin on usein lisätty suomenkielinen loppuvoakaali tai johdinsuffiksi, kuten sanat *daami* sekä *illabiaalinen*. (Mts. 258–259.)

Käänöslainoja Häkkinen (1990, 265) luonnehtii vieraskielisiksi ilmauksiksi, jotka käännetään osa osalta kohdekieleen. Käänöslainaamisessa ”ilmausten muodostaminen tapahtuu nimenomaan kääntämällä eli ilmaisemalla jokin lähtökielen ilmaus toisen kielen omien, vastaavaa merkitystä kantavien aineiden avulla” (Kolehmainen ym. 2015, 388). Ilmaisun ”osa osalta” voi viitata sanan sanalta kääntämiseen, kuten fraseemien tai muiden useasta sanasta koostuvien ilmaisujen lainaa-

misessa (Penttilä & Muikku-Werner 2011, 250–251) tai morfeemi morfeemilta kääntämiseen silloin, kun puhutaan kieliopillisesta lainaamisesta tai yksittäisten sanojen lainaamisesta (Haugen 1950, 214). Haugenin (1950) tavoin Häkkinen (1990) lukee myös merkityslainat käännöslainojen joukkoon.

Käännöslainat voi tunnistaa Häkkisen (1990) mukaan siitä, että ne ovat yhdyssanoja: sananmuodostusmorfologiasta johtuen useimmat englanninkieliset sanaliitot korvataan suomen kielessä yhdyssanoilla. Joissakin tapauksissa osa yhdyssanasta on lainattu suoraan ja osa käännetty, kuten sanassa *t-paita* (engl. *t-shirt*). Nuorimmat käännöslainat heijastelevat vahvasti englannin kielen rakenteita (mts. 265), mikä näkyy myös internetkielessä esiintyvinä runsaina anglismeina. Sitaatti- ja erikoislainojen tarkastelemisessa on hyvä tunnistaa joitakin suomen kielen sananmuodostuskeinoja, koska niitä käytetään vieraskielisen sanan adaptoimiseksi suomen kielen kieliopin mukaiseksi. Yleisimpiä sananmuodostuskeinoja ovat johtaminen ja yhdistäminen (Tieteen termipankki: kielitiede s. v. *johtaminen*). Sanoja voidaan johtaa liittämällä niihin sananmuodostusmorfeemeita eli affikseja, kuten esimerkiksi etuliitteitä eli prefiksejä ja päätteitä eli suffikseja (Tieteen termipankki: Kielitiede s. v. *affiksi*). Suomen kielelle tyypillisin tapa muodostaa sanoja on johtaminen erityisesti suffiksaatiolla eli liittämällä kantasanan perään jälkiliitteitä (Häkkinen 1990, 104). Sanoja voidaan muodostaa lisäksi suomen kielen kannalta harvinaisemmilla infikseillä, affiksin poistamisella, typistämällä tai äänteellisillä modifikaatioilla (mts. 101; vrt. osio 2.2).

Laadin tutkimukseni toteuttamista varten luokittelumallin edellä käsiteltyjen Haugenin (1950) ja Häkkisen (1990) luokittelujen pohjalta. Haugenia (1950) mukaillen jaan leksikaalisen tason esiintymät lainasanoihin, lainasekoituksiin ja lainasiirtoihin. Lainasanoihin luen sitaattilainat, koska niissä adaptaatiota on tapahtunut vähiten sekä lähinnä ääntämyksen ja taivutuksen tasolla. Näitä lainoja voisi luonnehtia myös Lauttamuksen (1982, 9–10) jaottelun mukaisiksi sporadisiksi lainoiksi tai myös koodinsekoitukseksi. Lainasekoituksiin luen erikoislainat, sillä ääntämyksen ja taivutuksen ohella niissä on tapahtunut myös morfologisia muutoksia eli ne ovat adaptoituneempia sanastoon. Lainasiirtoihin jaottelen Haugenin (1950) mukaisesti käännöslainat sekä Häkkisenkin (1990) mainitsevat merkityslainat.

Käännöksen tunnistaa käännökseksi helposti tilanteessa, jossa sekä lähde- että kohdekielinen teksti on saatavilla. Ei-ammattillisessa kääntämisessä tilanne ei kuitenkaan aina ole tämä, eikä myöskään omassa tutkimuksessani keräämieni aineistoesiintymien lähdetekstejä ole sellaisenaan luettavissa.

Kolehmainen ym. (2015) kuvaavat Housen (1977)¹ ajatuksiin pohjaten tilannetta ”ilmipannun ja piiloon jäävän translatorisuuden jatkumoksi”. Piilokäännökset ovat käännöksiä, jotka on sopeutettu kohdekulttuurin normeihin niin, että niiden käännösluonne jää piiloon. Ilmikäännöksissä puolestaan käännös pyrkii replikoimaan lähdetekstin rakenteita, tyyliä ja sisältöä, jolloin on nähtävissä, että kyseessä on käännös. (Kolehmainen ym. 2015, 387.) Kolehmainen ym. (2015) lukevat ei-ammattillisen kääntämisen tuotokset piilotranslatorisiksi, kun niiden lähdekielinen sana tai ilmaus on ”saatavilla” ainoastaan lukijan mielessä. Toisaalta käännöslainat ovat ilmitranslatorisia niille, jotka tunnistavat alkuperäisen ilmauksen. Myös silloin, kun käännöslainan rakenne poikkeaa silmiinpistävästi kohdekielen normeista, voidaan päätellä, että sana on käännöslaina ja samalla ilmikäännös. (Mts. 387–388.)

3.3 Fraseemit

Fraseemeilla tarkoitetaan kielen kokonaisuuksia, jotka koostuvat kahdesta tai useammasta konventionaalisesti yhdessä esiintyvistä sanasta eli komponentista. Ne tunnetaan usein vain tietynlaisena, vakiintuneena yhdistelmänä, ja mikäli niiden komponentteja muutetaan, fraseemi menettää vakiintuneen merkityksensä. (Burger 2010, 11.) Fraseemeja tutkii fraseologian tieteenala (Burger, Dobrovolskij, Kühn & Norrick 2007, 1), mutta fraseemien kontrastiivinen tutkimus, joka kohdistuu eri kielten fraseemiden vastaavuuksiin (Korhonen 2018, 49), on kiintoisa tutkimusalue käännöstieteellisestikin (ks. esim. Filatkina 2007, 149).

Sosiolingvistiksestä näkökulmasta katsottuna kielellä, sen rakenteilla, sanastolla ja fraseologialla on viestinnällisen funktion ohella myös sosiaalista identiteettiä toteuttava funktio (Filatkina 2007, 141). Fraseemien käyttö voidaan nähdä ryhmän kielen tyylikeinona. Esimerkiksi Filatkinan (mts. 142) mukaan eri sosiolekteissä käytetään erilaisia fraseemityyppejä. Slangit ja sosiolektit ovat merkittäviä uuden fraseologisen materiaalin lähteitä, ja erityisesti nuorisoslangi nousee esiin merkittävänä fraseologisen materiaalin tuottajana. Siinä luodaan kokonaan uusia fraseemeja usein spontaanisti kielenkäyttötilanteessa (Hartung 2003² Sandigin 2007, 172 mukaan) ja annetaan uusia merkityksiä jo tutuille ilmaisuille (Korhonen 2018, 155).

---

¹ House, J. 1977. *A model for translation quality assessment*. Tübingen: Narr.

² Hartung, M. 2003. *Beobachtungen zur Peer Group-Kommunikation unter Jugendlichen*. Teoksessa Neuland, E. (toim.) *Jugendsprachen - Spiegel der Zeit. Internationale Fachkonferenz 2001 and der Bergischen Universität Wuppertal*. Frankfurt/M. 335–346.

Fraseologian tutkimasta kielen yksiköstä on käytössä useita nimityksiä, kuten englanninkieliset termit *phraseologism*, *phraseological unit* ja *set phrase* tai saksankielisessä tutkimuksessa suosittu termi *Phraseologismus* (Burger ym. 2007, 2–3). Fraasi, puheenparsi ja sanonta ovat löyhiä fraseologian käsitteitä, joille ei ole vakiintunutta määritelmää. Muikku-Werner, Jantunen ja Kokko (2008) määrittelevät fraasin löyhästi puheenparreksi, jota ei voi tulkita kirjaimellisesti ilmaisujen sisältämän idiomaattisuuden vuoksi. Kaikkien ”fraasien” kutsuminen idiomeiksi puolestaan sulkisi pois lukuisat puheenparret ja sanonnat (mts. 9–10) sekä muut ei-idiomaattiset fraseemit. Sanonnat tarkoittavat Kielitoimiston sanakirjan mukaan usein lausuttuja lausumia, ilmauksia, puheenparsia ja fraaseja, kun taas fraasi viittaa kuluneeseen sanontaan (Kotus 2019).

Burger ym. (2007, 3) suosittavat, että kyseisestä kielen yksiköstä käytettäisiin termiä *fraseemi*. Siksi sitä käytetään myös tässä tutkielmassa, ja siinä fraseemilla tarkoitetaan kahdesta tai useammasta sanasta koostuvia rakenteita, jotka ovat luonteeltaan kiteytyneitä ja eriasteisesti idiomaattisia (ks. Burger ym. 2007; Burger 2010; Korhonen 2018). Toki fraseemit voivat erota toisistaan esimerkiksi pituuden, syntaktisen funktion, rakenteen sekä muunneltavuuden perusteella. Toisten fraseemien komponentteja voidaan taivuttaa, kun taas toiset esiintyvät aina muuttumattomassa muodossa, kuten fraseemissa *hyvää ruokahalua* (sa. *Guten Appetit*). Joidenkin fraseemien merkityksen voi päätellä niiden komponenttien merkityksen perusteella, kun taas idiomaattisten fraseemien merkitystä ei. (Burger 2010, 12.) Seuraavassa osiossa perehdytään tarkemmin fraseemien piirteisiin.

3.3.1 Fraseemien piirteet

Fraseemeilla on tiettyjä erityispiirteitä, joita esiintyy vaihtelevassa määrin. Näiden ominaisuuksien perusteella voidaan arvioida, onko ilmaisussa kyse fraseemista, ja niiden avulla esimerkiksi kahdesta sanasta koostuvat fraseemit voidaan erottaa yhdyssanoista.

Fraseemit koostuvat ensinnäkin kahdesta tai useammasta erikseen kirjoitetusta sanasta eli komponentista. Tätä kutsutaan **polyleksikaalisuudeksi** (Burger 2010, 15; Korhonen 2018, 32). Sanamäärällä ei varsinaisesti ole määriteltä ylärajaa, mutta useimmat fraseemit ovat lauseen pituisia. Toki esimerkiksi sananlaskut voivat koostua useista lauseista ja muodostaa kokonaisen virkkeen (Burger 2010, 15). Nykyisin myös erilaiset kaavamaiset tekstit, kuten kuolinilmoitukset ja erilaiset

todistukset, käsitetään fraseemien ohella fraseologian tutkimusalaan kuuluviksi (Dausendschön-Gay, Gülich & Krafft 2007, 469–470).

Fraseemit ovat myös sellaisenaan **vakiintuneita** kielen sanaston ja rakenteiden osia. Fraseemin psykolingvistinen vakiintuneisuus tarkoittaa, että se ymmärretään komponenttiensa muodostamana kokonaisuutena kuten yksittäinen sana, ja se on sanan tavoin vakiintunut sen fraseologisessa, ei leksikaalisessa merkityksessä. Pragmaattinen vakiintuneisuus puolestaan tarkoittaa, että tiettyjä fraseemeja käytetään tavanomaisimmin tietyissä viestintätilanteissa. (Burger 2010, 15–27.) Vakiintuneisuus tarkoittaa Korhosen (2018) mukaan sitä, että fraseemin osia ei voi korvata mielivaltaisesti edes sen komponenttien synonyymeilla ilman, että fraseemin merkitys muuttuu. Vakiintuneisuudesta kielivät myös niin kutsutut unikaaliset komponentit eli kielen yksiköt, jotka eivät esiinny sellaisenaan sanastossa. Esimerkkejä unikaalisista komponenteista ovat *in Betracht kommen, seit alters, etw. Nicht wahrhaben wollen*, sekä *olla hilkulla, olla hunningolla, tehdä kärpäsistä härkänen*. Fraseemien komponentteina voi olla myös vierassanoja tai vieraskielisiä sanayhtymiä, joiden katsotaan olevan luonteeltaan unikaalisia. Tällaisia ovat esimerkiksi saksan kielen *etw. ad absurdum führen, down sein*. Suomen kielen fraseologiaan puolestaan on juurtunut esimerkiksi olla-verbistä ja jostakin englannin kielen sanasta muodostuvat rakenteet kuten *olla in/out, olla fiiliksessä, olla must* sekä *ottaa iisisti ja saada kiksejä*. (Korhonen 2018, 34–35.)

Kolmanneksi vakiintuneisuudesta huolimatta fraseemissa saattaa esiintyä myös **variaatiota** ilman, että sen merkitys muuttuu. Variaatiolla tarkoitetaan kielijärjestelmän sallimia yleisiä vaihteluita, jotka on taltioitu kielen sanastoon ja joita voi tapahtua vakiintumisen tavoin sanaston ja kielen rakenteiden tasoilla. Sanastoon liittyvää variaatiota esiintyy esimerkiksi rinnakkaisissa frasee-meissa *siirtyä ajasta iankaikkisuuteen/ikuisuuteen/iäisyyteen*, kun taas morfosyntaktista variaatiota on frasee-meissa *Ei kukaan ole profeetta omalla maallaan/omassa maassaan*. Sanasto ja rakenne voivat varioida toki myös yhdessä, kuten fraseemissa *jklla/jklle menee pupu housuihin/pöksyihin*. (Korhonen 2018, 37, 40–41.)

Neljänneksi variointia ei pidä sekoittaa **modifiointiin**, jolla tarkoitetaan konkreettisissa kielenkäyttötilanteissa tapahtuvaa muuntelua. Fraseemin merkitys on tällöin pääteltävissä keskustelun kontekstin pohjalta. Modifiointi voi jälleen kohdistua sekä sanastoon että fraseemin rakenteisiin. Fraseemien modifioinnin taustalla voi olla useita motiiveja: tavoitteena voi olla esimerkiksi tekstin

lukijan mielenkiinnon herättäminen tai tietoinen kielellä leikittely. (Korhonen 2018, 41–45.) Burger (2010) huomauttaa lisäksi, että toisinaan modifikaatio voi olla tahatonta ja kielenkäyttäjät tekevät luonnollisesti toisinaan myös virheitä (mts. 16–27).

Viides fraseemien ominaisuus on se, että ne voivat olla eriasteisesti idiomaattisia. Fraseemin idiomaattisuudella tarkoitetaan sitä, että sen komponenttien muodostaman sanayhdistelmän ja fraseemin merkityksen välillä vallitsee ristiriita. Toisin sanoen fraseemi tarkoittaa eri asiaa kuin sen komponenttien perusteella voisi päätellä. Mitä suurempi ristiriita fraseemin merkityksen ja sen muodostavien komponenttien merkityksen välillä on, sitä idiomaattisemmasta fraseemista on kyse – idiomaattisuus on siis fraseemien asteittainen ominaisuus. (Korhonen 2018, 45.)

Täysidiomaattiset fraseemit eli idiomit ovat semanttisesti jakamattomia kokonaisuuksia, eikä niiden komponentteja voida muuttaa niiden idiomaattisen merkityksen kärsimättä. Sananmukaisen ja fraseologisen merkityksen välinen epäsuhta korostuu, kun ilmauksen komponenttien välillä vallitsee semanttinen ristiriita sananmukaisellakin tasolla (esim. *syöttää jklle pajunköyttä*). Sanayhtymää ei voi tällöin jakaa osiensa merkityksiin, eikä fraseemin kokonaismerkitystä voi luoda liittämällä komponenttien merkityksiä yhteen. (Korhonen 2018, 45–46.) Osittain idiomaattisissa fraseeimeissa osa fraseemin komponenteista säilyttää sananmukaisen merkityksen ja osa fraseologisen merkityksen (Burger 2010, 29–30). Osittain idiomaattiset fraseemit luetaan fraseologisiksi yksiköiksi siksi, että niiden komponentit kuuluvat yhteen ja esiintyvät kiinteässä muodossa (Korhonen 2018, 45–46). Ei-idiomaattisten fraseemien merkitys puolestaan on tulkittavissa komponenttien perusteella, kuten ilmaisussa *die Zähne putzen* (Burger 2010, 29–30).

Fraseologia ja varsinkin fraseemien sisältämä idiomaattisuus luovat haasteita erityisesti vieraiden kielten oppijoille, koska idiomaattisten fraseemien merkitys on opeteltava erikseen (Korhonen 2018, 45), todennäköisesti erityisesti sellaisten idiomien kohdalla, joiden merkitykseen liittyy kulttuurisidonnaisuutta. Fraseologiseksi kompetenssiksi kutsutaan sitä, että kielenkäyttäjä tai lukija pystyy tunnistamaan fraseemin sen osien perusteella ja täydentämään sen puuttuvat osat. Esimerkiksi nähdessään mainostekstin ”*Great earlybird deals*” lukija pystyy fraseologiseen kompetenssiinsa nojaten tunnistamaan alkuperäisen fraseemin ”*The early bird catches the worm*”. (Mts. 47.)

Fraseemin sisältämän merkityksen ohella tulee tietää, missä tilanteissa mitäkin fraseemia on soveliaista käyttää, sillä fraseemit voivat olla tyyllitasoltaan ylätyylyisiä, neutraaleja, arkityylyisiä tai alatylyisiä. Merkityksen tavoin ei fraseemin tyyllitasoa voi päätellä sen komponenttien tyyllitasosta, mikä voi jäädä vieraan kielen opiskelijalta huomaamatta. (Korhonen 2018, 156.) Kääntäjän on myös työnsä kannalta olennaista kiinnittää huomiota fraseemien idiomaattiseen sisältöön, sillä esimerkiksi sanaleikit sisältävät usein erilaisia fraseemeja. Tällöin fraseologinen tuntemus on avuksi käännösprosessissa ja suorastaan ehkäisee käännösvirheitä, mikäli kääntäjä ei muutoin epähuomiossa tunnistaisi tekstissä esiintyviä fraseemeja.

3.3.2 Fraseemien luokittelu

Fraseemit voidaan jakaa usealla eri tavalla morfosyntaksin, lauserakenteen tai esimerkiksi kieli- ja kulttuurihistoriallisten seikkojen perusteella. Morfosyntaktisessa jaottelussa fraseemit voidaan luokitella funktionaalisesti riippuen siitä, mikä fraseemin lauseenjäsenrooli tai funktio lauseessa on, tai kategoriaalisesti sen mukaan, mikä fraseemin syntaktisesti hallitsevan peruskomponentin sanaluokka on. Fraseemit jaetaan kategoriaalisesti verbi-, substantiivi-, adjektiivi- tai adverbifraseemeihin, joista verbifraseemit muodostavat yleisimmän luokan. Verbi-fraseemien hallitsevana komponenttina toimii verbi, kuten fraseemeissa *to spill the beans*, *die Post geht ab* ja *to wait and see*. Substantiivifraseemeja ovat puolestaan esimerkiksi *Otto Normal-verbraucher*, *Joe Citizen*, *with a grain of salt* ja *once upon a time*. (Korhonen 2018, 49–53.)

Korhonen jakaa fraseemit myös useaan erityisluokkaan, joista olennaisimpia tutkimusaineistoni analyysin kannalta näyttävät olevan funktioverbirakenteet, rutiini-ilmaisut, sananlaskut sekä lentävät lauseet. **Funktioverbirakenteissa** fraseemi koostuu tietätytyyppisestä, yleensä laajamerkityksisestä verbistä sekä nominiosasta eli substantiivista, adjektiivista, numeraalista tai pronominista. Yhdistelmä muodostaa sellaisenaan semanttisen yksikön, mutta rakennetta vastaa osin myös esimerkiksi nominiosan kanssa sukua oleva verbi, vrt. sa. *jmdm. Nachricht geben* – *jmdn. benachrichtigen*; en. *to give sb. a warning* – *to warn sb.* Toisinaan funktioverbirakenteen ja nominia vastaavan verbin välillä on esimerkiksi toiminnan intensiteettiä tai toistuvuutta koskevia eroja. Funktioverbirakenteissa merkitystä kantava painopiste on nominiosalla, kun taas verbi ilmaisee lähinnä tapaluokkaa, aikamuotoa tai olotilan muutosta. Rakenne muodostaa sellaisenaan semanttisen, ei-idiomaattisen yksikön ja toimii lauseessa yleensä predikaattina. (Korhonen 2018, 60–62.)

Rutiini-ilmaisut ovat fraseemeja, jotka palvelevat tiettyjä viestinnän funktioita ja rutiineja suullisessa sekä kirjallisessa viestinnässä. Korhosen (2018) mukaan rutiini-ilmaukset ovat itsenäisiä lauseen arvoisia lausumia, jotka voivat olla joko tilannesidonnaisia tai monitilanteisia. Kommunikatiivisen funktion perusteella tilannesidonnaiset rutiini-ilmaukset ovat esimerkiksi tervehdyksiä, hyvästelyitä, toivotuksia ja tiedusteluita (esim. sa. *Was ist los? Was darf es sein?*; suom. *Mikä hätänä? Miten voin auttaa?*). Muita tilannesidonnaisia rutiini-ilmauksia ovat hyväksyntää, torjuntaa, varoitusta ja kehotusta sekä hämmästyttä, kummastusta ja yllättymistä ilmaisevat fraseemit. (Mts. 65–69.) Liimataisen (2009, 264) mukaan rutiini-ilmaukset ovat niin sanotun valmispuhunnan kiteytyneitä sanontoja ja muodostavat sellaisenaan kiinteitä yhdistelmiä puhujan mentaaliseen sanastoon.

Monitilanteiset rutiini-ilmaukset ovat puolestaan tyypillisiä dialogisissa tilanteissa. Ne eivät ole yleensä itsenäisiä lausumia, vaan esiintyvät muiden lausumien yhteydessä. Pääosin ne ovat kuitenkin ei-idiomaattisia. Niiden kommunikatiiviset funktiot liittyvät puheen jäsentelyyn ja teeman käsittelyyn, kommunikaation hallintaan, edellisten lausumien kommentointiin sekä tekstin tuottamiseen viivyttelykeinoin, havainnollistamisin ja uudelleenmuotoiluun. Tilannesidonnaisilla ja monitilanteisilla rutiini-ilmauksilla ei ole yhtä ainoaa kommunikatiivista funktiota, vaan ne voivat ilmaista useaa erilaista tilannesidonnaista reaktiota. (Korhonen 2018, 69–70.)

Lentävät lauseet ovat tunnettuja ilmaisuja, joiden tunnusmerkkinä on se, että niiden alkuperä on tiedossa. Harva puhuja tosin on tietoinen lentävistä lauseista kehittyneiden idiomien tai sananlaskujen alkuperästä. Nykykäsityksen mukaan lentävät lauseet voivat olla kirjallisuuden ohella peräisin myös ei-kirjallisista lähteistä, kuten elokuvista tai mainoksista. Niitä ei usein käytetä alkuperäisessä muodossaan, vaan ne ovat muotoutuneet kielen käytön myötä, mikä erottaa ne vaikkapa sitaateista. Esimerkiksi Raamatusta peräisin olevista lentävistä lauseista on kehittynyt sananlaskuja, kuten *Herran pelko on viisauden alku* ja *sydämen kyllyydestä suu puhuu* sekä idiomeja, kuten *heittää helmiä sioille* ja *olla piikkinä jnk. lihassa*. Useat lentävät lauseet ovat peräisin antiikin kirjallisuudesta tai saksan- ja englanninkielisestä kirjallisuudesta, ja moni suomenkielinen lentävä lause juontaa juurensa Kalevalaan. (Korhonen 2018, 71–74.)

Sananlaskut puolestaan ovat Korhosen (2018) mukaan yleisellä tasolla määriteltynä ”yleisesti tunnettuja, enimmäkseen lyhyitä ja ytimekkäitä lauseita, joilla on opettavainen tarkoitusperä ja joihin sisältyy elämänviisauksia ja totuuksia helposti muistettavassa muodossa” (mts. 76). Sananlaskut

esiintyvät itsenäisinä lausumina, eikä niissä ole viittauksia ympäröivään tekstiin. Yleisimmin sananlaskut ovat väitelauseita sekä käsky- ja kehotuslauseita, ja luonteeltaan ne ovat yleispäteviä. Sananlaskut voivat sijoittua minne tahansa idiomaattisuuden asteikolla, ja niiden tarkka merkityskuvaus voi olla haasteellista. Sananlaskujen muoto voi myös muuttua kielellisen leikittelyn kautta. (Mts. 76–83.)

Fraseemien kääntämiseen liittyy haasteita muun muassa siksi, että ne sisältävät usein kulttuurisidonnaisia viittauksia (esim. Muikku-Werner & Penttilä 2011, 249), ja niitä voidaan kääntää eri menetelmin riippuen esimerkiksi niiden sisällöstä tai käännöksen funktiosta. Seuraavassa luvussa perehdytään tarkemmin lainasanojen ja fraseemien käännösmenetelmiin sekä erityisesti inter-netslangissa suositulta vaikuttavaan sanasanaiseen kääntämiseen.

4 Ei-ammattillinen kääntäminen ja käännösstrategiat

Tässä luvussa esittelen ei-ammattillista käännöstoimintaa aiempaan kirjallisuuteen nojautuen, minkä jälkeen avaan aineistoni esiintymien luokittelun kannalta olennaisia käännösmenetelmiä, kuten sanasanaista ja sananmukaista kääntämistä. Fraseemien lainaamista ja kääntämistä käsittelen osiossa 4.2.1, jossa pohdin myös sanasanaisesti käännettyjen idiomien yleistymistä suomen kielessä erityisesti epämuodollisissa puhetilanteissa.

4.1 Ei-ammattillinen kääntäminen

Kääntämistä eivät harjoita ainoastaan ammattikäntäjät, vaan itse kukin useampaa kuin yhtä kieltä jollakin tasolla osaava voi joutua monikielisiin tilanteisiin, joissa hän joutuu kääntämään tai tulkkaamaan itseään tai muita. Ihminen pystyy oppimaan useita kieliä, ja niitä opetellessaan hän kehittää luontaisesti eritasoisen kyvyn liikkua osaamiensa kielten välillä, siis ”toimia translatorisesti” (Koskinen 2013, 17). Vaikka käännöstieteen reuna-alueella olevan kääntämisen ja tulkkauksen osa-aluetta on tutkittu jonkin verran, se on pitkälti vakiintumaton tutkimusalue. Osa-alueelle sijoittuvat kääntämisen ja tulkkauksen ilmiöt ovat varioivia, eikä niille ole helppoa löytää yhteisiä nimittäjiä (Pilke ym. 2015, 320). Ilmiötä on kutsuttu muun muassa luonnolliseksi kääntämiseksi ja tulkkaukseksi (ks. Harris & Sherwood 1980), maallikkokääntämiseksi ja -tulkkaukseksi, *ad hoc*-kääntämiseksi tai ei-ammattilliseksi kääntämiseksi ja tulkkaukseksi (*non-professional translation*) (Pilke ym. 2015, 318).

Pilke ym. (2015) ovat kartoittaneet käännöstieteellistä tutkimusta ja käsitteistöä, jotka kohdentuvat ammattikäntämisen ja -tulkkauksen ulkopuolisiin, kääntämistä ja tulkkauksia sisältäviin tilanteisiin. Tällaisissa tilanteissa kääntäminen ja tulkkaukset eivät esimerkiksi liity ammatinharjoittamiseen eikä toiminta ole pääasiallisena tulonlähteenä, vaan kääntäminen ja tulkkaukset ovat osa muuta kielellistä vuorovaikutusta. Kääntävänä tai tulkkavana henkilönä voi toimia myös monikielinen lapsi tai nuori. (Mts. 318).

Käännöstieteen alalla Harris lanseerasi luonnollisen kääntämisen käsitteen jo 1970-luvulla ja määritteli sen arkielämässä tapahtuvaksi, tavallisten ihmisten harjoittamaksi kääntämiseksi (1978, 155). Harrisin (2009) mukaan luonnollista translatorisuutta esiintyy monikielisissä ympäristöissä

jo pikkulapsilla, ja hän pitää translatorista kykyä vahvasti synnynnäisenä kompetenssina. Suomessa ei-ammattillinen kääntäminen on herättänyt kiinnostusta vasta hiljattain (Koskinen; Kolehmainen, Koskinen & Riionheimo). Koskinen (2013) näkee kääntämisen ja tulkkaamisen paitsi ammatillisesti harjoitettavana toimintana, myös tavallisten ihmisten arjen kieliresurssina ja pohjaa näkemyksensä Holz-Mänttärin (1984) translatorisen toiminnan käsitteeseen. Vaikka Holz-Mänttärin alun perin tarkoittikin translatorisen toiminnan toimijoilla käännösalan ammattilaisia, Koskinen (2013) sekä Kolehmainen ym. (2015) ovat laajentaneet käsitettä ja kutsuvat ilmiötä arjen translatoriseksi toiminnaksi.

Siinä missä alttius kääntämiselle esiintyy todella rinnan kaksikielisyyden kanssa, Touryn (1986) mielestä pitäisi käsittää, että käännöskyvyt kehittyvät kielellisenä taitona yhdessä interlinguaalisuuden ja ”mentaalisen siirtomekanismin” (*”mental transfer mechanism”*) kanssa. Interlinguaalisuudella Toury luonnehtii kykyä erottaa kielten samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia eli ”kieltenvälisiä suhteita” usealla eri tasolla niiden kielten välillä, jotka kuuluvat kaksikielisen henkilön repertuaariin (mts. 19–20). Touryn mukaan mentaalisen siirtomekanismin avulla interlinguaalisuuden kykyä voidaan aktivoida ja soveltaa niin, että henkilö pystyy tuottamaan ilmaisuja osaamillaan kielillä. (Toury 1984, 189). Toury (1986, 19–20) näkee kyvyn kääntämiseen myös harjoittelun tuloksena.

Pilke ym. (2015) käyttävät luonnollista kääntämistä arjessa tapahtuvan ei-ammattillisen kääntämisen yläkäsitteenä, sillä heidän mielestään ei-ammattillinen kääntäminen (*non-professional translation*) ei ole käsitteenä yksiselitteinen. Se voi olla terminä ongelmallinen, jos esimerkiksi kääntäminen ja tulkkaaminen muodostavat toissijaisen osan monikielisen henkilön muita työtehtäviä. (Mts. 320). Itse pidän ei-ammattillista kääntämistä sopivana terminä kuvaamaan internetslangissa tapahtuvaa monikielisyyttä ja kääntävää toimintaa, sillä Harrisin (1977) luonnollisen kääntämisen käsite liittyy kuitenkin vahvasti kaksikielisten lasten ja nuorten kielikompetensseihin. Kaksikielisyys on sekin suhteellisen laaja käsite, mutta rajatakseni tutkielmaani en määrittele kaksikielisyyttä tämän enempää. Osasyynä rajaukseeni on myös se, etten voi saada tarkempaa tietoa aineistoni esiintymien laatijoiden todellisista kielellisistä kompetensseista.

Pilkkeen ym. (2015) mukaan luonnollinen kääntäminen voi kohdistua sekä oman kielellisen tuotoksen kääntämiseen (*autotranslation*) että toisen ihmisen kielimateriaalin kääntämiseen (*transduction*). Lisäksi sitä voidaan lähestyä kielellisten rakenteiden siirtona kielten välillä (*transcoding*)

tai lähdekielisen viestin purkuna ja uudelleenkodeauksena kohdekielellä puhujan ymmärryksen perusteella (*interpreting*). (Mts. 321.)

Funktionaalisen käännösteoriaperheen jäsenenä Holz-Mänttärin teoria korostaa kääntämisen viestinnällistä tehtävää, mutta kuten Kolehmainen ym. (2015, 376) toteavat, translatorinen toiminta voi palvella myös muita tarkoituksia. Yksi niistä on, kuten internetin kuvalautojen keskusteluissa havaitsin, huumorin luominen keskusteluun. Havaintoni perusteella pidän todennäköisenä, että kielellisen huumorin luominen on yksi tärkeimmistä käännöstoiminnan funktioista Ylilaudalla ja Kohlchanilla. Ammatillisen käännöstoiminnan normit ja etiikka eivät kuitenkaan palvele kommunikatiivista tavoitetta epämuodollisten puhetilanteiden kirjossa: kasvokkain, jonkin median välityksellä tai internetin keskustelupalstoilla tapahtuvissa viestintätilanteissa käännöstoiminnan tarkoituksena ei näytä olevan ainoastaan ”oikeaoppisesti” tuotetun käännöksen aikaansaaminen, ellei tiedon onnistunut välittäminen sitä vaadi, vaan myös kielellisen kompetenssin osoittaminen tai huumoristisen efektin aikaansaaminen.

4.2 Käännösstrategia ja -menetelmä

Vaikkei kääntäminen ole ainoastaan ammattilaisten harjoittamaa toimintaa, tutkin tässä pro gradu -työssä luonnollisen translatorisuuden tuotoksia käännöstieteen käsittein, sillä myös monikielinen puhuja voi valita eri tapoja viestien tai keskustelun osien kääntämiseen tai tulkkaukseen. Aineiston keruun ja tarkastelun aikana havaitsin, että esiintymät olivat useimmiten sanasanaisesti käännettyjä fraseemeja tai lainasanoja. Tutkielmani laajuutta rajatakseni keskityn tässä luvussa määrittelemään erilaisia käännösmenetelmiä painopisteenä sanasanainen ja sananmukainen kääntäminen sekä erilaiset lainasanat. Uskon tällaisen rajauksen palvelevan eniten anglismeja kuhisevan aineiston analysointia.

Schreiberin (1997) mukaan on tärkeää erottaa toisistaan käsitteet käännösstrategia ja käännösmenetelmä. Käännösstrategia eli se, *miten käännetään*, jaetaan usein kotouttavaan ja vieraannuttavaan kääntämiseen, ja käsitteellä arvioidaan tekstiä kokonaisuudessaan. Kotouttava ja vieraannuttava tai vapaa ja sananmukainen kääntäminen on kääntäjän strategiavalinta, johon vaikuttavat muun muassa käännettävän tekstin tekstityyppi ja käännöksen tarkoitus. (Schreiber 1997, 219; 1998, 151.)

Käännösmenetelmällä Schreiber (1997) puolestaan viittaa yksittäisten tekstinosien kääntämistapaan. Menetelmät voivat kohdistua leksikkoon eli sanastoon, kielioppiin (morfologiaan ja syntaksiin) ja semantiikkaan. (Mts. 220.)

Tutkielmani rajaamistarpeen vuoksi esittelen vain leksikkoon liittyvät menetelmät, joista Schreiber (1997) mainitsee muun muassa leksikaalisen lainaamisen, korvaamisen, rakenteenvaihdon eli transposition sekä sanasanaisen kääntämisen. Schreiberin (1997) jaottelu on samankaltainen kuin Wilssin (1982), jonka mukaan sanoja voidaan kääntää esimerkiksi seuraavin menetelmin:

- 1) **Suora laina**, jossa lähdekielinen lekseemi tai lekseemiyhdistelmä siirretään kohdekieleen ilman muodollisia tai semanttisia muutoksia. Kielisuunnan ollessa saksan kieleen päin substantiivit kirjoitetaan tavallisimmin isolla alkukirjaimella (esim. *Know-how*, *Brain Drain*). Suorat lainat, jotka ovat tarpeeksi vakiintuneita, adaptoituvat ortografialtaan ja fonologialtaan, jolloin ne ikään kuin tulevat osaksi kohdekielen sanastoa.
- 2) **Käännöslaina**, jossa lähdekielisen ilmaisan osat käännetään kohdekieleen. Usein käännöslainattaviksi sanoiksi Wilss (1982) mainitsee erityisesti yhdyssanat sekä adjektiivi–substantiivi-kollokaatiot, kuten en. *growth rate* – sa. *Wachstumsrate*, en. *market research* – sa. *Marktforschung* sekä en. *developing country* – sa. *Entwicklungsland*.
- 3) **Sananmukainen kääntäminen**, jossa lähdekielen syntaktiset rakenteet korvataan kohdekielen rakenteilla niin, että sanojen määrä ja tyyppi säilyvät samana ja sisältö merkityksellään synonyymisenä.
- 4) **Transpositio**: lähdekielinen elementti käännetään rakenteilla, joilla on sama merkitys, mutta joiden sanaluokkia on muutettu (esim. en. *There is absolutely no truth to his claim* – sa. *Seine Behauptung ist absolut unzutreffend*). (Wilss 1982, 97–99.)

Tässä huomataan, että yksi Schreiberin (1997) mainitsemista käännösmenetelmistä on sanasanainen kääntäminen, kun taas Wilss (1982) kuvaa sitä sananmukaiseksi kääntämiseksi. Seuraavassa osiossa syvennytään käsitteiden väliseen eroon.

4.2.1 Sananmukainen ja sanasanainen kääntäminen

Sanasanaaisella kääntämisellä tarkoitetaan Ingon (1990) mukaan sellaista kääntämistä, jossa vastineita pyritään saamaan aikaan sana sanalta. Siinä tekstiä ei muunnella kohdekielen kieliopin edellyttämällä tavalla. Se poikkeaa näin kirjaimellisesta eli sananmukaisesta käännöksestä, jossa huomioidaan myös kohdekielen kielioppirakenteet.

Wilssin (1982) mielestä on tärkeää erottaa sananmukainen kääntäminen (*literal translation*) sanasanaaisesta kääntämisestä (*word-for-word translation*), vaikka käsitteitä onkin niputettu tarkoittamaan myös samaa asiaa. Olennaisena erona niiden välillä on se, että sanasanaaisessa kääntämisessä käännös seuraa lähdekielen syntaktisia rakenteita, kun taas sananmukainen kääntäminen on adaptoitu kohdekielen kielioppirakenteiden mukaiseksi. (Mts. 87–88.) Seuraavasta esimerkistä havainnollistuu menetelmien ero ja englannin kielen lauserakenteen vaikutus saksankielisessä käännöksessä (esimerkki 3; lihavoinnit ja tarkennukset sulkeissa tutkielman kirjoittajan):

- 1) I **have read** the book. (Lähdekielinen ilmaus)
- 2) Ich **habe** das Buch **gelesen**. (Sananmukainen käännös)
- 3) Ich **habe gelesen** das Buch. (Sanasanainen käännös) (Wilss 1982, 88.)

Sananmukainen kääntäminen voi johtaa *faux-amis* -tilanteisiin (mts. 88), joita myös kuvalautojen kielenkäyttäjät hyödyntävät huumorin luomisessa (ks. osio 4.2.2; Moskopp & Heller 2013, 125).

4.2.2 Fraseemien lainaaminen ja kääntäminen

Fraseemit ovat kielellisen luovuuden tuotosta, ja niitä syntyy jatkuvasti lisää. Jotkin niistä jäävät pitemmäksi aikaa yleiseen käyttöön toisten osoittautuessa lyhytaikaisemmiksi, mutta toisinaan pysyvämmätkään fraseemit eivät päädy sanakirjoihin kovin nopeasti (Korhonen 2018, 47), mistä johtuen vakiintuneen käännöksen löytäminen voi olla haasteellista.

Burgerin (2010, 130) mukaan fraseemit voidaan yleensä kääntää **suoralla lainalla** eli lainatulla fraseemilla sellaisenaan (kuten *peu a peu*), **osittaisella lainalla**, jossa osa fraseemin komponenteista käännetään (sa. *auf dem Quivive sein* vrt. ra. *etre sur le qui-vive*) tai **fraseologisella käännöslainalla**, jossa kaikki fraseemin komponentit käännetään (kuten sa. *Perlen vor die Sauen werfen* - suom. *antaa helmiä sioille* sekä useat raamatulliset sanonnat ja sananlaskut). Muikku-Werner ja

Penttilä (2014) kutsuvat Burgerin käsityksen mukaisia fraseologisia käännöslainoja lainaidiomeiksi. Tällaisia ovat idiomaattiset fraseemit, jotka on muodostettu jonkin muun kielen aineksista sanasanaisesti kääntämällä. (Mts. 372.) Fiedlerin (2017, 91) mukaan käännöslainat voivat tosin olla myös suhteellisen väljiä ja luovia käännöksiä lähdekielistä fraseemeista.

Muikku-Werner ja Penttilä (2011) ovat havainneet, että joihinkin suomen kielen rekistereihin, kuten urheiluslangiin, on alkanut rantautua sanasanaisesti käännöslainattuja idiomeja englannin kielestä. Havainnon on tehnyt myös Korhonen (2018, 156), joka näkee, että etenkin urheiluslangissa käytettäviä fraseemeja on siirtynyt arkikieleenkin. Idiomien kääntäminen sinänsä voi tuottaa haasteita, sillä ne ovat luonteeltaan kulttuurisidonnaisia sekä usein myös semanttisesti erottamattomia. Toisin sanoen ne sisältävät usein kulttuurisidonnaisia viittauksia, joita voi olla vaikeaa havaita, saati kääntää toiseen kieleen ja kulttuuriin ilman relevanttia tietoa ja kokemusta. Semanttisen erottamisen haasteellisuus voi johtaa siihen, että sanasanaisesti käännettyä idiomia on toisella kielellä täysin mahdoton ymmärtää. (Penttilä & Muikku-Werner 2011, 249.) Huomattavaa on, että sanasanaisesti käännettyjen idiomien ymmärtäminen vaatii jonkintasoista englannin kielen taitoa sekä erityisesti alkuperäisten idiomien merkityksen tuntemusta eli fraseologista kompetenssia, johon Korhonenkin (2018, 47) viittaa.

Käännöslainaaminen tapahtuu usein *tietoisesti*, ja sanasanaisen kääntämisen tavoitteena on luoda huumoria, joka perustuu siihen, että sekä käännöslainan käyttäjä että vastaanottaja tunnistavat alkuperäisen ilmaisun. Kielenkäyttäjät ehkä haluavat ilmaista itseään hausalla tavalla, osoittaa kielitaitoaan tai mahdollisesti myös tarkoituksellisesti ilmaista ryhmätilanteessa itseään tavalla, jota kaikki lukijat, etenkin ryhmän ulkopuoliset eivät ymmärrä. Lisäksi voidaan nähdä, että käännetyt idiomit myös rikastuttavat kohdekielistä idiomirepertuaaria. (Muikku-Werner & Penttilä 2011, 251, 261; 2012, 135.)

5 Kuvalaudat

Suomalainen Ylilauta.org ja saksankielinen Kohlchan.net ovat *bulletin board* -tyyppisiä internetin keskustelufoorumeita, joita kutsutaan yläkäsitteellä *kuvalauta*. Nimi on käännöslaina englanninkielisestä sanasta *Imageboard*. Saksaksi kuvalauta kääntyy puolestaan sekä sitaattilainalla *Imageboard* että käännöslainalla *Bilderbrett*. Kuvalautojen keskustelusisältöä hallitsee kuvatiedostojen käyttö, ja usein kuva ja kirjoitettu kommentti liittyvät toisiinsa. 4chan, Kohlchan sekä Ylilauta perustuvat alun perin japanilaiseen Futaba Channelin keskustelufoorumimalliin, mistä johtuen kuvalaudat muistuttavat ulkonäöllisesti toisiaan³. Ulkoasun ohella myös kuvalaudoilla vallitsevat keskustelukulttuurit muistuttavat toisiaan.

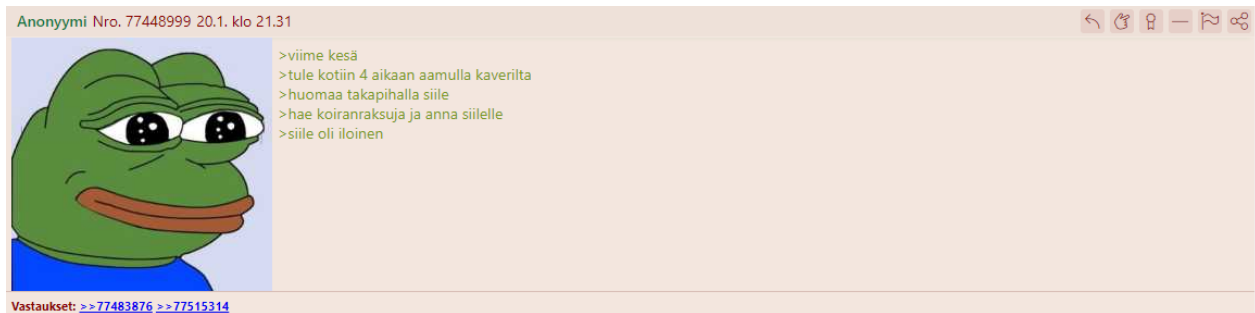
Kuvalaudat jakautuvat aiheensa perusteella useaan foorumiin eli ”alalautaan” (en. *sub-board*). Kullakin alalaudalla on 10 sivun verran viestiketjuja, joita kutsutaan ”langoiksi” (en. *thread*; sa. *Faden*). 4chanin ensimmäinen ja edelleen suosituin alalauta on ”*random*”, joka tunnetaan myös nimellä */b/*. Vastaava alalauta löytyy myös Ylilaudalta nimellä *Sekalainen* ja *Satunnainen* sekä Kohlchanista nimellä */b/*. Niissä keskustelua moderoidaan hyvin vähän ja sisältö voi olla rasistista tai seksististä ja sisältää pornografiaa tai väkivaltaa. Suuri osa keskusteluista on kuitenkin leikillistä tai humoristista. *Satunnaisessa* ja *sekalaisessa* keskustelu ei yleensä pyöri minkään tietyn aihepiirin ympärillä, kun taas muilla alalautoilla käydään enemmän asiapitoista keskustelua esimerkiksi harrastuksista, ihmissuhteista, talousasioista ja kulttuurista.

Keskusteluun lähetettyjä kommentteja kutsutaan ”postauksiksi” (en. *post*) ja kommentointia ”postauttamiseksi” (en. *to post*, sa. *pfostieren*). Keskusteluista on alalautoilla näkyvillä vain niiden ensimmäinen viesti eli aloituspostaus sekä muutama ensimmäinen kommentti. Keskustelun otsikkoa klikkaamalla lukija voi aukaista ja lukea sisällön kokonaan. Viestiketjua aloitettaessa on tavallista, että viestiin liitetään kuva. Muuten keskustelua voi kommentoida myös pelkällä tekstilläkin. Mikäli viestiketjuun tulee uusi postaus, se nousee alalaudan ensimmäisen sivun ensimmäiseksi langaksi. Vastaavasti langat, joissa keskustelu ei etene, painuvat alaspäin ja siirtyvät lopulta seuraavalle sivulle. Kun lanka painuu kymmenennen sivun loppuun, se poistuu sivustolta ja lakkaa näin olemasta.

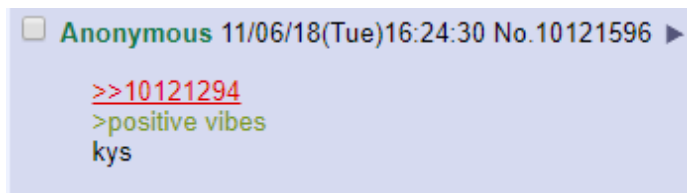
³ 4chan: Frequently asked questions. Saatavilla: <https://www.4chan.org/faq>. [Viitattu 10.4.2019.]

Bernstein ym. (2011) kuvaavat kuvalautojen keskusteluita luonteeltaan lyhytaikaisiksi ja anonyymeiksi: esimerkiksi suurin osa amerikkalaisen 4chan.org-kuvalaudan viestiketjuista pysyy *random*-alalaudan etusivulla vain keskimäärin viisi sekuntia ja lankojen keskimääräinen elinikä koko kuvalaudalla on vain viitisen minuuttia. Kuvalaudoille tyypillisesti 4chan poistaa vanhat keskustelut sitä mukaa, kuin uusia syntyy, mikä johtaa kaoottiseen ja nopeasti vaihtuvaan kokemukseen (mts. 1).

Kuva 1. Esimerkki Ylilaudan kommenttipostauksesta.

4chanin käyttäjää kutsutaan nimellä *Anon*, joka on lyhenne sanasta *Anonymous*. Kunkin kommenttivistin yläreunassa lukee viestin lähettäjän nimi, joka on rekisteröitymättömällä käyttäjällä oletusarvoisesti *Anonymous*:

Kuva 2. Esimerkki 4chan-kuvalaudan viestin tiedoista (lähettäjä, päiväys, kellonaika ja postausnumero).

Suomenkielisiä käyttäjiä puolestaan kutsutaan *nyymeiksi*, joka on myös lyhenne sanasta *anonyymi*. Kohlchan nimeää automaattisesti kaikki anonyymit käyttäjänsä nimellä *Bernd*. Mainittakoon, että useat kuvalaudoilla esiintyvät käsitteet, kuten käyttäjiä kuvaavat nimitykset, lienevät käännöksiä englanninkielisen 4chan-kuvalaudan vastaavista nimityksistä. Esimerkiksi 4chanilla uusia, keskustelufoorumin konventioita ja keskustelukulttuureita huonosti tuntevia käyttäjiä kutsutaan nimityksellä *newfag*, joka on käännetty saksaksi sananmukaisesti *Neuschuchtel* ja suomeksi sanalla *uus-*

homo. Kokenutta käyttäjää puolestaan kutsutaan *vanhahomoksi*, joka on käännös englanninkielisestä nimityksestä *oldfag*. Saksaksi *oldfag* on käännetty käännöslainalla *Altschuchtel*. (Vrt. Löber 2011, 70.)

5.1 Ryhmäidentiteetin rakentuminen kielellisin keinoin

Löberin (2011) mukaan anonyymit nimet rakentavat osaltaan kollektiivista identiteettiä. Ensinnäkin käyttäjä voi viitata itseensä yhtenä kollektiivin jäsenenä, ”*Ich bin ein Bernd*”. Toiseksi kollektiivi voi olla jäsentensä summa, ”*We are Anonymous*”. Kuvalaudoilla omista kokemuksista kerrotaan yleensä yksikön 3. persoonassa (sa. *Bernd lebt im Keller*). Näin käyttäjät luovat itsestään ikään kuin persoonallisuuden ylittävän ”transpersonaalisen kokonaisuuden” ja kuvaavat toimintaansa keskenään tässä moduksessa. (Mts. 52.)

Bernstein ym. (2011) toteavat, että ilman pysyviä identiteettejä ja suhteellisen pysyviä keskusteluja ryhmäidentiteetin tulee syntyä joistakin muista seikoista kuin muiden jäsenten tuntemisesta ja yhteisistä keskusteluista. Heidän mukaansa ryhmäidentiteetti muodostuu kielellisistä, lingvistisistä ja visuaalisista keinoista, joiden avulla jäsenet voivat viestiä tuntevansa foorumin, sen kulttuurin ja kommunikointitavat. (Mts. 7.) Baymin (2003) mukaan kielenkäytön käytänteistä käsin voidaan tarkastella internetyhteisön muodostumista. Hän mainitsee, että ryhmän sisäinen sanasto on yleinen piirre internetyhteisöissä. Lisäksi internetyhteisöissä kehittyy vakiintuneita ei-suullisen kommunikoinnin muotoja, kuten yhteisön sisäinen käsitys siitä, millaisia kuvia tekstien ohien voidaan liittää. Yhteisöt muodostavat omia genrejään tai viestikategorioitaan: esimerkiksi eräässä internetyhteisössä aloittelijat eroteltiin kokeneemmista yhteisön jäsenistä kysymällä ilmeisen typerää kysymyksiä ikään kuin pilana. Jäsenet kehittävät myös yhteisön omia toimintatapoja tilanteita varten, joissa yhteisön kirjoittamattomia sääntöjä rikotaan. Edellä mainittujen piirteiden ohella yhteisön sisäisellä huumorilla on tärkeä asema internetyhteisön muodostumisen kannalta. (Mts. 1016.)

Baymin (2003) käsitystä mukaillen myös kuvalaudoilla on omia, osin keskenään päällekkäisiä ja jaettuja sanastoja. Bernstein ym. (2011) toteavat, ettei 4chanin slangin ymmärtäminen ole itsestään selvää ryhmän ulkopuolisille ja toisaalta 4chanin slangia osaavan käyttäjän voi tunnistaa heti verkostoon kuuluvaksi. Slangisanaston sekä muiden tyylillisten tai genrellisten seikkojen taitamattomuus voi johtaa siihen, että käyttäjää kehoitetaan tutustumaan ennen keskusteluun osallistumista

laudan kulttuuriin paremmin. (Mts. 7.) Tämä on tutkielmaa varten tekemäni havainnoinnin perusteella yhteisön sisällä määrittynyt toimintatapa tilanteissa, joissa sen sisäisiä sääntöjä on rikottu.

Herring (2004) puolestaan painottaa internetyhteisön ehdoksi sen roolia solidaarisuuden ja identiteetin luomisessa ja jäsenten tukemisessa esimerkiksi positiivisen huumorin, kohteliaisuuden ja vastavuoroisuuden sekä mahdollisten konfliktien ratkaisemisen kautta (mts. 346), eivätkä kuvalaudat siis välttämättä täyttäisi hänen mittapuullaan internetyhteisön kriteereitä. Hän ei näe kielellisiä keinoja siis itsessään merkinä siitä, että kyseessä on internetyhteisö, vaan niitä pitäisi käyttää ikään kuin ”hyvässä hengessä”, jotta ne katsottaisiin yhteisön muodostaviksi tekijöiksi. Näkemystä voitaneen pitää hivenen naiivina, koska ryhmän muodostumisen prosessiin ei vaikuta ainoastaan inklusiivisuus ja positiivisuus, vaan ryhmän identiteettiä vahvistaa myös käsitys ”meistä ja muista”, ryhmän ulkopuolisiin kohdistuva kriittisyys sekä näiden käsitysten kielellistymät. Androutsopoulos (2004, 178) näkee, että verkkoyhteisö voi määritellä itse sen, muodostaako se yhteisön, mikä vaikuttaa erilaisten verkkoyhteisöjen monimuotoisuuden ja -lukuisuuden vuoksi järjestykseltään määritelmältä. Toisaalta pidän haastavana selvittää, kokevatko esimerkiksi kuvalautojen käyttäjät olevansa osa jotakin yhteisöä ja millaisena vaikkapa useaan eri verkkoyhteisöön kuuluminen koetaan.

Kuvalautojen, kuten amerikkalaisen 4chanin sekä myös tutkielmani kohteena olevien Ylilaudan ja Kohlchanin, mainetta varjostaakin sivustoilla esiintyvä offensiivinen tekstisisältö. Ylilautaa on luonnehdittu Suomen mediamaisemassa eräänlaiseksi äärioikeiston ajatusriiheksi, ja keskustelufoorumilla esiintyvää *vihapuhetta* on tuotu esiin myös julkisuudessa (ks. esim. Ikola 2018). Vihapuhe kohdistuu havainnointini perusteella useimmiten erilaisiin etnisiin ryhmiin sekä naisiin, mutta vihamielisen diskurssin kohteeksi voi joutua kuka tahansa, myös sivuston muut käyttäjät. Syitä kuvalautoilla esiintyvälle offensiiviselle sisällölle on varmastikin useita, joista yksi lienee se, että sivustoilla ei tapahdu juurikaan moderointia eikä keskustelun aiheita tai sävyä säädellä. Toiseksi näkisin, että vihapuheen tavoitteena on myös luoda rajaviivoja ”meidän ja muiden” välille. Näkemystä tukee esimerkiksi Boyd (2010), joka pitää loukkaavaa kielenkäyttöä ryhmäidentiteetin rakentamisen keinona. Vihapuheen tarkoituksena on ”huomiotalouteen hakeroituminen”, millä hän tarkoittaa sitä, että nopeasti vaihtuvassa informaatiotulvassa sivuston käyttäjät kilpailevat muiden käyttäjien rajallisesta huomiosta. Huomiohakkeroinnissa korostuu se, miten manipuloitavissa informaatiotulvassa on. (Boyd 2010.) Tätä ei mielestäni oteta huomioon, kun internetissä tapahtuvaa

vihapuhetta ruoditaan julkisuudessa. Vihapuheen mahdollisesti ainoana tavoitteena ei välttämättä ole eri ihmisryhmien itseisarvoinen vihaaminen, vaan myös reaktion aikaansaaminen ja huomion herättäminen oman verkoston piirissä. Toki internetin anonyymit sivustot voivat toimia erilaisten ääri-ideologioiden levittämisen alustana, mitä ei sovi väheksyäkään (ks. Similä 2019).

5.2 Kääntäminen kuvalaudoilla

Moskopp ja Heller (2013, 124–128) sivuavat internetmeemejä käsittelevässä teoksessaan myös kuvalaudoilla tapahtuvaa kääntämistä. Heidän mukaansa kielillä leikittelyn ja kääntämisen tarkoituksena on Eblen (1996; 2009) argumenttia tukien oman ryhmän ja alakulttuurin rajojen piirtäminen sekä yksinkertaisesti ”nonsensen” eli pseudosyntaktisen ja absurdilogiikkaisen sisällön (Tieteen termipankki: kirjallisuudentutkimus s. v. *nonsense*) tuottaminen. Sanasanainen kääntäminen on internetin kuvalaudoilla tavanomainen käännös menetelmä, eikä käännettäessä huomioida sitä, että tällöin esimerkiksi idiomien alkuperäinen semanttinen merkitys ei siirry kohdekieleen. Tämän he toteavat kuitenkin johtavan kielellisen huumorin syntymiseen. Useat saksan internetkielen ilmaisuista ovat Moskoppin ja Hellerin (2013, 125) mukaan johdettavissa sanasanaisiksi käännöksiksi englannin kielestä. Esimerkiksi englannin kielen ilmaisu *lurk moar*, jolla tarkoitetaan sitä, että keskustelufoorumin käyttäjän tulisi ennen keskusteluun osallistumista tarkkailla keskustelua ja opetella, millainen keskustelualueen ”kulttuuri” on, kääntyy saksaksi sanasanaisesti *lauer mehr* (mp.). Ylilaudalla *lurk moar* ilmaistaan suomeksi erikoislainalla *lurkkaa lisää*. Toisena esimerkkinä he mainitsevat englannin kielen ilmaisun *deal with it*, joka kääntyy saksankielisellä kuvalaudalla sanasanaisesti *handle mit es*. (Mp.)

Moskopp ja Heller (2013) mainitsevat käännös menetelmäksi myös **äänten mukaisen kääntämisen**, jolla he tarkoittavat sanan luomista sen lähdekielisen sanan tai ilmaisun äänneasun perusteella. Esimerkiksi englannin kielen *Newbie*-sana, jolla kutsutaan kuvalaudalla uutta henkilöä, kääntyy saksaksi muotoon *Neubiene*. Samalla periaatteella englannin kielen ilmaisu *no-one cares* käännetään sen äänneasun mukaan saksaksi *niemand kehrt*. (Mts. 126.) *Kehren* esiintyy myös aineistosani samassa merkityksessä kuin englanninkielinen verbi *care* (ks. liite 2).

6 Tutkimusaineisto ja -metodi

Pro gradu -tutkielmassani tarkastelun kohteena laajassa kontekstissa on internetin verkkoyhteisöissä tapahtuva kielenkäyttö. Luonteeltaan tutkielmani on laadullinen eli tarkoitukseni on kuvata tarkastelun kohteena olevaa ilmiötä sitä havainnoimalla (ks. Kallmeyer 2005, 978). Puhumisen ja kielenkäytön sosiaalista kontekstia tarkastelevassa sosiolingvistiikassa tutkitaan esimerkiksi teki-jöitä, jotka vaikuttavat kaksikielisten ja monikielisten puhujien kielivalintoihin, ja sitä, miten kieltä käytetään sosiaalisen identiteetin rakentamisessa (Gordon 2005, 955). Erityisesti jälkimmäinen kysymys on tutkielmani kannalta olennainen, ja tästä syystä tutkimukseni on paitsi käännöstieteellinen myös sosiolingvistinen. Tutkimukseni kohdistuu suhteellisen pieneen puhujayhteisöön, joten tulokulmaani voi kutsua mikrososiolingvistiseksi (ks. Trudgill 2004, 1).

Puheen etnografialla tarkoitetaan sosiolingvistiikan osa-aluetta, jossa tarkastellaan eri kulttuureissa olevia, sosiaalisissa tilanteissa tapahtuvan kielenkäytön normeja ja sääntöjä (Trudgill 2004, 5). Internetiin siirtyneen kielenkäytön tutkimusta kutsutaan internetetnografiaksi (*internet ethnography*). Kvalitatiivinen internetetnografinen tutkimus kohdistuu esimerkiksi keskustelupalstoihin, chat-keskusteluihin ja verkkoyhteisöihin. (Sade-Beck 2004, 47.)

Olen kerännyt aineiston tätä tutkimusta varten piilohavainnoinnin menetelmällä. Havainnointi on yksi sosiolingvistisen tutkimuksen tavallisimmista tutkimusmenetelmistä, ja se toteutetaan usein viettämällä pitkiä aikoja, jopa vuosia eri puhujayhteisöissä (ks. Zenner & Kristiansen 2013, 8). Havainnointimenetelmiä ovat Tuomen ja Sarajärven (2018) mukaan piilohavainnointi, havainnointi ilman osallistumista, osallistuva havainnointi sekä osallistava havainnointi. Piilohavainnointi tehdään tutkimuskohteiden tietämättä, jolloin aiheesta saadaan autenttista tietoa. Tästä syystä olen valinnut piilohavainnoinnin tutkimukseni aineistonkeruumenetelmäksi: sukellan internetiyhteisöihin ikään kuin niiden jäsenenä osallistumatta kuitenkaan keskusteluun ja tuottamatta itse siihen sisältöä tai ohjaamatta keskustelun aihetta tai kulkua.

Gordon (2005) mainitsee havainnointitutkimuksen eduiksi kerätyn tiedon rikkauden sekä tutkijan saaman syvällisen tietämyksen tutkimastaan yhteisöstä. Havainnointi onnistuu parhaiten kuitenkin suhteellisen pienissä, tarkkarajaisissa yhteisöissä, jotka ovat usein vaikeasti ulkopuolisten tavoitettavissa, mutta kolikon kääntöpuolena on tutkimusmetodin aikaa vievyys ja vaivalloisuus. (Mts. 599.)

Kielten välistä lainaamista on tutkittu paljon, mutta tutkimus on kohdistunut suurelta osin leksikaaliseen lainautumiseen (Kristiansen & Zenner 2013, 1–16). Aiemman tutkimuksen mukaan leksikaalisen variaation tutkimus nojaa usein laajaan aineistoon. Kontaktilingvistiikan tutkimuksessa on kuitenkin todettu, että riittävän aineiston löytäminen voi olla vaikeaa, jos tutkittavan kieliryhmän koko on pieni ja eikä se välttämättä tuota kirjallista kielimateriaalia, tai koska tutkimuksen kohteena on puhuttu kieli. (Mts. 8.) Oma tutkimukseni kohdistuu yhteisöön, jossa nämä kaksi piirrettä tavallaan yhdistyvät. Tällaiset yhteisöt ovat kooltaan loppujen lopuksi suhteellisen pieniä, ja kielenkäyttäjien kieli on “kirjoitettua puhekieltä”, sillä anonyymeillä keskustelupalstoilla keskustelu käydään useimmiten puhekielellä.

Mielestäni tutkimusmenetelmäni ei sinänsä tuota eettisiä ongelmia, sillä viestintä tarkkailun kohteena olevilla keskustelufoorumeilla tapahtuu anonyymisti ja keskustelut ovat joka tapauksessa kaikille avoimia ja julkisia. Aineistoesimerkkieni tai esiintymien kontekstin ymmärtämistä voi vaikeuttaa se, ettei niitä voi lukea esimerkiksi aineistostani koko keskustelun kontekstissa (Liitteet 1 ja 2). Keräsin myös linkit keskusteluihin, jotta niitä voisi lukea jälkeenpäin, mutta koska kuvalaudoille on tyypillistä, että vanhentuvat keskustelulangat poistetaan, niitä ei ole välttämättä enää fyysisesti olemassa. Tämä tuottaa sinänsä eettisen ongelman, koska kaikkien kerättyjen aineistoesiintymien lähdeä ei voi tarkistaa.

Käytännössä tutkimukseni eteni niin, että piilohavainnoin Ylilauta.org- ja Kohlchan.net-foorumeilla tapahtuvaa keskustelua. Alun perin aioin kerätä saksankielistä aineistoa suosituilta Krautchan.org-kuvalaudalta, mutta epäonnekseni foorumin ylläpito lopetettiin yllättäen keväällä 2018. Kesti tovin löytää sopiva kuvalauta aineiston keruuseen, ja havaitsin viimein, että entiset Krautchanin käyttäjät näyttivät siirtyneen sitä muistuttavaan Kohlchan.netiin.

Tutkielmani aineisto koostuu Ylilaudan Sekalainen-alalaudan sekä Kohlchanin /b/- eli random-alalaudan keskusteluista havaitsemistani lainasanoista ja fraseemeista. Kyseisillä alalautoilla keskustelujen vaihtuvuus on nopeinta, ja niillä syntyy jatkuvasti uutta materiaalia. Keräsin aineistoon sanoja ja fraseologisia ilmauksia, joiden tulkitsin olevan vierasperäisiä saksan ja suomen kieliopille vieraiden rakenteiden takia tai siksi, että ilmaisu ei vaikuttanut idiomaattisesti tai kirjoitusasultaan tutulta tai konventionaaliselta. Suurimman osan tunnistin vierasperäisiksi oman fraseologisen kompetenssini perusteella. Käänsin ilmaukset mielessäni englanniksi ja google-haun perusteella tunnistin, että useimmat niistä ovat tuttuja englanninkielisestä internetslangista. Keräsin esiintymiä

sisältävät kommentit tekstiosiltaan (sisältäen kommentoijan kommenttinumeron, tarkan ajan sekä itse kommentin) taulukkoon. Siinä tapauksessa, että kommentit olivat liian pitkiä, otin taulukkoon mukaan vain kontekstin ymmärtämisen kannalta olennaisen osan kommentista. Aineisto koostuu 75 saksankielisestä ja 70 suomenkielisestä esiintymästä. Saksankielisessä aineistossa on 20 fraseemia (27 % aineistosta) ja 55 lainasanaa (73 % aineistosta). Suomenkielisessä aineistossa puolestaan on 29 fraseemia (41 % aineistosta) ja 41 lainasanaa (59 % aineistosta).

Koska tutkielmani käsittelee slangililmauksia, törmäsin nopeasti siihen, että sanojen merkityksiä ei juurikaan löytynyt luotettaviksi todetuista lähteistä tai painetuista sanakirjoista. Slangi-ilmausten selityksiä olen etsinyt aiemmasta aiheeseen liittyvästä tutkimuksesta ja turvautunut useisiin verkossa oleviin slangisanakirjoihin, kuten Urban Dictionaryyn, Urbaaniin sanakirjaan sekä Know-yourmeme.com-sivustoon. Vaikka kyseiset slangisanakirjat eivät olekaan akateemisia lähteitä, niiden käyttöä voidaan perustella tämän luonteisen tutkimusaineiston tarkastelussa. Sivustot toimivat pääosin niin, että internetslangin käyttäjät kirjoittavat sanojen ja ilmausten määritelmiä ja merkityksiä sivustolle itse, ja muut yhteisön jäsenet äänestävät määritelmien osuvuudesta. Määritelmiä on tarvittaessa pohdittu myös aineistoesiintymien käyttökontekstin valossa. Perehdyn analyysissä lisäksi useaan pop-kulttuurin ilmiöön, esimerkiksi elokuvista tai lauluista peräisin oleviin lentäviin lauseisiin, joista on ajoittain haastavaa löytää luotettavaa tietoa.

7 Kääntäminen kuvalautojen internetslangissa

Tässä luvussa selostan, miten olen analysoinut saksan- ja suomenkieliseltä kuvalaudalta keräämäni aineistoa esimerkkien (40 suomenkielistä ja 19 saksankielistä) avulla. Suomenkielisiä aineistoesimerkkejä on määrällisesti enemmän, sillä käsittelen osiossa 7.3.5 käännöslankoja, jotka sisältävät useita esiintymiä. Tarkastelen, millaisia käännösmenetelmiä aineistoesimerkeissä on käytetty ja pohdin esiintymien merkityksiä ja funktioita käyttötilanteittain. Tavoitteenani on myös pohtia kielivalintoja eli sitä, miksi on päädytty kääntämään tai lainaamaan ilmaisu, jolla on jo suomenkielinen vastine. Fraseemien osalta mainittakoon, että osa tässä tutkielmassa fraseemeiksi luokitelluista esiintymistä ei näytä ensi silmäyksellä kielenkäyttöön vakiintuneelta. Havaintojeni perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että fraseemien merkitys on kiteytynyt nimenomaan internetissä vakiintuneeseen kielenkäyttöön ja slangiin.

Koska olen kerännyt aineistoesiintymät sellaisinaan, esimerkeissä voi esiintyä kirjoitus- tai kielipiivirheitä. Joistakin englanninkielisistä internetslangi-ilmauksista oli tarjolla käännös tai laina sekä saksan- että suomenkielisellä kuvalaudalla, joten päällekkäisyyttä välttääkseni en analysoi samasta lähdemateriaalista peräisin olevaa sekä saksan- että suomenkielistä ilmaisua erikseen, vaan ainoastaan mainitsen mahdollisesta päällekkäisestä esiintymästä.

Olen jakanut aineistoesiintymät saksankielisiin ja suomenkielisiin sekä fraseologiselle tasolle ja leksikaaliselle eli sanastotasolle. Ensimmäiseen luokkaan sijoittuvat fraseemit (ks. 3.3 sekä Burger ym. 2007; Burger 2010; Korhonen 2018), jotka luokitellaan niissä sovelletun käännösmenetelmän mukaan, ja jokaisen fraseemiesimerkin kohdalla pohdin myös sitä, millainen fraseemi on kyseessä. Jaan leksikaalisen tason esiintymät osiossa 3.2 sen mukaan, millaisia lainasanoja ne ovat. Luvun lopussa teen yhteenvedon kääntämisestä saksan- ja suomenkielisillä kuvalaudoilla ja pohdin aineistossa esiin tulleita eroja ja yhtäläisyyksiä.

7.1 Fraseemit saksankielisessä aineistossa

Saksankieliseen aineistoon kuuluu 20 fraseemia, joista tähän osioon on koottu havainnollistavia aineistoesimerkkejä. Saksankielisen aineiston esiintymät on jaettu sen mukaan, miten ne on Kohlchan-kuvalaudan keskusteluissa käännetty (ks. 4.2.1), ja ne luokitellaan sananmukaisiin ja sanasanaisiin fraseologisiin käännöslainoihin sekä osittaisiin käännöslainoihin. Suoria fraseologisia

lainoja, joissa lähdekielinen fraseemi lainataan kohdekieleen sellaisenaan, ei löytynyt. Käännös-
menetelmän ohella pohditaan sitä, millaisesta fraseemista on kyse, ja mitä fraseemi tarkoittaa tai
millaisissa viestintätilanteissa se tavanomaisesti tai kyseisessä käyttökontekstissa esiintyy.

7.1.1 Sananmukaiset käännöslainat

(1) Bernd 24.10.18 08:36:33 - 9h ago No. 740473 SÄGE

>>740496

Titten oder raus!!!

Ilmaisua *Tits or gtfo* käytetään kuvalaudoilla tilanteissa, joissa naispuolinen – tai sellaisena esiin-
tyvä – henkilö osallistuu keskusteluun kommentoimalla viestiketjua (Urban Dictionary s. v. *tits or
gtfo*). Tällöin muut keskustelun osallistujat pyytävät tätä lähettämään viestiketjuun kuvan rinnois-
taan sekä ”aikaleiman” eli *timestampin*, jolla tarkoitetaan paperilappua, johon on kirjoitettu päiväys
sekä kellonaika (KYM s.v. *tits or gtfo*). Näin halutaan varmentaa, että kyseessä todella on nainen,
vaikkei kommentoijan sukupuolella olisi keskustelun kannalta mitään merkitystä. Mainittakoon,
ettei naispuolisilla käyttäjillä näyttäisi kuitenkaan olevan tapana toteuttaa tällaisia vaatimuksia.

Saksankielisissä keskusteluissa *tits or gtfo* on käännetty ilmaisulla *Titten oder raus*. Siinä englannin
kielen tyylieltään arkinen tai halventava sana *tits* ’tissit’ (MOT s. v. *tits*), on käännetty saksan kielen
karkeatyyllisellä sanalla *Titten* (Duden online s. v. *Titten*). Englanninkielinen lyhenne *gtfo* on ini-
tialismi fraseemista *get the fuck out*, joka on suomeksi *painu vittuun* (oma käännös). Lyhennettä ei
ole käännetty sanasanasesti, vaan se on korvattu sanalla *raus* ’ulos’. Korvaaminen johtunee siitä,
ettei saksan kielessä ole initialismia *gtfo* vastaavaa lyhyttä ilmaisua, mutta *raus* on sopivasti neli-
kirjaiminen sana, joka sopii käännettyyn fraseemiin ja välittää lähes saman merkityksen. *Titten
oder raus* näyttää vakiintuneen saksankielisen kuvalaudan käyttöön nasevuutensa ja lyhyytensä
ansiosta.

(2) Bernd 30.12.18 18:15:16 - 22m ago No. 1037854

Nicht von Wert geht verloren.

Nicht von Wert geht verloren on sananmukainen käännös The Critic -piirrossarjasta peräisin olevasta lentävästä lauseesta “*and nothing of value was lost.*”⁴. Näin sarjan piirroshahmo Jay Sherman laushtaa nähdessään palavan auton ajavan sisään teatteriin, jossa esitetään *Cats*-musikaalia. Fraseemia käytetään siis tilanteissa, joissa tapahtuu tai menetetään kommentoijan mielestä turhia asioita (UD s. v. *And nothing of value was lost*), kuten tässäkin esimerkissä, jossa käsitellään saksalaisen musiikkivideoita esittävän VIVA-televisiokanavan lakkauttamista vuoden 2018 lopussa⁵.

Tulkintani mukaan kommentin kirjoittaja on tehnyt kirjoitusvirheen, sillä fraseemi olisi kieliopillisesti oikein kirjoitettuna *Nichts von Wert*. Ilmaisua on sananmukaisesti käännetty, sillä lähdekielisen fraseemin verbikomponentti on imperfektimuotoinen *was lost*, joka on käännetty saksaksi preesensmuotoisella verbillä *geht verloren*. Kohdekielinen ilmaisu lienee saksaksi näin idiomaattisempi kuin jos se olisi käännetty sanasanaisesti *Nichts von Wert war verloren*.

(3) Bernd 28.10.18 17:41:51 - 1h ago No. 762340>>762389

[upotokuva]

>>762228

Hier du gehst, vielleicht schaffst du ja, etwas **Lippenstift auf das Schweinchen zu schmieren** :3 Und nicht wundern, weil die Stimme jetzt anders ist als vorhin, habe nachbearbeitet mit unterschiedlichen Filtern

Lippenstift auf das Schweinchen zu schmieren on sananmukainen käännös englanninkielisestä kuvaannollisesta ilmaisusta (*to*) *put lipstick on a pig*. Kyseessä on suhteellisen uusi puhekielinen poliittisen retoriikan idiomi, jota esimerkiksi Yhdysvaltain entinen presidentti Barack Obama on käyttänyt kuvatessaan vastustajansa John McCainin yritystä uudelleenbrändätä itseään: “*You can put lipstick on a pig, but it’s still a pig*” (Zimmer 2008). Idiomilla tarkoitetaan sitä, että jotakin yritetään korjata tai parannella pintapuolisesti ilman, että itse ongelmaan tai vikaan puututaan. Korhosen fraseemiluokittelun perusteella kyseessä on idiomi, sillä sen merkitystä ei voi päätellä sen muodostavista komponenteista. Saksaksi *to put lipstick on a pig* tarkoittaa *etwas schönreden*

---

⁴ Karbinite 2014. And nothing of value was lost. Saatavilla: <https://www.youtube.com/watch?v=IVXJmfd3cmg> [Vii-tattu 6.2.2019.]

⁵ Viva.tv 20.6.2018. Bye bye Viva: Wir verabschieden uns nach 25 Jahren vom coolsten Musiksender. Saatavilla: <http://www.viva.tv/news/117966-bye-bye-viva-wir-verabschieden-uns-nach-25-jahren-vom-coolsten-musiksender> [Luettu 5.1.2019]

Dict.cc s. v. *to put lipstick on the pig*) eli *kaunistella* (Duden s. v. *schönreden*), missä merkityksessä sitä on käytetty myös esimerkissä 3.

Esimerkin 3 idiomi on sananmukaisesti käännetty fraseologinen käännöslaina: englanninkielisen fraseemin komponentit on käännetty, mutta fraseemin rakenne seuraa saksan kielen syntaksia. Se ei näytä olevan osa saksankielistä fraasistoa, vaan vaikuttaa selvästi käännetyltä ja on siten ilmitranslatorinen (ks. Kolehmainen ym. 2015, 387). Idiomien lainaaminen on tapahtunut adaptointina (ks. Haspelmath 2009, 50), sillä puhuja on lainannut tässä tapauksessa englannin kielen piirteitä muuten saksankieliseen keskusteluun. Esimerkin ymmärtäminen vaatii kykyä tunnistaa lähdekielinen idiomi, mutta toisaalta tämän vahvasti kuvaannollisen idiomien merkitystä voi myös yrittää päätellä.

7.1.2 Sanasanaiset käännöslainat

(4) Bernd 26.10.18 01:32:31 - 17h ago No. 749551

>>749632

Neger Bitte. Handyvertrag von der Terrorkom oder O2 gibt es Eifon gratis dazu und dafür dann auch genug Gigabyte an Daten, bei der Terrorkom zB 5GB für 50NG, Vodafone ein wenig meer und bei O2 bekommst du die Kackdinger für 50 Euro im Monat nachgeworfen. Die kaufen sich sowas eben. 100NG für Kommunikation (Hendi etc inklusive) solltne schon drin sein

Neger bitte on sanasanainen käännös englannin kielen slangi-ilmaisusta *nigga please*. Sitä käytetään tarkoittamaan suunnilleen samaa kuin *give me a break* (UD s. v. *nigga please*), joka puolestaan on arkikielinen tapa kehottaa jättämään joku rauhaan (MOT s. v. *Give me a break!*). Toisaalta sillä voidaan ilmaista myös sitä, ettei uskota toisen sanomaa tai pidetään sitä epämiellyttävänä (Merriam-Webster s. v. *give me a break*). Idiomaattisuuden asteikolla fraseemi *give me a break* sijoittuu täysidiomaattisiin fraseemeihin, joihin lukisin myös ilmaisut *Neger bitte* ja *nigga please*. Tarkasteltavan keskustelun aiheena ovat puhelinliittymät sekä liittymäpakettien hinnat, ja postaja vastaa johonkin toiseen viestiin tuomalla esiin epäuskonsa ilmaisulla *Neger bitte*.

(5) Bernd 25.10.18 12:20:43 - 2d ago No. 745902

>>745938

>>745890

>3 Wochen lang nicht putzen

>in der Dusche Schimmel mit ca. lila bis blau/grüner Farbe

komputtert nicht

was soll denn da so schimmeln? hat er alte milch in die duschwanne gekippt?

Komputtert nicht on sanasanainen käännös popkulttuurista tutusta englanninkielisestä fraseemista *does not compute*. Robotit käyttävät kyseistä fraseemia tiedefiktiosarjoissa kuvaamaan kognitiivista dissonanssia ja kyvyttömyyttään ymmärtää (UD s. v. *Does not compute*). Toisin sanoen sillä voidaan ilmaista tietämättömyyden tai ymmärtämättömyyden tunnetta.

Komputtert nicht esiintyy samassa asuintoverin epäsiisteyttä käsittelevässä keskustelussa kuin esimerkki 12 *Nicht-Geh*. Kommentoija ottaa keskustelussa kantaa homeilmiöön, jonka viestiketjun aloittajan asuinkumppani on aiheuttanut heidän jakamassaan kylpyhuoneessa. Käyttämällään fraseemilla *komputtert nicht* kommentoija ilmaisee, ettei hän ymmärrä, miten kolmen viikon siivoamattomuus voisi johtaa homeen kasvamiseen, ja spekuloi, että aloituspostaajan asuintoveri on kaatanut vanhentunutta maitoa suihkualtaaseen.

(6) Bernd 03.11.18 21:12:57 - 24h ago No. 793216

Was zum Fick bin ich lesend?

Was zum Fick bin ich lesend on sanasanainen käännös englanninkielisestä meemistä *What the fuck am I reading*, jota käytetään kuvaamaan ihmettelevää reaktiota johonkin luettuun sisältöön. Fraseemia on alun perin käytetty kuvassa, jossa McDonald's-pikaruokaketjun maskotti, klovni Ronald McDonald lukee kirjaa, ja hänen ajatuskuplassaan on japaninkielinen hulluuden tunnetta kuvaava ilmaus. Kuva otettiin käyttöön 4chan-kuvalaudalla niin, että käyttäjät muuttivat kuvassa olevan kirjan nimeä sekä ajatuskuplan tekstiä: esimerkiksi helmikuussa 2009 kuvalaudalla julkaistiin kuvapostaus, jossa kirjan nimenä luki *"Female anatomy"* ja ajatuskuplan tekstinä oli kommentti *"What the fuck am I reading"*. (KYM s. v. *What the fuck am I reading*.)

On kiintoisaa, että englannin kielen kestopreesensissä oleva *read*-verbi (*reading*) on myös saksaksi käännetty partisiipin preesensissä. Englanninkielisessä ilmauksessa *-ing*-päätteinen kestopreesens

ilmaisee aktiivista, meneillään olevaa toimintaa, kun taas saksan kielessä *-end*-päätteisellä partisii-pin preesensillä ei ole samaa merkitystä, vaan sitä käytetään gerundin tavoin. Keskeneräistä toi-mintaa ilmaisevan kestopreesen *reading* käännös *lesend* tarkoittaa siis *lukien*. Tässä sanasanaisesti käännettyssä fraseologisessa käännöslainassa voidaan nähdä piirteitä lainaamisesta tapahtuvasta adaptoinnista (ks. Haspelmath 2009, 50), ja toisaalta siinä näkyy sekä materiaalista eli sanastoon kohdistuvaa että rakenteellista eli syntaksiin ja morfologiaan liittyvää lainaamista. Myös *lesend*-verbimuoto voidaan nähdä ikään kuin merkityslainana (ks. Haugen 1950, 214), jossa englannin-kielisen kestopreesensin sisältämä, aktiivista toimintaa ilmaiseva merkitys siirtyy saksan kielen partisii-pin preesensiin.

7.1.3 Osittaiset käännöslainat

(7) Bernd 25.10.18 12:50:16 - 2d ago No. 746027>>746090>>749406>>751118

[kuva]

>>745890

Bei mir schimmelt auch eine Fuge leicht.

Ist normal. Ist nicht gesundheitsgefährdend.

Und weg bekommst du es nur, wenn du die Fugen neu machst. Also einfach lassen und keine **pussy sein**.

Aineistoesimerkissä 7 kyse on funktioverbirakenteesta *pussy sein*, joka on osittainen fraseologinen käännöslaina englannin kielen ”naismaista” käytöstä ilmaisevasta funktioverbirakenteesta *to be a pussy*. Esimerkin olla-verbin infinitiivi *to be* on käännetty saksan olla-verbin infinitiivillä *sein*, ja naisen sukupuolielimiin viittaava alatyylinen sana *pussy* on puolestaan lainattu sellaisenaan. Käyt-tämällä tällaista ilmaisua kirjoittaja haluaa kaikesti sanoa, että homeisista kaakelisaumoista valitta-neen käyttäjän tulisi lakata olemasta *pussy* eli nynny tai akkamainen mies (MOT s. v. *pussy*).

7.2 Lainasanat saksankielisessä aineistossa

Saksankielisessä aineistossa on 55 lainasanaa, joista tähän osioon on koottu esimerkkejä. Esiinty-mät on jaoteltu sen mukaan, millaisia lainasanoja ne ovat morfologisen adaptoitumisasteensa pe-rusteella (ks. lisää 3.2; Haugen 1950; Häkkinen 1990). Ensimmäiseen osioon kuuluvat sitaattilai-nat, jotka on lainattu suhteellisen muuttumattomina kohdekieliseen käyttöön (Ks. Häkkinen 1990).

Sitaattilainat voitaisiin lukea myös koodinvaihdoksi (ks. 3.1). Lainasiirroiksi luokittelen erikoislainat, jotka morfologisine muutoksineen ovat sitaattilainoja adaptoituneempia. Lainasekoituksiin luen käännöslainat, joissa sanat on käännetty kohdekieleen morfeemi morfeemilta sekä merkityslainat, joissa sanan lähdekielinen merkitys siirtyy kohdekieleen (ks. Haugen 1950, 214). Lainasan tyypin ohella pohdin esiintymien merkitystä ja käyttötapoja kuvalautojen internetslangissa.

7.2.1 Lainasanat

(8) Bernd 24.10.18 13:53:32 - 4h ago No. 741422 SÄGE>>741454

Ist Freude jetzt auch schon so ein **NPC-Fühl**? Würde ja zu den Benutzern dieses Mems passen.

(9) Bernd 26.10.18 01:18:31 - 17h ago No. 749551>>749632

NPC-Logik:

> Weichware ist wie Mechanik, die sich abnutzt

> Deshalb werden Computer/Schlaufone auch immer langsamer, so dass man regelmäßig neue kaufen muss

Dass dies nur an ihren über 9000 installierten Ranzprogrammen liegt, verstehen sie nicht.

Lyhenne NPC juontuu englannin kielen sanoista *Non Player Character*. NPC:llä tarkoitetaan videopelien sivuhahmoja, jotka on ohjelmoitu tekemään ja sanomaan vain tiettyjä asioita. Internetslangissa lyhenne on haukkumailmaus valtavirtaa edustaville ihmisille, joiden katsotaan toimivan oman ”koodinsa” sallimissa rajoissa kykenemättä objektiiviseen ajatteluun tai rationaaliseen argumentointiin (UD s. v. *NPC*).

Lyhenne NPC on siirtynyt sellaisenaan suomen- ja saksankieliseen kuvalautaslangiin, joissa ilmausta käytetään suhteellisen samanlaisessa tarkoituksessa. Aineistoesimerkissä 8 saksankielinen käyttäjä kysyy, onko onni tai onnellisuus ”NPC-tunne” (*NPC-Fühl*) eli kykenevätkö vain valtavirtaa edustavat ”NPC:t” onnentunteisiin. NPC-logiikaksi (*NPC-Logik*) puolestaan esimerkissä 9 irvaillaan valtavirran edustajiin ”ohjelmoitua” ajatuksenjuoksua.

(10) Bernd 16.12.18 04:51:40 - 15d ago No. 4154>>4155

Ghoste sie. Lass den Schmerz kommen, aber nicht ewig. Danach, in einugen Tagen oder Wochen, geht es weiter.

(11) OP Bernd 19.12.18 20:56:10 - 11d ago No. 4292>>4297>>4300>>4456

Nach **Geisterei** von mir hat sie mich nochmals angeschrieben und gesagt, wie leid ihr das alles tut und was wir jetzt machen wollen.

Verbi *ghosten* on vähäisen morfologisen adaptoitumisasteensa perusteella erikoislaina englannin kielen verbistä *to ghost*. Verbillä tarkoitetaan online-deittailun kontekstissa tapailun tai romanttisen suhteen päättämistä lopettamalla siihen liittyvää kommunikointia, myös tapaamista kasvokkain (KYM s. v. *ghosting*). Toiminnan tavoitteena on välttää suhteen lopettamiseen liittyvä negatiivinen ja vaikeaksi koettava tilanne, mihin liittyy myös toive siitä, että tapailukumppani tajuaisi itse suhteen olevan ohi. ”Ghostauksen” uhri on ikään kuin aave, jota ”ghostaaja” ei näe eikä kuule (US s. v. *ghostata*).

Saksankielisessä keskustelussa sanaa on käytetty sitaattilainana *ghosten*, jossa lähdekielisen ilmaisun kirjoitus- ja äänneasu säilyvät entisellään. Aineistoesimerkki 11 osoittaa, että ilmaisu esiintyy myös käännöslainana: toiminnan englanninkielinen ilmaisu *ghosting* on käännetty saksaksi *Geisterei*, joka on substantivoitu suffiksilla *-erei*. Jotta ilmaisun voi ymmärtää, tulee tietää keskustelun konteksti (tapailusuhteen päättäminen) ja tietää, millaista toimintaa ghostaaminen on eli tuntea lähdekielisen verbin *to ghost* merkitys.

7.2.2 Lainasiirrot

(12) Bernd 25.10.18 11:24:20 - 2d ago No. 745763

>>745771

Wg ist ein absolutes **Nicht-Geh**, außer deine Mitbewohner sind 80% der Zeit weg oder absolut locker und achten aber auf die Wohnung. Von daher muss man echt für eine WG geboren sein, damit fallen 90% aller Bernds raus

Aineistoesimerkissä 12 esiintyvä sana *Nicht-Geh* on sanasanainen käännöslaina englannin kielen ilmaisusta *no go*, jolla tarkoitetaan jotakin mahdotonta tai toivotonta (MOT s. v. *no go*), ja sitä käytetään tilanteissa, joissa jonkin asian tapahtuminen tai idean toteutuminen ei tule kysymykseenkään. *No go* voi toisaalta merkitä myös vaarallista aluetta (mp). Sanasta *no-go* tunnetaan myös saksankielisen funktioverbirakenne *ein No-Go sein* (LD s. v. *No-Go*), missä sana *no-go* ei ole sanasanainen käännös vaan sitaattilaina. *Nicht-Geh* esiintyy viestiketjun aloittajan asuintoverin siivoamattomuutta käsittelevässä keskustelussa. Kommentoija on sitä mieltä, että jaettu *WG*, *Wohngemeinschaft* eli suomeksi kimppakämpä on absoluuttisen *no go* eli ei tule kysymykseenkään, elleivät asuintoverit ole joko ”poissa 80 prosenttia ajasta” tai ”muutoin todella rentoja ja ota osaa jaetun asunnon siivoukseen”.

(13) Bernd 26.10.18 02:48:14 - 16h ago No. 749736 SÄGE>>749743>>749751

Nein.

Es ist eine plumpe Kopie von **Unteraltern**.

Man hätte bei "Helmut" bleiben und ne eigene Identität ausbilden sollen, anstatt so eine zigeunerische Leichenfledderei zu betreiben.

Tämän aineistoesimerkin *Unteralter*-sana on osa osalta käännetty käännöslaina englannin kielen sanasta *underage* (suom. *alaikäinen*). Käännös on sinänsä hauska, koska saksankielinen vastine sanalle *alaikäinen* on *minderjährig*. Koska vakiintunut vastine on jo olemassa, pidän käännöstä *Unteralter* tietoisena käännöstoiminnan tuloksena, jossa on haluttu korostaa sanasanaista kääntämistä ja kenties käyttää sitä huumorin keinona. Sanasanainen kääntäminen näyttää olevan kuvalaudoilla oma viestikategoriansa (Baym 2003) ja näin internetyhteisön viestintäkonventio, jossa uusia sanoja ja merkityksiä luodaan kääntämisen keinoin.

Kuvalaudat, mukaan luettuna Ylilauta ja Kohlchan, on sisältönsä vuoksi tarkoitettu pääasiassa yli 18-vuotiaille. Usein kuvalaudoilla esiintyvistä huonosta sisällöstä tai keskustelun heikosta tasosta syytetään alaikäisiä, joita kutsutaan Kohlchanissa sanalla *Unteralter*. Ylilaudalla puolestaan alaikäisiä haukutaan vaikkapa *jonneiksi* (US s. v. *jonne*). Esimerkissä 13 kommentoija harmittelee sitä, että Krautchan.org-kuvalaudan lopettamisen jälkeen Kohlchanin käyttäjät eivät kehittäneet kuvalaudalle omaa identiteettiä, ja kuvaa keskustelufoorumia ”alaikäisten” luomaksi huonoksi kopioksi alkuperäisestä Krautchanista.

(14) Bernd 01.12.18 09:42:16 - 4h ago No. 905244>>905255

>>905225

Implizierend JFK wäre nicht eine durch und durch linke Socke gewesen.

Implizierend on käännöslaina englanninkielisestä *imply*-verbiin perustuvasta, kuvalaudoilla yleisesti käytetystä *Implying*-kommentista (KYM s. v. *implying*). Sitä käytetään, kun halutaan tehdä pilkkaa toisen käyttäjän käsityksestä tai pohdinnasta. Suomenkielisellä Ylilaudalla ilmaus on käännetty sanalla *implikoida*. Tässä aineistoesimerkissä verbimuodolla *implizierend* viitataan toisen käyttäjän ilmeisesti positiiviseen mielipiteeseen John F. Kennedystä; sitä käyttäjä kommentoi vapaasti suomennettuna ”implikoi, ettei JFK olisi ollut läpikotaisin vasemmistolainen väytys” (oma käännös).

Imply-verbi tarkoittaa suomeksi *vihjailla* ja toisaalta *antaa ymmärtää* (CD s. v. *imply*; oma käännös). Koska suomenkielinen *implikoida* muistuttaa enemmän kirjoitusasultaan englannin kielen *implicate*-verbiä, *implikoida*-verbi sekoitetaan Ylilaudalla toisinaan siihen. *Implicate*-verbin merkitys on osin sama kuin *imply*-verbin, mutta siihen liittyy konnotaatio, jonka mukaan se viittaa enemmänkin jonkun syylliseksi osoittamiseen (MOT s. v. *imply*). Alkuperäinen *implying*-kommentti perustuu *imply*-verbiin, eikä *implikoida*-verbillä kieliasustaan huolimatta ole niinkään tekemistä englannin kielen *implicate*-sanan kanssa.

Englannin kielen kestopreesens *implying* on käännetty morfeemi morfeemilta niin, että sen muoto säilyy myös käännöksessä. Kuten aineistoesimerkissä 6 (*Was zum Fick bin ich lesend*), myös esimerkissä 13 englannin kielen kestopreesensin sisältämä, keskeneräistä tekemistä ilmaiseva merkitys on siirtynyt saksankieliseen partisii-pin preesensiin.

(15) Bernd 24.10.18 12:14:59 - 6h ago No. 741062 SÄGE

>>741038

da hatten wir gestern schon 1 Faden dazu. Solltest **mehr lauern**

(16) Bernd 26.10.18 08:48:55 - 10h ago No. 750181

[...]

Natürliche Entwicklung, wäre Krautkanal weiter gelaufen, wäre es dort genauso weiter gegangen.

>- kaum OI

Lauer meer.

Lauer meer ja sen variaatio *lauer mehr* ovat sanasanainen käännös englanninkielisestä ilmaisusta *lurk more* ja *lurk moar* (Moskopp & Heller 2013, 125). Englanninkielinen verbi *to lurk* 'väijyä, vaania' (MOT s. v. *to lurk*) on käännetty sitä vastaavalla saksan kielen verbillä *lauern*. Kuvalautojen internetslangissa verbiä käytetään myös merkitsemään sitä, että seuraa keskusteluita osallistumatta niihin (CD s. v. *to lurk*). Verbi *to lurk* esiintyy suomenkielisellä Ylilaudalla tavanomaisesti erikoislainana *lurkata*. Siinä verbi *lurk* toimii sanan vartalona, johon on liitetty suomen kielen verbisuffiksi *-ata*. Kehotus *lurk more* puolestaan on käännetty suomeksi muotoon *lurkkaa lisää* (vrt. US s. v. *uushomo*).

Ilmaus on kuvalaudoilla yleinen, ja sen tarkoituksena on kommentoida jonkun toisen käyttäjän kokemattomuutta esimerkiksi silloin, kun tämä ei ymmärrä yhteisön sisäpiirin vitsejä. Ilmaisulla kehoitetaan kokemattomampaa käyttäjää perehtymään yhteisön viestintäkonventioihin ennen keskusteluun osallistumista. Käytäntö tukee internetslangin asemaa ryhmän tai verkoston identiteetin vahvistamisessa ja slangin käyttämistä rajan vetämisessä ryhmän jäsenten ja ulkopuolisten välille (ks. 2.2 sekä Eble 1996; 2004; 2009).

7.2.3 Lainasekoitukset

(17) Bernd 03.01.19 11:23:21 - 16m ago No. 1054909>>1054922

[kuva]

>>1054896

Oh ja, fühlt sich gleich viel **komfiger** an, zu wissen, dass das andere Bernds im selben Lauermodus sind.

Saksankielinen sana *komfig* on tulkintani mukaan adaptaatio englannin kielen puhekielisestä sanasta *comfy*, joka puolestaan on adjektiivista *comfortable* (Merriam-Webster s. v. *comfy*) aikaansaatu lyhennetty sana (vrt. Kulkarni & Wang 2017, 4). Pidän sanaa *komfig* lainasekoituksena siksi, että sitä on nähdäkseni adaptoitu saksan kieleen tekemällä siihen morfologisia muutoksia. Alkukirjain *c* on vaihdettu *k*-kirjaimeen, ja englannin kielen adjektiivipäätte *-y* on vaihdettu saksan kieliopin mukaiseen *-ig* -suffiksiin. Lisäksi *komfig* muistuttaa enemmän saksan kielen sanaa *komfortabel*, joka merkitsee samaa kuin englannin kielen *comfortable* (MOT s. v. *komfortabel*).

Saksankielistä sanaa on käytetty samassa, miellyttävää tai mukavaa tarkoittavassa merkityksessä, kuin englannin kielen sanaa *comfy* käytetään. Aineistoesimerkissä kommentoija kokee olonsa mukavamaksi tai ”comfymmäksi”, kun tietää, että muut Berndit eli Kohlchanin käyttäjät (ks. luku 5) ovat ”samassa lurkkausmoodissa” (”*im selben Lauermodus*”), eli viettävät kommentoijan tavoin aikaa Kohlchanin keskusteluja selaten. Sanan *komfig* merkityksen tunnistaminen vaatii lukijaltaan englannin puhekielen tuntemusta. Käännöslaina on ilmitranslatorinen (ks. Kolehmainen ym. 2015) niille, jotka tunnistavat lähdesanan *comfy*.

7.2.4 Ääntenmukaiset käännökset

(18) Bernd 26.10.18 01:18:31 - 17h ago No. 749551>>749632

NPC-Logik,

> Weichware ist wie Mechanik, die sich abnutzt

> Deshalb werden Computer/**Schlaufone** auch immer langsamer, so dass man regelmäßig neue kaufen muss

Dass dies nur an ihren über 9000 installierten Ranzprogrammen liegt, verstehen sie nicht.

(19) Bernd 26.10.18 01:32:31 - 17h ago No. 749551>>749632

Neger Bitte. Handyvertrag von der Terrorkom oder O2 gibt es **Eifon** gratis dazu und dafür dann auch genug Gigabyte an Daten, bei der Terrorkom zB 5GB für 50NG, Vodafone ein wenig mehr und bei O2 bekommst du die Kackdinger für 50 Euro im Monat nachgeworfen. Die kaufen sich sowas eben. 100NG für Kommunikation (Hendi etc inklusive) solltne schon drin sein

[...]

Esimerkeissä esiintyvät sanat *Schlaufon* sekä *Eifon*, joista ensimmäinen on tulkittavissa käännöslainaksi⁶, kun taas sana *Eifon* on nähdäkseni lähdesanan äänneasua jäljittelevä ääntenmukainen käännös (ks. Moskopp & Heller 2013).

Keskustelussa mainittava, Applen valmistama älypuhelin iPhone äännetään ”/’ arfoon/” eli suhteellisen samalla tavalla kuin Kohlchanilta löydetty esiintymä *Eifon*. Saksan kielen sana *Ei* (suom. muna) lausutaan englannin kielen *i*-äänten tavoin [aɪ], kun taas *phone* on korvattu sen äänneasua suunnilleen vastaavalla sanalla *fon*. Sanan *iPhone* kirjoittaminen sen äänneasun mukaan luo keskusteluun kielellistä huumoria, sillä sanan *Eifon* voisi suomentaa vapaasti sanalla ”munapuhelin” (oma käännös). Sanan *Ei* voi nähdä toimivan aineistoesimerkissä myös merkityslainana.

7.3 Fraseemit suomenkielisessä aineistossa

Suomenkielisessä aineistossa on 29 fraseemia, joita havainnollistan seuraavaksi esimerkein. Yli-
laudalta kerätyssä aineistossa esiintyy saksankielistä aineistoa monipuolisemmin käännettyjä fraseemeja, ja olen jakanut ne suoriin fraseologisiin lainoihin, sanasanasaisesti ja sananmukaisesti käännettyihin fraseemeihin sekä ääntenmukaisiin käännöksiin.

---

⁶ *Schlau* tarkoittaa fiksumia tai älykäästä (Duden Online s. v. *schlau*).

7.3.1 Suorat fraseologiset lainat

(20) Anonyymi Nro. 78752035 13.2. klo 19.21 +4 0,02

>>78748788

Vittu että voi miehellä mennä tunteisiin lasten kuvafoorumilla :D

Keep calm and drink tap water

Pidän aineistoesimerkkiä *Keep calm and drink tap water* kommentoijan laatimana modifikaationa englanninkielisestä fraseemista *Keep calm and carry on*. Iskulause kehitettiin Isossa-Britanniassa toisen maailmansodan aikana siltä varalta, että maahan kohdistuisi suurhyökkäys tai miehitys ja kansa tarvitsisi rauhoittelua (Lewis 2004, 103). Iskulause on levinnyt 2000-luvulla internetissä suosituksi sanonnaksi, ja siitä on tehty lukemattomia muunnoksia (KYM s. v. *Keep calm and carry on*). Modifikaatiot kohdistuvat useimmiten *and*-konjunktion jälkeiseen osaan, joka myös tässä esimerkissä on korvattu ilmaisulla [...] *drink tap water*. Tulkitsen, että fraseemin käyttämisen tarkoituksena on kritisoida sitä, että toinen käyttäjä on loukkaantunut keskustelussa esiintyneestä kommentista. Fraseemin käyttäjä haluaa osoittaa pitävänsä loukkaantumista naismaisen tunteikkuuden osoituksena. Perustan tulkintani Ylilaudalla tekemälleni havainnolle, jonka mukaan foorumin keskusteluissa esiintyy toisinaan käsitys, että vesijohtoveteen liukenee estrogeenia esimerkiksi ehkäisytableteista, mikä johtaa siihen, että miesten ”miehisuus” ikään kuin vähenee ja heissä ilmenee naisellisia pidettyjä luonteenpiirteitä kuten tunteellisuutta (ks. myös US s. v. *hanavesigoblin*).

(21) Anonyymi Nro. 71261642 11.9.2017 klo 0.25

>>71258418

Tervetuloa yhteiskuntaan. Tätä se nyt on eläkkeelle saakka. Pakko painaa duunia päivästä toiseen palkan eteen että saat maksettua vuokran ja vähän ruokaa.

Peruskoulu ja lukio olivat täyttä huijausta. **Welcome to the desert of the realm.**

Aineistoesimerkki 21 sisältää suoran fraseologisen lainan Matrix-scifielokuvan (1999) tutusta lentävästä lauseesta *Welcome to the desert of the real*. Zizekin (2002) mukaan elokuva perustuu ajatukselle, että fyysinen, aistittavissa oleva todellisuus onkin jättimäisen megatietokoneen luoma ja ohjaama virtuaalinen maailma. Kun Keanu Reevesin esittämä elokuvan sankari herää ”todellisuuden erämaahan”, joka onkin globaalien sodan raunioittama, synkkä ja toivoton, vastarintaliikkeen johtajahahmo lausuu hänelle ikonisen tervetulotoivotuksen *Welcome to the desert of the real*. (Mts.

15.) Mielestäni esiintymä on suora fraseologinen laina siitä huolimatta, että fraseemi loppuu sanan *real* sijasta sanaan *realm*. Joko kyseessä on huolimattomuudesta johtuva virhe, tai sitten fraseemin käyttäjä ei ole tiennyt, kumpi sana fraseemiin kuuluu. Jälkimmäinen vaihtoehto on mahdollinen, sillä fraseemi on ymmärrettävissä sekä sanan *real* 'tosi, todellinen' että *realm* 'valtakunta, maailma' kanssa.

Ilmaisu esiintyy keskustelussa, jonka aiheena on kouluttautumisen jälkeen odottava elämä. Kirjoittaja kokee, että peruskoulu ja lukio ovat luoneet turhia haaveita siitä, mitä elämältä voi odottaa, ja että "oikea todellisuus" merkitsee jokapäiväistä puurtamista ja ilmeisesti tylsää elämää odotuksia alemmalla tulotasolla. Fraseemissa kiteytyykin tietynlainen toivottomuuden tunnelma. Sen ymmärtämiseen vaaditaan kuitenkin hyvää popkulttuurin tuntemusta sekä tiettyä ikää, sillä lainaus on peräisin 1990-luvun lopulla tehdystä elokuvasta, joka ei ole välttämättä nuorimmille Ylilaudan käyttäjille tuttu.

7.3.2 Sananmukaiset käänöslainat

(22) Anonyymi Nro. 92808168 2.1. klo 23.04

vittu **en pysty hengittää** ... ei helvetti mitä roskaa

(23) Anonyymi AP Nro. 77965093 30.1.2018 klo 13.34 +10

En saa henkeä, koska meitä miehiä sorretaan päivittäin. Miehet eivät ole olemassa vain naisia varten! Sano siis ei naisille!

#maskulismi

En pysty hengittää on sananmukainen käänös englanninkielisestä internetissä levinneestä lentävästä lauseesta *I can't breathe*. Lentävän lauseen taustalla on kesäkuussa 2014 New Yorkissa tapahtunut, ohikulkijan matkapuhelimella videoima tapaus, jossa tummaihoisen mies menehtyy poliisin väkivaltaisen toiminnan seurauksena (Baker, Goodman & Mueller 2015). Tupakan myynnistä epäillyn miehen pidätysyritys päättyy traagisesti: matkapuhelimella otetulla videolla näkyy, miten poliisi pitää miestä kuristusotteessa usean sekunnin ajan ja kuristettava mies sanoo moneen kertaan *I can't breathe* (suom. *en saa henkeä*). Internetissä nopeasti levinnyt video antoi pontta sekä tummaihoisten oikeutta ajavan Black lives matter -liikkeen että poliisin väkivaltaisuuksien vastaisen liikkeen toimintaan.

Aineistoesimerkissä olevaa lentävää lausetta voidaan käyttää ilmaisemaan epätoivoisen taistelun tunnetta yhteiskunnan asettaman rajoitteen vuoksi, minkä takia voi tuntea kuristuvansa tai ettei pysty hengittämään. Ilmaisua on käytetty ironisessa merkityksessä, ja se on lainattu alkuperäisestä käyttökontekstistaan kuvaamaan miesten ahdinkoa yhteiskunnassa (tämä viittaa ilmaisuun ”meitä miehiä sorretaan päivittäin”).

(24) Anonyymi Nro. 92812408 0.49 +2

Mitä vittua sanoit minusta, sinä pikku narttu?

Tunnistin aineistoesimerkin 24 internetissä suosituksen *Navy Seal Copypastan* aloitusvirkkeen käännökseksi. Käänsin esiintymän sanasanaisesti englanniksi, tein sen perusteella Google-haun ja löysin lähdetekstiksi tulkitsemani *Navy Seal Copypastan* erilaisilta internetmeemejä ja ilmiöitä käsitteleviltä sivustoilta kuten Urban Dictionarystä ja Knowyourmeme.comista. *Copypastalla* tarkoitetaan internetin keskustelupalstoilla kommentteja, jotka sisältävät leikkaa ja liitä (*copy and paste*)-toiminnolla kopioituja ja jaettuja kommentteja tai keskustelupalstakirjoituksia (UD s. v. *copypasta*). *Navy Seal Copypasta* on pitkäkö uhkaavansävyinen ja huvittavia kirjoitusvirheitä (kuten ”*gorilla warfare*”) sisältävä, eteenpäin kopioitava teksti, jota käytetään usein vastauksena loukkauksiin (UD s. v. *Navy seal copypasta*). Alkuperäisen keskustelupalstatekstin kirjoittaja esiintyi entisenä Yhdysvaltain laivaston erikoisjoukkojen (Navy SEAL) sotilaana, jolla oli pitkä kokemus taistelutilanteista ja joka väitti pystyvänsä tappamaan ihmisen ”700:lla eri tavalla, paljain käsin”. Viestissä entinen sotilas uhkasi etsiä häntä loukanneen kirjoittajan käsiinsä ja tappavansa hänet koston loukkauksesta. Teksti alkaa näin:

*What the fuck did you just fucking say about me, you little bitch? I'll have you know I graduated top of my class in the Navy Seals, and I've been involved in numerous secret raids on Al-Qaeda, and I have over 300 confirmed kills. I am trained in gorilla warfare and I'm the top sniper in the entire US armed forces. You are nothing to me just but another target. I will wipe you the fuck out with precision the likes of which has never been seen before on this Earth, mark my fucking words.*⁷

Lienee esiintymän kirjoittajan tietoinen valinta kääntää alkuperäisestä tekstinpätkästä vain sen ensimmäinen virke. Hän on kenties halunnut testata, miten hyvin kommentin lukija tunnistaa internetin kieli-ilmiöitä. Ymmärtääkseen kommentin lukijan tulee tietää, mistä *Navy Seal Copypastassa*

---

⁷ KYM s. v. Navy seal copypasta.

on kyse: siitä, että tuntematon kirjoittaja uhkaa etsiä loukkaavan viestin kirjoittaneen henkilön käsiinsä ja tappavansa tämän.

Kyseessä ei ole sanasanainen käännös, sillä kirjoittaja ei ole kääntänyt virkkeen *What the fuck did you just fucking say about me, you little bitch?* kaikkia komponentteja. Kun *say*-verbiin liittyvä adverbi *fucking* ei käänny kovin luontevasti suomenkieliseksi lauseenjäseneksi, hän on jättänyt sen pois käännöksestä.

(25) Anonyymi Nro. 92898462 0.30 +26

>>92897868 (AP)

- >toimi vastaan poliisin ohjeita
- >käyttäydy uhkaavasti
- >lähesty aseensa kanssa
- >poliisi pyytää pudottamaan aseensa
- >älä kuuntele vaan jatka etenemistä
- >poliisia alkaa kuumottaa
- >tule ammutuksi

Nyt oli kyllä ammutun oma vika. **Pelaa tyhmien pelejä, voita tyhmien palkintoja.**

Esiintymä *pelaa tyhmien pelejä, voita tyhmien palkintoja* on sananmukainen käännös englanninkielisestä idiomista *Play stupid games win stupid prizes*. Sanonta herättää huomion, sillä kieliopillisen rakenteensa perusteella se vaikuttaa vierasperäiseltä käännökseltä.

En löytänyt englanninkielisen sananlaskun etymologiasta vakiintunutta tietoa, joten uskon, että se on suhteellisen uusi ilmaus. Ilmaisua käytettäneen erityisesti silloin, kun kyse on virkavallan Yhdysvalloissa harjoittamasta väkivallasta. Aineistoesimerkissäni ilmaisua käytetään juuri tässä kontekstissa: käyttäjä kuvaa näkemänsä videon tapahtumia, jossa poliisi ampuu kuoliaaksi uhkaavasti käyttäytyneen henkilön. Myös suomenkielisestä aineistoesiintymästä välittyy käsitys siitä, että henkensä menettänyt henkilö on omalla käytöksellään ansainnut kohtalonsa.

Tarkasteltavan ilmaisun kääntäminen vaikuttaa itseisarvoiselta, sillä suomen kielessä on jo merkitykseltään suhteellisen vastaava sanonta *niin metsä vastaa kuin sinne huudetaan sekä sitä saa mitä tilaa*. Pidän esiintymää ilmitranslatorisena, sillä sen kielioppirakenteista välittyy vierasperäinen tunnelma eikä se vaikuta konventionaaliselta suomenkieliseltä ilmaisulta. Ilmaisua ei ole idiomattinen, sillä sen merkitys on pääteltävissä käännöksestä. Vaaditaan kuitenkin sekä englannin että

suomen kielen fraseologista kompetenssia, jotta voi päätellä, että ilmaisu on peräisin englannista ja ettei ilmaisu kuulu suomen kielen fraseologiaan.

7.3.3 Sanasanaiset käännöslainat

(26) Anonyymi Nro. 91561030 21.44 +2

>>91560538 (AP)

Avuliaat somalit taluttavat kyllä jatkossa. **Merkatkaa sanani**

Tulkitsen kommentin *Merkatkaa sanani* sanasanaiseksi käännökseksi englanninkielisestä ilmaisusta *mark my words*. Kyseistä idiomia käytetään kehottamaan jotakuta kuuntelemaan ja muistamaan, mitä hänelle sanotaan (Merriam-Webster s. v. *mark my words*), tai kun jollekulle kerrotaan jostakin tapahtumasta, jonka uskotaan varmasti tapahtuvan tulevaisuudessa (CD s. v. *mark my words*). Suomen kielessä on tätä merkitystä suhteellisen vastaava, painokas ilmaus *sanokaa minun sanoneen*, joka on luonteeltaan profetoiva ja Kielitoimiston sanakirjan (2019) mukaan merkitsee kuvaannollisesti jotakuinkin samaa kuin ”saattepa nähdä”. Ylilaudan käyttäjä ei ole kuitenkaan halunnut käyttää suomenkielistä sanontaa, vaan on kääntänyt tuntemansa englanninkielisen sanonnan sanasanaisesti suomeksi. Ilmaisu *merkatkaa sanani* on ilmeisen vierasperäinen. Se voitaisiin tulkita kirjaimellisesti suomeksi niin, että kirjoittaja kehottaa lukijoitaan kirjoittamaan hänen sanansa muistiin. Pidän kuitenkin todennäköisempänä, että kirjoittaja viittaa ensisijaisesti englanninkieliseen sanontaan, sillä ensimmäinen vaihtoehto ei tunnu järkeenkäyvältä.

Keskustelun aiheena on Seura-lehdessä julkaistu artikkeli (Kaukonen 2018) siitä, miten kansallismielisen Soldiers of Odin -järjestön jäsenet eivät saa enää käydä ulkoiluttamassa vanhuksia Hyvinkäällä siitä huolimatta, että vapaaehtoisista auttajista on pulaa. Uutinen aiheutti närkästyneisyyttä keskustelussa ja aineistoesimerkin kirjoittaja ennustaa sarkastisesti somalitaustaisten ihmisten ryhtyvän vapaaehtoistyöhön.

(27) Anonyymi AP Nro. 81039706 28.3. klo 21.36

[linkki videoon]

Jordan Peterson **juoksee** Justin Trudeauta **vastaa**.

Korkkikin on näköjään auennut.

Tässä esiintymässä on kyse sanasanaisesta käännöksestä. Sen lähdetekstinä on ollut Youtube-video⁸, jonka otsikkona on *Jordan Peterson - I May Run Against Justin Trudeau.mp4*. Siinä otsikon verbifraseemi *run against*, joka merkitsee kuvaannollisesti johonkuhun törmäämistä tai jonkun tapamista sattumalta (MOT s. v. *run against*), on käännetty sanasanaisesti ilmaisulla *juosta vastaan*. *Juosta vastaan* ei välitä lähdekielisen verbifraseemin merkitystä suomenkieliselle lukijalle. Toisaalta ilmaus on hauska sanasanainen käännös, mutta se on toisaalta myös kirvoittanut lukijoistaan joitakin vastauksia, joista päätellen aloituspostajaan käännösratkaisuun ei ole oltu tyytyväisiä:

(28) Anonyymi Nro. 81040614 28.3. klo 21.50

>>81039706 (AP)

Aika iltalehtitier käännös

(29) Anonyymi Nro. 81041086 28.3. klo 21.56

>>81039706 (AP)

>juoksee

Puhuisit suomea saatanan taukki

Samaan lankaan aloituspostaja on ladannut toisen Youtube-videon⁹, jonka otsikko on *Ben Shapiro Talks About Running For President in 2024*.

(30) Anonyymi AP Nro. 81042426 28.3. klo 22.16

[linkki videoon]

Ilmeesi kun meemikonservatiivit Pohjois-Amerikassa **juoksee presidentille**? Aika jännä ilmiö. Trumpin voitto tosiaan muutti asioita.

Tässä esiintymässä aloituspostaja on kääntänyt englannin kielen verbifraseemin *run for [president]*, joka tarkoittaa politiikan kontekstissa ehdokkaana olemista (MOT s. v. *run for*), sanasanaisesti ilmaisulla *juoksee presidentille*. Langan aloituspostaja on siis useaan kertaan käyttänyt erilaisten *run*-sanain sisältämien verbifraseemien käännöksenä suomen kielen sanaa *juosta*, mikä kieliin sanasanaisen käännösratkaisun tarkoituksellisuudesta.

---

⁸Yahua Be 2018. Jordan Peterson - I may run against Justin Trudeau.mp4. Saatavilla: <https://www.youtube.com/watch?v=lwYaB28azK0> [Viitattu 25.3.2018.]

⁹Truth Fitz 2017. Ben Shapiro talks about running for president in 2024. Saatavilla: <https://www.youtube.com/watch?v=m-0tbQ7Bz1w> [Viitattu 10.2.2017.]

(31) Anonyymi Nro. 84669942 21.6. klo 15.30

>>84669915

lepään salkkuni

Lepään salkkuni on sanasanainen käännös englannin kielen fraseemista *I rest my case*. Sitä käytetään puhekielessä tilanteissa, joissa jokin juuri tapahtunut tai sanottu asia vahvistaa puhujan aieman käsityksen asiasta (CD s. v. *rest one's case*). Fraseemia *rest one's case* käytetään yleensä englanninkielisessä oikeusympäristössä, kun jokin asia jätetään päätettäväksi (MOT 2019). Sanasanaista käännöstä *lepään salkkuni* käytetään kuitenkin myös sen puhekielisessä merkityksessä: kommentoija käyttää sitä, koska jonkun toisen käyttäjän kommentti on juuri vahvistanut hänen käsityksensä asiasta. Englanninkieliselle sanonnalle on olemassa suomenkielinen vastine *mitä minä sanoin*, mutta kommentoija on käyttänyt sanasanaista käännöstä, koska on pitänyt sitä hauskana. Lukijan oletetaan pystyvän kääntämään ilmauksen takaisin englanniksi ja ymmärtämään sen merkityksen.

(32) Anonyymi AP Nro. 84153489 8.6. klo 16.35

[kuva]

Lepää rauhassa makea prinssi

Ylilaudalta ja Kohlchanista löytyi sanasanainen käännös englannin kielen fraseemista *Rest in peace, sweet prince*. Fraseemi on modifikaatio William Shakespearen (n. 1604) *Hamletin* kohtauksesta, jossa Hamletin menehtyessä Horatio lausuu hyvästiksi alkuperäiset sanat: ”*Now cracks a noble heart, good night, sweet prince, And flights of angels sing thee to thy rest.*” (Shakespeare 1982, 416.)

Good night, sweet prince kääntyy Kajanderin (1923, 147) mukaan *Hyvää yötä, Sa armas prinssi!* kun taas Manner (1981, 132) kääntää toivotuksen sanoin *Hyvää yötä, kallis prinssi*. Saksaksi teoksen on kääntänyt von Schlegel (s. d.), jonka sanoin toivotus kuuluu *Gute Nacht, mein Fürst*. Internetslangissa lentävä lause on käännetty sanasanaisesti sekä suomen että saksan kieleen. Huomattavaa on, että molemmissa käännöksissä on haluttu kääntää sana *sweet*, jolla voidaan tarkoittaa myös esimerkiksi jaloa, makeaa tarkoittavalla sanalla (sa. *süß*).

Lausahduksesta esiintyy internetkielessä useampia modifikaatioita. Yksi tällaisista on *Rest in peace, sweet prince*, josta lauserakenteensa perusteella myös suomenkielinen *lepää rauhassa, makea prinssi* on käännetty. Saksankielisessä aineistossa siitä esiintyy jopa kolme eri variaatiota: *Ruhe in Frieden, süßer Prinz*; *Schlaf gut, süßer Prinz* sekä hauskasti itseään toistava *RIP in Frieden, süßer Prinz* (ks. Liite 2). Mikäli viimeisimmän version verbinä toimiva lyhenne RIP (lat. *requiescat in pace*; engl. *rest in peace*) luettaisiin auki, sanonta *lepää rauhassa* toistuisi kahdesti: *Rest in peace in Frieden, süßer Prinz*.

(33) Anonyymi Nro. 71480575 16.9.2017 klo 12.11

>>71479713

Vauva älä satuta minua.

Ilmaisussa *Vauva älä satuta minua* kyse on lähdeilmaisun *Baby don't hurt me* sanasanasaisesta käännöksestä. Se on säe trinidadilais-saksalaisen laulajan Haddawayn tunnetusta laulusta *What is love*, jonka kertosäkeessä lauletaan *What is love? Baby don't hurt me, don't hurt me, no more*¹⁰. Näyttää siltä, että internetslangissa säe on kiteytynyt fraseemiksi. Sitä käytetään havaintojeni mukaan viestintätilanteissa, joissa käyttäjään kohdistuu henkilökohtaista kritiikkiä tai loukkaavia ilmaisuja, ja tuolloin käyttäjä vastaa vihamielisiin viesteihin kommentoimalla *Baby don't hurt me*. Keskustelutilanne, jossa esiintymän havaitsin, ilmaisua *vauva älä satuta minua* käytettiin juuri tähän tarkoitukseen.

Sanasanasaisessa käännöksessä lähdekielinen sana *baby* on käännetty sanalla *vauva*, vaikka sana *baby* tarkoittaakin kontekstista (rakkauslaulu) päätellen pikemminkin *rakasta*. Tällöin käyttäjille, joille ilmaisun alkuperä eli Haddawayn laulun kertosäe ei ole tuttu, voi jäädä epäselväksi, mitä fraseemilla ajetaan takaa. Jotta käyttäjät voivat tunnistaa alkuperäisen fraseemin ja korvata mielessään sanan *vauva* sanalla *rakas*, heiltä edellytetään popkulttuurin tuntemusta ja fraseologista kompetenssia (vrt. Korhonen 2018, 47).

---

¹⁰ Metrolyrics s. d. Haddaway – What is love lyrics. Saatavilla: <http://www.metrolyrics.com/what-is-love-lyrics-haddaway.html> [viitattu 29.12.2018.]

7.3.4 Ääntenmukaiset käännökset

(34) Anonyymi Nro. 928130151.05

>>92812993

Aineistoesimerkki 34 sisältää tekstin sijaan kuvan kuvateksteineen. Kuvassa on koira sekä teksti ”*That dog älähts to which kalig calaht's*” -Anonymous. Kyse on suomalaisesta sananlaskusta *Se koira älähtää johon kalikka kalahtaa*, joka tarkoittaa ”arvostelusta suuttumista syyllisyyden merkkinä” (KSK s. v. *koira*) ja sen englannistamisesta kuvatekstiksi. Kuvapostausta käytetään tuomaan esiin se, että toinen keskustelun osapuoli on suuttunut häneen kohdistuneesta kritiikistä.

Sananlaskun käännöstapa on mielenkiintoinen. Se on käännetty ikään kuin lisäämällä englannin kieliopin mukaisia suffikseja sanoihin ja näin saatu kirjoitusasu näyttämään siltä, kuin se mukailisi englannin kieltä. Verbien ja sanan *kalikka* osalta sananlasku on edelleen kääntämättä. Käännöstapa muistuttaa ”pseudosyntaktisen ja absurdilogiikkaan” nonsense-sisällön tuottamista, jossa englannin kieliopin piirteitä saaneet verbit *älähtää* ja *kalahtaa* (*älähts* ja *calaht's*) muuttuvat ”pseudosanoiksi” eli hölynpölysansoiksi (Tieteen termipankki: kielitiede s. v. *epäsana*). Nonsense-sisällön tuottaminen voi Ylilaudan keskustelukulttuurissa olla itseisarvoista toimintaa, eikä sillä välttämättä pyritä ”oikeiden” käännösten aikaansaamiseen. Käännös on selvästi tarkoitettu suomen kieltä ja suomenkielistä fraseologiaa taitaville lukijoille, ja sananlaskun sanat on vieraannutettu suomen kielestä siinä määrin, että lukija joutuu turvautumaan Korhosen (2018, 47; ks. 3.3.1) mainitsemaan fraseologiseen kompetenssiin ymmärtääkseen sen.

Ääntenmukaisia lainoja Ylilaudalla esiintyi runsaasti. Suurin osa niistä liittyi kuitenkin käännöslankoihin, joissa ääntenmukainen kääntäminen on havainnointini perusteella konventionaalinen

tapa kääntää esimerkiksi sanontoja tai idiomeja. Käännöslangat näyttävät olevan Ylilaudalle tyyppillinen ilmiö, minkä takia ne ansaitsevat laajemman tarkastelun.

7.3.5 Käännöslangat

Havaitsin, että kielellistä leikittelyä ilmenee eniten keskusteluissa, jotka eivät liity varsinaisesti mihinkään aihepiiriin, vaan ovat lähinnä vitsillä aloitettuja *nonsense*-sisältöisiä lankoja. Käännöksissä on havaittavissa vahvaa lainaamisen impositiota ja adoptointia (ks. Haspelmath 2009, 50): niitä laatiessaan käyttäjät yhtäältä adoptoivat vieraskielisiä rakenteita ja toisaalta heijastavat suomen kielen rakenteita käännöksiin ja saavat näin aikaan kielten sikermän. Nämä ”käännöslangat”, joissa aloittaja pyytää muita käyttäjiä kääntämään antamiaan suomenkielisiä sanoja ja lauseita englanniksi (ks. liite 1), ovat erityisen antoisia ei-ammattillisen kääntämisen tarkastelun kannalta, sillä niissä esiintyy runsaasti sanasanaisia tai äänteenmukaisia käännöksiä. Näissä käännöslangoissa fraseologisen merkityksen siirtämistä ei juurikaan huomioida, vaikka fraseemeille olisikin olemassa jokin osuva vieraskielinen vastine. Tekemieni, keskustelukäyttäytymiseen liittyvien havaintojen perusteella tämä johtuu siitä, että Ylilaudalla hauska ei niinkään koeta ”onnistunutta” käännösprosessia vaan nimenomaan kielellinen leikittely kääntämisen avulla. Käännöslankojen lukijat lienevät myös pääosin suomenkielisiä, jolloin merkityksen siirtoa ei katsota tärkeäksi eikä kääntämisellä ole funktiota, joka liittyisi viestin välittämiseen kielten välillä.

(35) Anonyymi AP Nro. 83591774 24.5. klo 12.05

Mikä on

>kahvihammasta kolottaa

englanniksi

(36) Anonyymi Nro. 83591799 24.5. klo 12.06 +1

coffee tooth is holing

(37) Anonyymi Nro. 83591816 24.5. klo 12.07 +1

>**coffee teeth colothing**

(38) Anonyymi Nro. 83591875 24.5. klo 12.09

who cofes tooth is holed is cofeed lover's boos

Tässä käännöslangassa tarkoituksena on ollut kääntää englanniksi suomenkielinen idiomaattinen fraseemi *kahvihammasta kolottaa*, 'mieleni tekee kahvia' (KSK s. v. *kahvihammas*). Fraseemin molemmat komponentit, *kahvihammas* sekä verbi *kolottaa*, ovat molemmat idiomaattisia, sillä kahvihampaan merkityksestä ei voi päätellä sen liittyvän mielitekoihin eikä *kolottaa*-verbillä ole mitään tekemistä kolon tai mielitekojen kanssa, vaan se liittyy särkemiseen tai jomottamiseen (KSK s. v. *kolottaa*).

Esiintymissä 36–38, jotka ovat ikään kuin idiomien käännöksiä, on nähtävissä, ettei kääntämisessä pyritä fraseemin idiomaattisen sisällön välittämiseen. Esiintymän 36 (*coffee tooth is holing*) voi tulkita sanasanaiseksi käännökseksi, jonka komponentit on osa osalta käännetty. Muut ”käännökset” ovat puolestaan nonsense-sisältöä, jossa kääntämisen efekti on saatu aikaan lisäämällä suomenkielisiin sanoihin englannin kielen piirteitä kuten verbissä *colothing*. Esiintymää *who cofes tooth is holed is cofeed lover's boos* ei voi nähdäkseni luokitella käännökseksi. Lauseen osien perusteella ei ole pääteltävissä, mikä sen lähdekielisenä ilmaisuna on ollut, eikä siitä välity minkäänlaista järjellistä merkitystä. Siksi pidän sitä englannin kielen sanojen avulla rakennetuksi absurdiksi kielelliseksi hölynpölyksi.

(39) Anonyymi AP Nro. 84669486 21.6. klo 15.17

Miten sanotaan englanniksi "*ihan fiiliksissä*"?

(40) Anonyymi Nro. 84669497 21.6. klo 15.18

In totally feelings

(41) Anonyymi Nro. 84669514 21.6. klo 15.18

Ihan's felix

(42) Anonyymi Nro. 84669566 21.6. klo 15.19

Iha's in feelings's

(43) Anonyymi Nro. 84669577 21.6. klo 15.20

I'm inside feline

Tässä käännöslangassa keskustelun aloittaja kysyy, miten suomenkielinen sanonta *ihan fiiliksissä* ilmaistaan englanniksi (aineistoesimerkki 39). Ilmaisulla *ihan fiiliksissä* tarkoitetaan tyytyväisyyden ja onnellisuuden ohella innoissaan oloa (KSK 2019), minkä merkityksen muun muassa englannin kielen funktioverbirakenteet *to be excited/thrilled about sth* tai puhekielinen *to be crazy*

about sth (MOT s. v. *innoissaan*) tavoittavat. Aineistoesimerkeistä 40–43 nähdään, että vastaajat eivät itse asiassa pyri kääntämään pyydettyä ilmaisua, vaan aineistoesimerkkien 34 (*That dog älähts to which calig calaht's*) sekä 36–38 tavoin suomenkieliseen ilmaisuun liitetään englanninkielisiä kielioppiaineiksia kuten affikseja, jotta syntyisi hölynpölyä, joka ei tarkoita mitään.

7.4 Lainasanat suomenkielisessä aineistossa

Suomenkielinen aineisto sisältää 41 erilaista lainasanaa, jotka jaan saksankielisen aineiston analyysin tavoin sitaattilainoihin, lainasekoituksiin sekä lainasiirtoihin. Jälkimmäiseen luokittelen käännöslainasanat ja merkityslainat. Osiossa 7.4.4 esittelen kääntämisellä luotua sanastoa, jota ei voi kuitenkaan johtaa mihinkään yksittäiseen lähdesanaan.

7.4.1 Lainasanat

(44) Anonyymi Nro. 87606005 3.9. klo 21.33

opinnot alkoi pari viikkoa sitten:

- >alalle valitaan muutama kymmenen ihmistä
- >pienryhmä täynnä autisteja
- >ainoat tytöt tungettu samaan ryhmään parin normaalin miehen kanssa (tässä pienryhmässä 7 tyttöä, kolme miestä)
- >ole viime perjantai
- >kysy ryhmäwhatsappissa lähteekö kukaan kiltabileisiin
- >seenzoned x8
- >päätä itse lähteä tsekkaamaan kiltabileet
- >30min pyöräilyn jälkeen toteaa että bileet on peruttu

Ilmaisulla *seenzoned* käyttäjä kuvaa tilannetta, jossa hän on lähettänyt ryhmäviestimissovelluksessa viestin usealle henkilölle. Hän on nähnyt viestinsä kohdalla lukukuittauksen, mikä tarkoittaa, että tässä tapauksessa kahdeksan keskustelukumppania on nähnyt hänen lähettämänsä viestin, mutta jättänyt vastaamatta siihen. Sana *seenzoned* on modifikaatio englannin kielen sanasta *friendzone*. Sillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ihminen on ystävä toisen henkilön kanssa, vaikka haluaisikin suhteen olevan luonteeltaan romanttinen tai seksuaalinen (CD s. v. *friendzone*). *Friendzoned* puolestaan viittaa toimintaan, jossa henkilö antaa ymmärtää haluavansa ystävyys-suhteen ilman romanttisia tai seksuaalisia sävyjä. Sanalle ei ole vakiintunutta suomenkielistä vastinetta, ja sitä käytetään englanninkielisenä sitaattilainana puhekielessä.

(45) Anonyymi Nro. 76881211 10.1. klo 14.15

>>76880574

[...]

Mulla on jotenki ihan hirveän ahdistavaa taas mennä koululle. Pelkään jostain syystä koko ajan että törmään niihin puolittuihin jota syksyllä sain. Pelottaa vaan niin vitusti että tulee semmosia **sosiaalisesti awkwardeja** tilanteita.

Sosiaalisesti awkward vaikuttaa osittain käännetyltä adjektiiveista koostuvalta sanaliitolta, jonka lähdesanaliittona on englannin kielen ilmaisu *socially awkward*. Puhuttaessa henkilöstä ilmaisulla tarkoitetaan ihmistä, joka pelkää jossakin määrin sosiaalisia tilanteita (UD s. v. *socially awkward*). Aineistoesimerkissä 45 sitä on käytetty kuvaamaan itse tilannetta, joka on sosiaalisesti *awkward* eli kiusallinen. Kirjoittaja pelkää törmäävänsä puolittuihin opiskelijakollegoihinsa kenties siksi, ettei hän tiedä mitä sanoisi ja että tällainen vaikeneminen johtaisi kiusalliseen hiljaisuuteen. Tulkitseen, että sana *sosiaalinen* viittaa tässä kohtaamistilanteessa noloksi koettuun tuntemukseen.

(46) Anonyymi Nro. 91432394 1.12. klo 22.02 +9

AP on vain tytyn itsetuntoa boostaava **beta orbiter** perskärpänen joka dumpataan heti kun tyty löytää sopivan **alfan**.

Aineistoesimerkin 46 sitaattilainalla *beta orbiter* tarkoitetaan ihmistä, joka hakeutuu muiden ihmisten seuraan ja jopa epätoivoisen oloisesti viettää aikaa heidän kanssaan siksi, että pääsisi seksuaaliseen kanssakäymiseen heidän kanssaan (UD s. v. *beta orbiter*). Sanalla *beta* viitataan internetlangissa ”toisen luokan” miehiin, jotka tekevät naisille ylenpalttisia palveluita päästäkseen lähempiin tekemisiin heidän kanssaan. *Betan* vastakohtana pidetään puolestaan *alfaa*, jonka ei tarvitse naisia liehitellä, vaan jonka seuraan naiset hakeutuvat esimerkiksi hyvän ulkonäön, varakkuuden tai karismaattisen olemuksen vuoksi (UD s. v. *Alfa male*). Sana *orbiter* viittaa käyttäytymiseen, jossa ihminen planeetan tavoin kiertää jotakuta henkilöä ikään kuin olisi kiertoradalla hänen ympärillään. Sanaliitolle *beta orbiter* ei ole kovin osuvaa suomennosta tai suomenkielistä vastinetta, joten sitaattilainan käyttö keskustelun tarpeisiin vaikuttaa luontevalta.

7.4.2 Lainasekoitukset

(47) Anonyymi Nro. 89960978 12.27

>>89960246

Oletko antropologi? Psykologi? Sosiaalitieteilijä? Mitkä ovat meriittisi pätevemmän argumentin antamiseen kuin ihmiskäytöksen ja -historian tutkijoilla?

>Amatsonin heimokansat eivät edusta mitään "todellista ihmisyyttä" sen kummemmin kuin muutkaan linkkiesi kummajaiskohuesimerkit. "In Inis Beag, near Ireland, people make love with their underwear on" - minkälaisia johtopäätöksiä ajattelit tuosta vetää?

Hyvät **cherrypickaukset**

Cherry picking on englanninkielinen idiomi, jolla tarkoitetaan parhaiden ihmisten tai asioiden valitsemista jostakin ryhmästä tai joukosta niin, että ”huonommat” jäävät jäljelle (CD s. v. *cherry-pick*). Idiomi voi liittyä myös argumentointiin valikoidun tiedon perusteella, jolloin esimerkiksi jotakin mielipidettä taustoitetaan sitä tukevalla tiedolla, kun taas mielipiteen kyseenalaistava tai sen vastainen tieto jätetään huomiotta (UD s. v. *cherry picking*). Ilmaisun merkitystä ei voi päätellä sen komponenttien sananmukaisen semanttisen merkityksen perusteella (vrt. Korhonen 2018, 45–46). Suomen kielessä on myös ilmaisua vastaava täysidiomaattinen fraseemi *poimia rusinat pullasta*, joka tarkoittaa ”jonkun edullisten, mieluisten puolten käyttämistä hyväksi” (KSK s. v. *rusina*). Ilmaisulla *poimia rusinat pullasta* on siis koko lailla sama semanttinen ja fraseologinen merkitys kuin englanninkielisellä *cherrypickaus*-sanalla.

Ylilaudan keskustelussa kirjoittaja on todennäköisesti tietoisena suomenkielisestä semanttisesta vastineesta käyttänyt mieluummin englanninkielisestä sanasta muodostamaansa monikkomuotoista erikoislainaa *cherrypickaukset*. Englanninkielisen ilmauksen käytön tavoitteena lienee ollut oman kielitaidon ja fraseologisen osaamisen korostaminen sekä mainitun, argumentointiin liittyvän konnotaation välittäminen.

(48) Anonyymi Nro. 92824423 11.37

>>92824210

Helppoa. Lakkaat tekemästä niin kuolet. Nytkin jos huomionhaun sijaan vaan menisit sinne metsään istumaan kannon päälle huuliharppua soittaen, olisit muutamassa tunnissa **pakasteburgeri**.

(49) Anonyymi AP Nro. 88335027 22.9.2018 klo 20.40 +17

Uusi **burgerointilanka** tulille.

Minulta löytyy vaikka kuinka paljon omakohtaisia **burgerointihetkiä**, joita olisin valmis jakamaan *Pakasteburgeri* sekä *burgerointi* viittaavat kumpikin oletettavasti englanninkieliseen slangisanaan *assburger* (US s. v. *assburger*, *burgeri*). Sillä tarkoitetaan ihmistä, jonka käytöksessä tai toiminnassa on Aspergerin syndrooman piirteitä, kuten vaikeus ymmärtää sosiaalisia vihjeitä, normeja ja non-verbaalista viestintää. *Assburger* on alun perin Ylilaudan edeltäjäsivustolla, Kuvalaudalla luotu meemi, joka on levinnyt myös saksankielisille sekä amerikkalaisille kuvalaudoille (KYM s. v. *assburger*).

Ilmaisusta *assburger* esiintyy monia eri versioita. Esimerkiksi sanasanaista käännöstä *perspurilainen* tai erikoislainaa *burgeri* käytetään usein kuvaamaan joko lääkärin diagnosoimaa tai itsediagnoitua Aspergerin syndroomaa tai haukkumanimityksenä postaajalle, jonka kirjoituksesta välittyy huumorintajun puute ja se, että hän suhtautuu vitseihin tai tarkoituksellisiin kirjoitusvirheisiin tosikkomaisesti. Sanasta on johdettu myös verbi *burgeroida*, jolla kuvataan jonkin sosiaalisen tilanteen ”pilaamista” sosiaalisten taitojen puutteen vuoksi.

(50) Anonyymi AP Nro. 89267881 14.10.2018 klo 18.50 +6

Postataan pahimpia tapoja **servata** ihmisiä. Esimerkiksi.

>joku haistattaa paskat

<no kai nyt kun sieltä päin tuulee

(51) Anonyymi AP Nro. 84550149 18.6.2018 klo 16.56

[video]

Psykoosipotilaat **tarjoiltu**

Servata on semanttinen merkityslaina englanninkielisen slangin verbistä *serve*, jolla on puhekielessä jonkun voittamista tai päihittämistä ilmaiseva merkitys (UD s. v. *serving*). *Servaaminen* tarkoittaa toisen ”vaiementamista” sanomalla tälle jotakin niin osuvaa, ettei hänellä ole enää vastaan sanottavaa (US s. v. *servata*).

Sanojen *servata* ja *tarjoilla* ymmärtämiseksi pitää tietää sanojen sisältämä merkitys internetslangissa. Ilmaisun *Psykoosipotilaat tarjoiltu* voi ymmärtää vain, jos tietää, mitä verbi *servata* tai englanninkielinen *serve* tässä kontekstissa tarkoittaa. Esiintymällä 51 tarjoilemisella tarkoitetaan, että

”psykoosipotilaiden” eli poikkeavia tai ”vääriä” mielipiteitä omaavien henkilöiden argumentit on pystytty osoittamaan vääriksi.

7.4.3 Lainasiirrot

(52) Anonyymi Nro. 89939207 29.10. klo 20.25 +4

>ole koira
>ole karvatura koira
>käy tarhassa
>makoile
>pyöri
>isäntä ottaa sisälle
>karista hiekat sisälle
>kanna sänkyyn
>**profit**

(53) Anonyymi Nro. 89947445 29.10. klo 23.31

>Ole vitun kissa
>Mene sicko mode
>??
<Vitusti **liikevoittoa**

Aineistoesimerkeissä 52 ja 53 on kyse internetslangissa esiintyvistä kommentointitavasta, jonka avulla ilmaistaan keinoa päästä johonkin haluttuun tavoitteeseen. Tavoitetta kuvataan sanalla *profit*, joka tarkoittaa suomeksi sanasanaisesti käännettynä *liikevoittoa*. Esimerkissä 53 nähdään, että kun kaikkia toiminnan vaiheita ei tunneta, epäselvä kohta erotellaan usealla kysymysmerkillä. Alun perin *liikevoittoa*-kommentti on peräisin South Park -piirrossarjan toisen tuotantokauden 17. jaksosta *Underpants Gnomes*.

Liikevoitto sanana tarkoittaa liikeyrityksen puhdasta tuottoa (KSK 2019; Pankki- ja rahoitussanasto 2019), ja sillä kuvataan liiketoiminnan hyödyllisyyttä sen taloudellisten tuottojen kautta. Aineistoesimerkeissä 52 ja 53 sanalla ilmaistaan kuitenkin internetslangissa asioita, joilla ei ole mitään tekemistä yrityksen liiketoiminnan kanssa. Ne liittyvät enemmänkin sen pohdintaan, onko esimerkiksi arkisten asioiden tekeminen tarkoituksenmukaista, tai niiden avulla voidaan ehkä kuvata jonkin tavoitteen vaikutusta osuvammin, esimerkiksi *profit*-sanon käännöksillä *etu* tai *hyöty*. Ylilaudan internetslangissa (aineistoesimerkit 52–53) liikevoitto-sanalla kuvataan eläinten toimintaa, joka vaikuttaa ihmisen silmin järjettömältä, mutta josta eläin saa ilmeisesti jotakin lisäarvoa tai hyötyä. Taustalla lieenee eläinten ”humanisointi” ja ajatus siitä, että eläin kykenisi suunnitelmalliseen toimintaan ja sen käytös olisi rationaalisen harkinnan seurausta.

(54) Anonyymi AP Nro. 90531703 17.57 +3

>>90531522

Koko länsimainen sivistys on kristinuskon ansiota. Suosittelen itsekin kuuntelemaan youtubesta sinua älykkäämpiä ihmisiä, niin karisee tuo **edgyys** pois.

(55) Anonyymi nro 88538460 19.14

On taas niin **kulmikasta** että. Onneksi sua varten on lauta missä saat päästellä höyryjä tällä tavalla. Oikeassa elämässä se nyt on vähän vaikeaa.

Inb4 incelin defenssit.

Englanninkielisen slangin ilmaisu *edgy* tarkoittaa käyttäytymistä, jonka tarkoituksena on provosoida ihmisiä asioilla, jotka eivät ole sosiaalisesti hyväksyttäviä (US s. v. *kulmikas*). Siihen liittyy pyrkimys vaikuttaa ”coolilta” siinä määrin, että se on jo noloa, ja usein ilmaisua käytetään internetissä loukkauksena (UD s. v. *edgy*). Meemi.info (s. v. *edgy*) mainitsee ”edgyiksi” eli ”kulmikkaiksi” ihmisiksi muun muassa massamurhaajien ihailijat, poliittisen äärilaidan edustajat, ateistit, holokaustin kiistäjät sekä 4chan-kuvalaudan käyttäjät. Saksankielisessä aineistossa sana *edgy* esiintyy käännöslainana muodossa *kantig* (ks. liite 2).

Ylilaudan keskusteluista löytämiäni esiintymiä on käytetty loukkaamistarkoituksessa muita käyttäjiä kohtaan: esimerkissä 54 keskustelun aiheena on ollut kritiikki uskontoja vastaan, jolloin käyttäjä on nimittänyt toisen kommentoijan ajattelua *edgydeksi*, joka hänen mukaansa karisee pois kuuntelemalla ”itseään älykkäämpiä ihmisiä”. Tulkiten sanan *edgyys* tässä erikoislainaksi, sillä kantasana *edgy* on johdettu substantiivi suffiksilla *-ys* ja se on näin adaptoitu suomen kielen slangileksikkoon ja yleiseen internetslangikäyttöön. Aineistoesimerkissä 55 on käytetty sanan *edgy* sanasanaista käännöslainaa *kulmikas*, jota käytetään samassa merkityksessä kuin lähdekielistä sanaa.

7.4.4 Muut ilmaisut

Tähän osioon on luokiteltu sellaiset lainasanat, joilla ei ole varsinaista lähdesanaa jossakin toisessa kielessä, vaan jotka on muodostettu ottamalla vaikutteita useasta eri kielestä.

(56) Anonyymi AP Nro. 81996537 16.4. klo 13.47

Muistaako kukaan mistä syystä kouluammuntoja ruvettiin sanomaan **kouluhieronnoiksi**?

(57) Anonyymi Nro. 81997109 16.4. klo 14.03

Hieronta=message=massacre=verilöyly

(58) Anonyymi AP Nro. 88757328 2.10. klo 21.14 +13

Olen nyt suunnitellut **hieromista** jo 2kk ja aion toteuttaa sen pian

Tässä esiintymässä nähdään, miten slangiin on luotu olemassa olevalle ilmiölle uusi nimitys nimenomaan kielellisen leikittelyn keinoin. Suomen kielen sanalle *koulusurma* on luotu uusi nimitys, *kouluhieronta*, joka on havaintojeni mukaan suhteellisen yleisesti käytössä Ylilaudan internetslangissa. Ilmaus on peräisin englannin kielen sanaliitosta *school massacre*, joka on käännetty suomenkieliseksi yhdyssanaksi. Sanaliiton ensimmäinen osa muodostuu käännöslainasta, kun taas sana *massacre* on ikään kuin korvattu sitä kirjoitusasultaan muistuttavalla sanalla *massage*, joka puolestaan on käännetty sanalla hieronta. *Hieronta* on siis saanut uuden merkityksen suomen kielessä, mutta sitä ei voine pitää varsinaisena merkityslainana (vrt. Haugen 1950, 214; 3.2), sillä *school massage* ei sisältäne samaa merkitystä kuin *kouluhieronta*. Kyse on enemmänkin siitä, että suomenkielisessä internetslangissa on luotu uusi nimitys ilmiölle, jolla on jo vakiintunut nimitys suomen kielen sanastossa (vrt. Eble 1996, 19; osio 2.1).

On syytä epäillä, että aineistoesimerkissä 58 on kyse mahdollisesta koulusurmauhkauksesta. Koulusurmauhkaukset voidaan ilmiäntä ja uhkauksiin puututaan matalalla kynnyksellä (Koivuranta 2016). Moni keskustelun lukija totesikin ilmiäntaneensa keskustelun sanavalinnan *hierominen* takia, sillä sana tunnetaan Ylilaudalla sen koulusurmaa tarkoittavassa merkityksessä. Sana kouluhieronta on voitu luoda siksi, että koulusurmista voisi keskustella ilman, että ulkopuoliset tunnistavat, mitä sana tarkoittaa, mutta sanan merkitys on myös poliisin tiedossa (Kaleva 2012).

7.5 Tulosten yhteenveto ja johtopäätökset

Tässä osiossa koostan tärkeimmät saksankielisestä ja suomenkielisestä aineistosta tekemäni havainnot ja pohdin, millaisia eroja aineistojen välillä on keskusteluissa tapahtuvan ei-ammattillisen kääntämisen näkökulmasta.

Kuten johdantokappaleessa totesin, en väitä, että aineistooni kuuluvat lainasanat tai fraseemit esiintyisivät *ainoastaan* tarkastelun kohteena olevien internetfoorumien kielenkäytössä, vaan ne ovat todennäköisesti osa laajempaa globaalia englanninkielistä internetslangia (Danet & Herring

2007, 34). Tutkimukseni kohdistui vain kahteen keskustelupalstaan, enkä toisin sanoen ota kantaa siihen, onko aineistoesiintymiä myös muilla keskustelupalstoilla, nykyhetken puhekielessä tai esimerkiksi nuorisoslangissa. Kooste aineistossa esiintyvistä lainasanoista ja fraseemeista on nähtävissä alla olevassa taulukossa (Taulukko 1).

Taulukko 1. Esiintymät aineistossa

	suomenkielinen aineisto	saksankielinen aineisto
lainasanat (kpl/%)	41 (59 %)	55 (73 %)
fraseemit (kpl/%)	29 (41 %)	20 (27 %)
yhteensä	70	75
käännöslangat	5	0

Seuraavissa osioissa esitellään tarkemmin aineistosta kumpuavia havaintoja.

7.5.1 Kääntäminen saksankielisessä internetslangissa

Saksankielinen aineisto koostuu 75 saksankielisestä esiintymästä, joista erilaisia lainasanoja on 55 ja fraseemeja 20. Noin 73 prosenttia Kohlchan-kuvalaudalta kerätyistä esiintymistä on näin ollen lainasanoja ja 27 prosenttia fraseemeja.

Saksankielisen aineiston lainasanaesiintymistä suurin yksittäinen ryhmä ovat osiossa 3.2 esitellyn jaottelun mukaiset lainasiirrot, joihin luetaan käännöslainat sekä merkityslainat. Lainasiirtoja on 23, mikä vastaa 42 prosenttia saksankielisen aineiston lainasanaesiintymistä. Lainasekoituksia aineistossa on kuusitoista, mikä vastaa 29 prosenttia aineiston lainasanaesiintymistä. Morfologisesti suhteellisen lähdekielisenä pysyneitä lainasanoja aineistossa on seitsemän. Lisäksi aineistossa on muutama äänteenmukainen käännös.

Saksankielisestä aineistosta käy ilmi, että suurin osa siinä esiintyvistä fraseemeista on fraseologisia käännöslainoja, sillä niitä on 17 kappaletta eli 85 prosenttia aineiston fraseemiesiintymistä. Loput saksankielisen aineiston fraseemeista ovat suoria tai osittaisia lainoja ja äänteenmukaisia käännöksiä. Suurin osa näistä fraseemeista näyttää olevan lentäviä lauseita ja rutiini-ilmauksia, ja muut esiintymät ovat erilaisia funktioverbirakenteita.

7.5.2 Kääntäminen suomenkielisessä internetslangissa

Suomenkieliseltä Ylilauta-keskustelupalstalta kerätty aineisto koostuu 70 esiintymästä sekä viidestä käännöslankaesimerkistä. Esiintymistä 29 on fraseemeja ja 41 on lainasanoja. Ylilaudalta löytyneistä käännetyistä ja lainatuista kielen aineksista 59 prosenttia on lainasanoja ja 41 prosenttia fraseemeja. Yksittäin esiintyvistä leksikaalisen tason löydöksistä suurimman ryhmän muodostavat lainasanat. Toiseksi suurin ryhmä ovat lainasiirrot, joihin luetaan käännöslainat sekä merkityslainat.

Suurin osa suomenkielisen aineiston fraseemiesiintymistä on sanasanaisesti tai sananmukaisesti käännettyjä fraseologisia käännöslainoja. Suurin yksittäinen fraseemiluokka suomenkielisessä aineistossa ovat lentävät lauseet. Muut fraseemit ovat erilaisia käännettyjä ja lainattuja funktioverbi-rakenteita, verbifraseemeja ja sananlaskuja. Fraseemiesiintymien lähdekieli oli pääasiassa englanti, mutta myös saksankielisiä esiintymiä löytyi.

7.5.3 Yhteenveto

Tämän pro gradu -tutkielman tavoitteena on ollut valottaa, millaista ei-ammattillista kääntämistä internetin kuvalaudoilla, suomenkielisellä Ylilaudalla ja saksankielisellä Kohlchanilla tapahtuu. Toisena tavoitteena on ollut selvittää, millaiseen kielimateriaaliin ei-ammattillinen käännöstoiminta kohdistuu. Tutkielmani taustalla on oma havaintoni siitä, että internetin keskustelupalstoilla käytettävässä internetslangissa esiintyy vieraskielisiä elementtejä, kuten erilaisia lainasanoja tai sanasanaisesti käännetyiltä vaikuttavia idiomeja.

Aineistoni perusteella näyttää siltä, että internetin kuvalaudoilla tapahtuva ei-ammattillinen käännöstoiminta ei kuitenkaan ole dominoivassa asemassa kummallakaan sivustolla. Pidänkin tällaista kääntämistä yhtenä tutkittavien internetyhteisöjen omista kielenkäyttökäytännöistä, ja sille tyypillisiltä näyttävät erilaisten fraseemien sanasanainen ja sananmukainen kääntäminen sekä runsas käännöslainattujen sanojen ja selkeästi vierasperäisten lainasanojen, kuten sitaattilainojen, käyttö. Kääntäminen internetin kuvalaudoilla edellyttää hyvää popkulttuurin ilmiöiden tuntemusta, kielellistä ja fraseologista kompetenssia sekä runsasta ajankäyttöä kyseisillä sivustoilla: ilmaisut ja niiden käyttötavat voidaan oppia käytännön kielenkäyttötilanteissa.

Ylilaudalla ja Kohlchanilla tapahtuvassa ei-ammattillisessa kääntämisessä ilmenee sekä yhtäläisyyksiä että eroavaisuuksia. Aineistoni perusteella suurimpana erona suomenkielisen ja saksankielisen kuvalaudan kielenkäyttökäytönteiden välillä näyttää olevan se, että saksankielisellä kuvalaudalla käännöstoiminta kohdistuu suuremmassa määrin leksikaalisen kuin fraseologisen tason kielimateriaaliin. Kääntämiseen liittyvänä erona piilohavainnoinnin perusteella on se, että suomenkielisellä kuvalaudalla esiintyy niin kutsuttuja käännöslankoja eli keskusteluja, joissa käännetään suomenkielisiä sanoja ja fraseemeja englannin kielelle. Kyseisten keskustelujen tarkoituksena näyttää olevan tiedostettu kääntäminen sekä ”huonojen” käännösten tuottaminen. Kohlchan-keskustelupalstalla tällaista toimintaa sisältäviä keskusteluja en havainnut, vaan kääntäminen tapahtuu muun keskustelun sisällä lainasanoina ja käännettyinä fraseemeina.

Kun suomen- ja saksankielistä aineistoa verrataan toisiinsa, huomataan ei-ammattillisessa kääntämisessä myös paljon samankaltaisuutta. Fraseemien osalta voidaan todeta, että fraseologisia käännöslainoja esiintyy eniten. Sekä suomen- että saksankielisessä aineistossa esiintyy eniten sanasanaisesti ja sananmukaisesti käännettyjä lentäviä lauseita. Vaikuttaa siltä, että internetslangin lentävät lauseet ovat peräisin popkulttuurin ilmiöistä, kuten elokuvista, televisiosarjoista sekä *copypastojen* tavoin muilta internetfoorumeilta. Käännösten ohella fraseemeista esiintyi modifiointeja, mikä kertoo siitä, että fraseemit ovat niin tunnettuja internetslangissa, että käyttäjät pystyvät tunnistamaan alkuperäisen fraseemin modifioitun version perusteella. Leksikaalisella tasolla sekä saksan- että suomenkielisessä aineistossa esiintyy runsaasti lainasiirtoja eli erilaisia englannin kielestä käännettyjä käännös- ja merkityslainoja. Suomenkielisissä keskusteluissa esiintyy hivenen enemmän sitaattilainoja kuin saksankielisissä, joissa sanat mieluummin käännetään kuin lainataan sellaisenaan.

Fraseemien kääntämisessä ilmenee piirteitä sekä adoptioimisesta että impositiosta (ks. Haspelmath 2009, 50): toisinaan niitä käännetään ja lainataan niin, että englannin kielen rakenteita jää selvästi näkyviin käännökseen, kun taas toisinaan käännöksessä tulevat vahvasti esiin suomen ja saksan kielen vaikutteet. Impositiota (mts.) lainaamiseen voi nähdä käännöslangoissa, joissa käännetty kielimateriaali on tuotettu suomen kielen aineksista ja lisätty sanoihin englanninkielisiä piirteitä. Tällöin toimintaa voisi luonnehtia myös vieraan kielen imitoimiseksi oman ja vieraan kielen aineksia sekoittaen.

8 Pohdinta ja tutkimuksen arviointi

Tässä kappaleessa pohdin pro gradu -työni analyysin ja tutkimustulosten merkitystä sekä pohdin mahdollisia yhteyksiä laajempiin kielen muutoksen teemoihin. Lopuksi arvioin tutkimuksen onnistuneisuutta kokonaisuudessaan ja mietin mahdollisuuksia aiheeseen liittyvälle jatkotutkimukselle.

8.1 Pohdinta

Tutkielmassani olen havainnut, että englannin kielellä on vahva vaikutus suomen- ja saksankielisen kuvalaudan internetslangiin. Tämä näkyy käännettyinä ja lainattuina kielen elementteinä myös tilanteissa, joissa ilmaisuille olisi jo olemassa suomen- tai saksankielinen vaihtoehto. Lainaamisen taustalla on monia tekijöitä. Yksi niistä lieenee nykyinen kielikontaktitilanne, jossa englannin kielellä on prestiisiasema ja sitä pidetään esimerkiksi sosiaalisesti arvostetumpana tai hyödyllisempänä (vrt. Haspelmath 2008, 51–52). Kuvalautojen tapauksessa monikielisyyden funktio ei kuitenkaan välttämättä liity viestimiseen kielten välillä, sillä lukijat ovat Ylilaudalla pääosin suomenkielisiä ja Kohlchanilla saksankielisiä eikä puhtaan viestinnällistä tarvetta kääntämiselle ole. Monikielinen leikkittely kumpuaa nähdäkseni yhteisön keskustelukulttuurista sekä ryhmäidentiteetin luomisesta kielellisin keinoin.

Sanasanainen ja sananmukainen kääntäminen ovat pro gradu -työni perusteella suosittuja käännösmenetelmiä internetyhteisöjen piirissä. En pidä todennäköisenä, että kirjoittajat olisivat tietoisesti tehneet eroa sananmukaisuuden ja sanasanaisuuden välille, vaan erot johtuvat pikemminkin siitä, kuinka paljon yksittäiset kirjoittajat ovat halunneet tuoda vieraan kielen rakenteita tekstisisällönsään esille. Ylipäätään pidän sanasanaista kääntämistä tietoisena valintana, joka ei välttämättä kerro niinkään käännöksen laatijan huonosta kielitaidosta, vaan pikemminkin internetyhteisön kielenkäyttökäytännöistä (vrt. myös Muikku-Werner & Penttilä 2011, 251). Havaintojeni perusteella kääntämistä voi pitää myös tyylikeinona: joidenkin asioiden ilmaiseminen englanniksi voi tuntua hauskemmalta tai ytimekkäämmältä kuin suomeksi. Olen Muikku-Wernerin ja Penttilän (2011, 251) tavoin sitä mieltä, että kääntämisen tavoitteena on luoda huumoria kielellisin keinoin. Koska huumori on ryhmään kuuluvuuden kannalta tärkeä tekijä (Eble 1996, 108), kääntämistä voi pitää

keinona luoda ryhmään kuuluvuuden tunnetta. Yhtäältä kääntämisellä luodaan huumoria ja toisaalta kääntäminen on internetslangin konventio, jonka tunteminen on ryhmään kuuluvuuden kirjoittamaton sääntö (vrt. Eble 2004, 263).

Adamsin (2009) sanoin slangin käyttäminen kumpuaa ihmisen tarpeesta erottautua ja toisaalta kuulua yhteen. Hänen mukaansa ihmiset voivat slangin keinoin tuoda esiin ”arkipäivän poeettisia kykyjä”. (Mts. 6.) Tätä pro gradu -työtä tehdessäni olen alkanut nähdä, miten kääntäminen slangissa on omalla tavallaan myös keino ja väylä tuoda ihmisen *arkipäivän translatorisia kykyjä* esiin.

Internetslangi on alusta innovatiiviselle kielen muutokselle (Eble 1996, 19), joka voi saada alkunsa yksittäisen ihmisen kielellisestä innovaatiosta (vrt. Haugen 1950, 212; Haspelmath 2009, 38). Slangisanastoa syntyy nykyään sosiaalisessa mediassa ja internetin keskustelupalstoilla, ja internetin kieli-ilmiöt leviävät nopeasti myös puhekieleen. Tutkielmani sai minut pohtimaan, päätyvätkö jotkin aineistoni esiintymät jonakin päivänä yleisemmin suomen puhekieleen, jos eivät jopa yleiskieleen. Arvot muuttuvat ajan myötä, ja niin muuttuvat myös kielen puhtauteen liittyvät normit. Viidenkymmenen vuoden päästä suomen kielimaisema saattaa näyttää hyvinkin erilaiselta kuin nykyään. Koodinvaihto ja monikielisyys puheessa ja tekstissä värittävät viestintää, sillä toisinaan muunkielinen ilmaus voi sisältää hauskemmin tai osuvammin kiteytetyn sisällön kuin suomenkielinen. Muiden kielten interferenssi ei siis ole välttämättä ainoastaan huono asia ja merkki kielen yksipuolistumisesta, vaan myös erityisesti puhekieltä monipuolistava ilmiö.

8.2 Tutkimuksen arviointi ja jatkotutkimus

Valitsin tutkimusmenetelmäkseni sosiolingvistisen piilohavainnointitutkimuksen ja keräsin aineistoa tarkkailemalla suomen- ja saksankielisen keskustelufoorumin keskusteluja ja poimimalla sieltä vierasperäisiltä vaikuttavia lainasanoja ja fraseemeja. Menetelmävalinta oli tutkimuskysymyksiin vastaamisen kannalta onnistunut, ja tutkielmassa on jossakin määrin pystytty valottamaan ei-ammatillista kääntämistä internetslangin kontekstissa. Havainnointitutkimus vei enemmän aikaa kuin olin odottanut, mikä olisi pitänyt ottaa paremmin huomioon tutkielman aikataulutuksessa. Esiintymien harvinaisuus teki aineistonkeruusta huomattavan työlästä, joskin useimmiten antoisaa. Huomionarvoista on, että Ylilaudalle lähetetään kuukausittain lähes 1,5 miljoonaa viestiä¹¹, kun taas

---

¹¹ Ylilauta.org 2019. Saatavilla: <https://ylilauta.org/> [Viitattu 14.2.2019.]

Kohlchanille on lähetetty sen perustamisen jälkeen keväällä 2018¹² noin 3,5 miljoonaa viestiä. Aineiston koko on siis kuvalautojen sisältämään viestimassaan suhteutettuna pieni. Tämän valossa näyttää siltä, että kääntäminen on loppujen lopuksi suhteellisen pieni osa kuvalautojen viestintä-kulttuuria ja kielenkäyttöä. Tutkielmassani olen siis tullut samankaltaisiin tuloksiin kuin Dylewski ja Jagodziński (2012) tutkimuksessaan. Aineiston kokoon vaikutti se, että toisinaan tutkittavien sivustojen keskusteluisällöt ja -aiheet vähensivät aineiston keräämisen mielekkyyttä ja näin aineistonkeruuseen käytettyä aikaa. En suorittanut piilohavainnointitutkimusta rajattuna aikana, vaan satunnaisesti noin vuoden ajan. Systemaattisempi ja intensiivisempi havainnointi olisi voinut tuottaa laajemman aineiston ja vaikuttaa tutkielman tuloksiin.

Aineiston tarkastelussa ongelmaksi muodostui, että kuvalauta-keskustelupalstoille tyypillisesti vanhat tai vähemmän suositut keskustelut tapaavat kadota. Tutkielman kirjoittamishetkellä Ylilaudalta tallennetut keskustelut olivat pääosin vielä luettavissa, kun taas valtaosa Kohlchan-kuvalaudalta tallennetuista keskusteluista oli hävinnyt. Tutkielman rajaustarpeista johtuen en tallentanut kaikkia samoihin lähdesanoihin ja -fraseemeihin pohjautuvien esiintymien modifikaatioita, vaikka niitä esiintyi toisinaan runsaasti. Siispä siihen, kuinka yleisesti esimerkiksi käännettyjä lainasanoja tai fraseemeja esiintyy, ei tässä pro gradu -työssä ole mahdollista ottaa kantaa.

Havaittavissa kuitenkin oli, että jotkin esiintymät löytyivät käännettyinä tai lainattuina sekä saksan- että suomenkieliseltä keskustelufoorumilta, mikä tukee väitettä, että ilmaisut pohjautuvat laajempaan, globaaliin internetslangiin. Slangi-ilmausten määritelmistä ja etymologiasta oli toisinaan vaikeata, jopa mahdotonta löytää täysin luotettavaa tietoa. Mainittavaa on, että suurin osa aineistossa esiintyvistä fraseemeista vaikuttaa internetslangiin vakiintuneilta, sillä ne ovat tutkimuksen aikana esiintyneet useaan kertaan ja myös modifioituina.

Ei-ammattillinen käännöstoiminta vähän käytettynä tutkimuskohteena tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia jatkotutkimukseen. Omaa tutkimusaiheittani voisi jatkaa loputtomiin, sillä internetkieli uudistuu ja uusia kielen ilmiöitä syntyy jatkuvasti. Suomen kielen tutkimuksen kannalta olisi kiintoisaa seurata vaikkapa vuosikymmentenkin päästä, millaiset internetslangin ilmiöt ovat rantautuneet yleiskieleen ja yleiseen kielitajuun.

---

¹² Kohlchan 2019. *Neulich*. Saatavilla: <https://kohlchan.net/> [Viitattu 14.2.2019.]

9 Lähdeluettelo

Sanakirjat

- CD = Cambridge Dictionary = Cambridge Dictionary 2019. Cambridge University Press. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu. Saatavilla: <https://dictionary.cambridge.org/>
- Dict.cc. = Dict.cc 2019. Deutsch-Englisch Wörterbuch 2018. [Verkkojulkaisu.] Saatavilla: <https://www.dict.cc/>
- Duden online = Dudenredaktion s. d. Duden Online -Wörterbuch. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu. Saatavilla: <https://www.duden.de/woerterbuch>.
- KSK = Kielitoimiston sanakirja = Kielitoimiston sanakirja 2019. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus. URN:NBN:fi:kotus-201433. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu. Päivitetty 6.6.2018. Saatavilla: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>
- KYM = Know Your Meme = Literally Media, Ltd s. d. Know Your Meme. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu. Saatavilla: <https://knowyourmeme.com/>
- LD = Langenscheidt German-English Dictionary 2018. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu. Saatavilla: <https://en.langenscheidt.com/german-english/>
- Meemi-info s. d. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu. Saatavilla: <https://meemi.info/w/Etusivu>
- Merriam-Webster, Inc. 2018. Merriam-Webster Dictionary. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu. Saatavilla: www.merriam-webster.com
- MOT = Kielikone Oy 2019. MOT Sanakirjat. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu.
- Pankki- ja rahoitussanasto = Sanastokeskus TSK 2019. Pankki- ja rahoitussanasto. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu. Saatavilla: <http://www.tsk.fi/tsk/pankkisanasto/fi>
- Tieteen termipankki s. d. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu. Saatavilla: <http://tieteentermipankki.fi/>
- UD = Urban Dictionary = Urban Dictionary s. d. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu. Saatavilla: <https://www.urbandictionary.com/>
- US = Urbaani sanakirja = Urbaani Sanakirja 2019. [Verkkojulkaisu.] Päivitettävä julkaisu. Saatavilla: <https://urbaanisanakirja.com/>

Muu kirjallisuus

- Adams, M. 2009. *Slang: the people's poetry*. New York, Oxford University Press.
- Ammon, U., Dittmar, N., Mattheier, K. J. & Trudgill, P. (toim.) 2004. *Sociolinguistics / Soziolinguistik: An International Handbook of the Science of Language and Society (Ein Internationales handbuch zur Wissenschaft von Sprache und Gesellschaft)*, Vol. 1. Berlin, New York: Walter de Gruyter.
- Ammon, U., Dittmar, N., & Mattheier, K. J. (toim.) 2005. *Sociolinguistics / Soziolinguistik: An International Handbook of the Science of Language and Society (Ein Internationales handbuch zur Wissenschaft von Sprache und Gesellschaft)*, Vol. 2. Berlin, New York: Walter de Gruyter.
- Andersen, G. 2014. Pragmatic borrowing. *Journal of Pragmatics* 67. 17–33.

- Androutsopoulos, J. K. 2004. Online-Gemeinschaften und Sprachvariation. Soziolinguistische Perspektiven auf Sprache im Internet. *Zeitschrift für Germanistische Linguistik*, vol. 31, 2. 173–197.
- Baker, A., Goodman, J. D. & Mueller, B. 2015. Beyond the chokehold: The Path to Eric Garner's Death. *The New York Times* 13.6.2015. Saatavilla: <https://www.nytimes.com/2015/06/14/nyregion/eric-garner-police-chokehold-staten-island.html>. [Luettu 5.1.2019.]
- Baym, N. K. 2003. Communication in online communities. Teoksessa Christensen, K., & Levinson, D. (toim.) *Encyclopedia of community: From the village to the virtual world*. Thousand Oaks: Sage. 1015–1017.
- Bernstein, M. S., Monroy-Hernández, A., Harry, D., André, P., Panovich, K., & Vargas, G. G. 2011. 4chan and/b: An Analysis of Anonymity and Ephemerality in a Large Online Community. *Proceedings of the Fifth International AAAI Conference on Weblogs and Social Media*. Saatavilla: <https://www.aaai.org/ocs/index.php/ICWSM/ICWSM11/paper/viewFile/2873/4398>. 50–57.
- Boyd, D. 2010. “for the lolz”: 4chan is hacking the attention economy. Saatavilla: <http://www.zephoria.org/thoughts/archives/2010/06/12/for-the-lolz-4chan-is-hacking-the-attention-economy.html>
- Burger, H. 2010. *Phraseologie. Eine Einführung am Beispiel des Deutschen*. 4. painos. Berlin: Erich Schmidt Verlag.
- Burger, H., Dobrovol'skij, D., Kühn, P. & Norrick, N. R. (toim.) 2007. *Phraseologie/Phraseology: vol. I*. Berlin, New York: de Gruyter.
- Burger, H., Dobrovol'skij, D., Kühn, P. & Norrick, N. R. 2007. *Phraseologie: Objektbereich, Terminologie und Forschungsschwerpunkte*. Teoksessa Burger, H., Dobrovol'skij, D., Kühn, P. & Norrick, N. R. (toim.). 1–10.
- Coleman, J. 2012. *The life of slang*. Oxford: Oxford University Press.
- Crystal, D. 2001. *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Crystal, D. 2009. *Future of language. The Routledge David Crystal Lectures*. London, New York: Taylor & Francis.
- Danet, B. & Herring, S. C. (toim.) 2007. *The multilingual Internet: Language, culture, and communication online*. Oxford University Press.
- Dausendschön-Gay, U., Gülich, E. & Krafft, U. 2007. *Phraseologische/formelhafte Texte*. Teoksessa Burger, H., Dobrovol'skij, D., Kühn, P. & Norrick, N. R. (toim.). 468–482.
- Durrell, M. 2004. *Sociolect/Soziolekt*. Teoksessa Ammon, U., ym. (toim.) 200–206.
- Dylewski, R., & Jagodziński, P. 2012. Lexical borrowings and Calques from African American Slang in Polish Youth Slang – a study based on a selected Internet Forum. *Studia Anglica Posnaniensia*, 47(4), 113–132.
- Eble, C. 1996. *Slang & sociability: In-group language among college students*. Chapel Hill: University of North Carolina Press.
- Eble, C. 2004. *Slang and Antilanguage*. Teoksessa Ammon, U. (toim.) 262–267.

- Eble, C. 2009. Slang and the internet. *New Challenges in Language and Literature*, FALE/UFMG. Konferenssimateriaali. Saatavilla osoitteesta http://www.leffa.pro.br/tela4/Textos/Textos/Livros/New_Challenges/06-Connie%20Eble.pdf
- Fiedler, S. 2017. Phraseological borrowing from English into German: Cultural and pragmatic implications. *Journal of Pragmatics* 113/2017. 89–102.
- Filatkina, N. 2007. *Pragmatische Beschreibungsansätze. Pragmatik - Stilistik - Rhetorik der Phraseme*. Teoksessa Burger, H., Dobrovol'skij, D., Kühn, P. & Norrick, N. R. (toim.). 132–158
- Gordon, M. 2005. *Research aims and methodology*. Teoksessa Ammon, U. ym. (toim.) 955–965
- Gumperz, J. J. 1982. *Discourse strategies, vol. 1*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Halliday, M. A. K. 1976. Anti-languages. *American Anthropologist* 78(3), 570–584.
- Hamlet. Kääntänyt von Schlegel, A. W. Gütersloh: Sigbert Mohn Verlag. Saatavilla: <http://gutenberg.spiegel.de/buch/hamlet-ubersetzt-von-august-wilhelm-von-schlegel-5600/1>
- Harris, B. 2009. *Essential definitions*. Saatavilla: <http://unprofessionaltranslation.blogspot.fi/2009/07/essential-definitions.html> [Viitattu 11.2.2019].
- Harris, B. 1977. The Importance of Natural Translation. Teoksessa *Working Papers in Bilingualism*, no 12. University of Ottawa, School of Translators and Interpreters. 96–114.
- Harris, B. & Sherwood, B. 1978. *Translating as an innate skill. Language interpretation and communication*. Boston, MA: Springer. 155–170
- Haspelmath, M. 2008. Loanword typology: Step toward a systematic cross-linguistic study of lexical borrowability. Teoksessa Stolz, T., Bakker, D., & Salas Palomo, R. (toim.) *Aspects of language contact: New theoretical, methodological and empirical findings with special focus on romancisation processes*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter. 43–62.
- Haspelmath, M. 2009. Lexical borrowing: Concepts and issues. Teoksessa Haspelmath, M., & Tadmor, U. (toim.) *Loanwords in the world's languages: A comparative handbook* (1. painos). Berlin, De Gruyter Mouton. 35–54.
- Haugen, E. 1950. The Analysis of Linguistic Borrowing. *Language* vol. 26, No 2. Linguistic Society of America. 210–231.
- Herring, S. 2004. Computer-mediated discourse analysis, an approach to researching online communities. Teoksessa Barab, S. A., Kling, R. & Gray, J. H. (toim.) *Designing for Virtual Communities in the Service of Learning*. Cambridge, New York, Cambridge University Press. 338–376.
- Häkkinen, K. 1990. *Mistä sanat tulevat: suomalaista etymologiaa*. SKS.
- Ikola, V. 2018. Maija Li Raudaskoski löysi teininä oman paikkansa naisvihaa lietsovasta nettiyhteisöstä, kunnes sai tarpeekseen – Nyt hän kertoo, miksi kuvalaudat ovat vaarallisia. *Helsingin Sanomat, Nyt-liite* 17.9.2018. Saatavilla: <https://www.hs.fi/nyt/art-2000005831074.html>. [Viitattu 19.9.2018]
- Ingo, R. 1990. *Lähtökielestä kohdekieleen. Johdatusta käännöstieteeseen*. Juva: WSOY.

- Kaleva 14.11.2012. 16-vuotias poika uhkaili netissä kiiminkiläistä koulua ampumisella. Saatavilla: <https://www.kaleva.fi/uutiset/oulu/16-vuotias-poika-uhkaili-netissa-kiiminkilaista-koulua-ampumisella/568325/>. [Luettu 5.2.2019.]
- Kallmeyer, W. 2005. *Qualitative Methoden*. Teoksessa Ammon, U. ym. (toim.). 978–992
- Kaukonen, H. 2018. Hyvinkää heitti Odinin Soturit ulos Veteraanitalosta – mutta miksi he saivat ulkoiluttaa vanhuksia yli vuoden? *Seura* 30.11.2018. Saatavilla: <https://seura.fi/asiat/ajankohtaista/hyvinkaa-heitti-odinin-soturit-ulos-veteraanitalosta-mutta-miksi-he-saivat-ulkoiluttaa-vanhuksia-yli-vuoden/> [Viitattu 8.3.2019]
- Kielitoimiston ohjepankki: Lyhenteet. Saatavilla: <http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/275>. [Luettu 5.2.2019.]
- Klemettinen, R. 2018. *Kielitoimiston sanakirjaan tulossa uusia sanoja*. Ajankohtaista Kielitoimiston sanakirjassa. 6.3.2018. Saatavilla: https://www.kotus.fi/sanakirjat/kielitoimiston_sanakirja/ajankohtaista_kielitoimiston_sanakirjassa/kielitoimiston_sanakirjaan_tulossa_uusia_sanoja.27237.news [Viitattu 22.10.2018]
- Koivuranta, E. 2016. Tutkija: Poliisin keinot koulusurmien estämiseksi toimineet – epäilty koulusurman valmistelu tänään käräjillä. *Yle Uutiset* 11.11.2016. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9281788>. [Luettu 5.2.2019.]
- Kolehmainen, L., Koskinen, K. & Riionheimo, H. 2015. Arjen näkymätön kääntäminen - translatorisen toiminnan jatkumot. *Virittäjä* 3/2015. 372–400.
- Korhonen, J. 2018. *Fraseologia: Kiinteiden sanayhtymien tutkimus (1. painos.)*. Helsinki: Finn Lectura.
- Koskinen, K. (toim.) 2013. *Tulkattu Tampere*. Tampere: Tampere University Press.
- Kristiansen, G., & Zenner, E. 2013. *New perspectives on lexical borrowing: Onomasiological, methodological and phraseological innovations*. Boston: De Gruyter.
- Kulkarni, V. & Wang, W. Y. 2017. *TFW, DamnGina, Juvie, and Hotsie-Totsie: On the Linguistic and Social Aspects of Internet Slang*. arXiv preprint arXiv,1712.08291. Saatavilla: <https://arxiv.org/abs/1712.08291>
- Langlotz, A. 2006. *Idiomatic Creativity: A Cognitive-Linguistic Model of Idiom-Representation And Idiom-Variation In English*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co. [e-kirja]
- Lauttamus, T. 1992. Lainaaminen ja koodinvaihto: havaintoja amerikansuomalaisten kielistä. *Virittäjä*, 96(1), 3. 3–16. Saatavilla: <https://journal.fi/virittaja/article/view/38495>
- Lewis, R. J. 2004. *The planning, design and reception of British home front propaganda posters of the Second World War*. University College Winchester, väitöskirja.
- Liimatainen, A. 2009. Rutiini-ilmaisujen kääntämisen problematiikkaa. *Käännösteoria, ammattikielet ja monikielisyys. VAKKI:n julkaisut* N:o 36 Vaasa. 263–274.
- Löber, N. 2011. *In den Unterwelten des Web 2.0. Ethnographie eines Imageboards*. Tübingen: TVV-Verlag. Pro gradu -tutkielma.
- Lüdi, G. 2004. *Code-Switching / Sprachwechsel*. Teoksessa Ammon, U. (toim.) 342–350.

- Muikku-Werner, P & Penttilä, E. 2011. English gatecrashers in Finnish: Directly translated English Idioms as Novelties of Finnish. Teoksessa Kujamäki, Kolehmainen, Penttilä & Kemppainen (toim.) *Beyond borders. Translations moving languages, literatures and cultures*. Berlin: Frank & Timme. 247–265.
- Muikku-Werner, P. & Penttilä, E. 2012. Domestication and Foreignization in Figurative Idiom Translation. Teoksessa Jänis, M., Kemppanen, H. & Belikova, A. (toim.) *Domestication and Foreignization in Translation Studies*. Berlin: Frank & Timme. 121–138.
- Muikku-Werner, P. & Penttilä, E. 2014. Idiomit osana kielikontakteja. Lainaidiomien merkityksen päättelyä. *Virittäjä* 3/2014. 372–407.
- Muikku-Werner, P., Jantunen, J. H., & Kokko, O. 2008. *Suurella sydämellä ihan sikana: Suomen kielen kuvaileva fraasisanakirja*. Helsinki: Gummerus.
- Pilke, N., Kolehmainen, L., & Penttilä, E. 2015. Luonnollinen kääntäminen, kielenvälitys, ad hoc-tulkkaus? Terminologinen näkökulma käännöstieteen reuna-alueille. *Virittäjä*, 119(3). 318–337.
- Poplack, S., Wheeler, S., & Westwood, A. 1987. Distinguishing language contact phenomena: evidence from Finnish-English bilingualism. *World Englishes*, 8 (3). 389–406.
- Sade-Beck, L. 2004. Internet Ethnography, Online and Offline. *International Journal of Qualitative Methods* 3(2). 45–51.
- Sandig, B. 2007. *Stilistische Funktionen von Phrasemen*. Teoksessa Burger, H., Dobrovolskij, D., Kühn, P. & Norrick, N. R. (toim.). 158–175.
- Similä, V. 2019. Uuden-Seelannin terrori-isku ei ole yksittäistapaus, vaan ilmentää maailmanlaajuisia muslimivihaa. *Helsingin Sanomat* 15.3.2019. Saatavilla: <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006035900.html> [Viitattu 28.3.2019]
- Schreiber, M. 1997. Übersetzungsverfahren: Klassifikation und didaktische Anwendung. Teoksessa Fleischmann, E., Kutz, W. & Schmitt P. A. (toim.) *Translationsdidaktik. Grundfragen der Übersetzungswissenschaft*. Tübingen: Narr. 219–226.
- Schreiber, M. 1998. Übersetzungstypen und Übersetzungsverfahren. Teoksessa Snell-Hornby, M., Hönig, H. G., Kußmaul, P., Schmitt, P. A., Narr, S. V. B. (toim.) *Handbuch Translation*. Tübingen: Stauffenberg Verlag. 151–154.
- Shakespeare, W. & Harold, J. (toim.) 1982. *Hamlet: The Arden edition of the works of William Shakespeare*. London: Methuen.
- Shakespeare, W. 1981. *Hamlet*. Helsinki: KK Kirjapaino. Suomentanut Manner, E.-L.
- Shakespeare, W. 1923. Hamlet: Tanskan prinssi. *Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia 60 osa I*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seuran kirjapainon osakeyhtiö. Suomentanut Kajander, P.
- Siever, T., Schlobinski, P., & Runkehl, J. 2005. *Websprachen.net: Sprache und Kommunikation im Internet*. Berlin: De Gruyter.
- Toury, G. 1984. The notion of ‘native translator’ and translation teaching. *Die Theorie des Übersetzens und ihr Aufschlusswert für die Übersetzungs- und Dolmetschdidaktik*. Tübingen: Narr. 186–195.

- Toury, G. 1986. Natural translation and the making of a native translator. *TEXTconTEXT* 1/1986. Heidelberg: Julius Groos Verlag. 11–29.
- Trudgill, P. 2004. *Sociolinguistics: An Overview/Soziolinguistik: Ein Überblick*. Teoksessa Ammon, U. ym. (toim.). 1–6.
- Tuomi, J., & Sarajärvi, A. 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (Uudistettu laitos. ed.). Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Wilss, W. 1982. *The science of translation. Problems and methods*. Tübingen: Narr.
- Zimmer, B. 2018. Explainer. Who first put “Lipstick on a Pig”? The origins of the porcine proverb. *Slate* 10.9.2008. Saatavilla: <https://slate.com/news-and-politics/2008/09/where-does-the-expression-lipstick-on-a-pig-come-from.html?via=gdpr-consent> [viitattu 5.11.2018]
- Zizek, S. 2002. *Welcome to the desert of the real! Five essays on September 11 and related dates*. London, New York: Verso.

Liitteet

Liite 1. Taulukko suomenkielisestä aineistosta

nro	Poiminto Ylilauta.org-sivuston keskusteluista
1	Anonyymi AP Nro. 77290720 17.1. klo 22.16 Mistä tämä kys ja sen muut muodot yhtäkkiä alkoivat yleistymään laudalla? Onko se normojen mukana jostain facebookista levinnyt vai mistä?
2	Anonyymi Nro. 77290748 17.1. klo 22.17 no en tiää mut voisit kys tappaa yourself ittes
3	Anonyymi AP Nro. 81039706 28.3. klo 21.36 Jordan Peterson juoksee Justin Trudeauta vastaan . Korkkikin on näköjään auennut. https://ylilauta.org/sekalainen/81039706
4	Anonyymi AP Nro. 81042426 28.3. klo 22.16 Ilmeesi kun meemikonservatiivit Pohjois-Amerikassa juoksee presidentille? Aika jännä ilmiö. Trumpin voitto tosiaan muutti asioita. https://ylilauta.org/sekalainen/81039706
5	Anonyymi AP Nro. 81996537 16.4. klo 13.47 Muistaako kukaan mistä syystä kouluammuntoja ruvettiin sanomaan kouluhieronnoiksi? Anonyymi Nro. 81997109 16.4. klo 14.03 Hieronta=message=massacre=verilöyly
6	Anonyymi AP Nro. 81173549 31.3. klo 15.02 Voi koira. Ei ole mennyt kryptohommat ihan putkeen viimeaikoina. [...]
7	Anonyymi Nro. 71480575 16.9.2017 klo 12.11 >>71479713 Vauva älä satuta minua.

8	<p>Anonyymi AP Nro. 84669486 21.6. klo 15.17</p> <p>Miten sanotaan englanniksi "<i>ihan fiilikissä</i>"?</p> <p>Anonyymi Nro. 84669497 21.6. klo 15.18</p> <p><i>In totally feelings</i></p> <p>Anonyymi Nro. 84669514 21.6. klo 15.18</p> <p><i>Ihan's felix</i></p> <p>Anonyymi Nro. 84669518 21.6. klo 15.18</p> <p><i>pumped up</i></p> <p><i>hyped up</i></p> <p>jne</p> <p>Anonyymi Nro. 84669534 21.6. klo 15.19</p> <p><i>stoked</i></p> <p>Anonyymi Nro. 84669543 21.6. klo 15.19</p> <p><i>in extacy</i></p> <p>Anonyymi Nro. 84669558 21.6. klo 15.19</p> <p><i>I'm felix</i></p> <p>Anonyymi Nro. 84669563 21.6. klo 15.19</p> <p><i>Just inside feelings</i></p> <p>Anonyymi Nro. 84669566 21.6. klo 15.19</p> <p><i>Iha's in feelings's</i></p> <p>Anonyymi Nro. 84669577 21.6. klo 15.20</p> <p><i>I'm inside feline</i></p> <p>Anonyymi Nro. 84685639 21.6. klo 21.42</p> <p>>>84669486 (AP)</p> <p><i>All in files</i></p>
9	<p>Anonyymi Nro. 90097917 11.45 +1</p> <p>>>90096855</p> <p>veetivauvelin ekat tiedostamiset :D on se rump hullu :D</p>
10	<p>Anonyymi AP Nro. 48427285 12.3.2016 klo 15.15</p> <p>[kuva]</p> <p>Taas yksi babbys first sijoittaminen -lanka. AP:lla on homoiluistaan kertynyt opintojen ohella säästöjä, ja ymmärtääkseni on järkevää pistää niistä esimerkiksi 10k muualle makaamaan nollakorkoiselta käyttötililtäni. Tähän tarvitsisinkin apua /talous/-nyymeiltä.</p>

11	Anonyymi Nro. 64631022 23.3.2017 klo 21.13 Tunnen sinua veli.
12	Anonyymi AP Nro. 84153489 8.6. klo 16.35 Lepää rauhassa makea prinssi
13	Anonyymi Nro. 87442417 30.8. klo 18.22 >>87440376 hieno kuva, tallennettu'd
14	Anonyymi Nro. 77197798 16.1.2018 klo 10.49 Spede Pasanen oikea nimi ei olekaan Spede vaan PERTTI! Mieli totaalisesti räjäytetty https://ylilauta.org/sekalainen/77197757
15	Anonyymi Nro. 84669942 21.6. klo 15.30 >>84669915 lepään salkkuni
16	Anonyymi AP Nro. 84949792 28.6. klo 13.03 Nopeaa englannin kielen käännösapua nyymeiltä? >naakka >puupino >laituri >"Niin makaa kuin petaa" >kukkaruukku Anonyymi Nro. 84949836 28.6. klo 13.04 >>84949792 (AP) >Naac >Pile of lumber >Mooring >Lay like make bedsheet >Pot Anonyymi Nro. 84952989 28.6. klo 14.29 >naakka nack >puupino

	<p>poop in o</p> <p>>laituri</p> <p>laidur</p> <p>>"Niin makaa kuin petaa"</p> <p>so lay like pets</p> <p>>kukkaruukku</p> <p>Cuck-a-ruck</p> <p>Anonyymi Nro. 84955919 28.6. klo 15.50</p> <p>>>84949792 (AP)</p> <p>>naakka</p> <p><naack</p> <p>>puupino</p> <p><treepile</p> <p>>laituri</p> <p><laidur</p> <p>>"Niin makaa kuin petaa"</p> <p><u lay as u make bed</p> <p>>kukkaruukku</p> <p><kuck's ruuck</p> <p>Anonyymi Nro. 85155904 3.7. klo 13.26</p> <p>>naakka</p> <p>naga</p> <p>>puupino</p> <p>pooping</p> <p>>laituri</p> <p>later</p> <p>>kukkaruukku</p> <p>cuck a rug</p>
17	<p>Anonyymi Nro. 71261642 11.9.2017 klo 0.25</p> <p>>>71258418</p> <p>Tervetuloa yhteiskuntaan. Tätä se nyt on eläkkeelle saakka. Pakko painaa duunia päivästä toiseen palkan eteen että saat maksettua vuokran ja vähän ruokaa.</p> <p>Peruskoulu ja lukio olivat täyttä huijausta. Welcome to the desert of the realm.</p> <p>https://ylilauta.org/opiskelu/64600877</p>

18	<p>Anonyymi Nro. 73146097 25.10.2017 klo 18.59</p> <p>>>73145901</p> <p>en tiää miks ees mennä. iskee kauheet dissosiaatiot kun meen istuu luennolle ja näen samoja ihmisiä joiden kanssa olin JOISSAIN määrin samassa porukassa ihan alussa ja niillä menee niin "normaalisti" sillä välin kun itse mietin miltä tuntuisi olla normaali ihminen</p> <p>emt ehkä tää on vaan joku end stage depression juttu mut emt</p> <p>laskarit jne kuitenkin meni tosi hyvin paitsi vikalla viikolla tuli joku romahdus ja nyt vittu nukun päivät jne lol</p> <p>ehkä mä vaan oon tosi vitun paha mielenterveystapaus</p> <p>https://ylilauta.org/opiskelu/64600877</p>
19	<p>Anonyymi Nro. 75668924 17.12.2017 klo 15.30</p> <p>>>75668597</p> <p>"just snap out of it, bro" on kyllä paskin neuvo, jonka masentuneelle voi antaa. Tietenkin se vaikuttaa ihan loogiselta että senkus vaan lähtee pois sieltä kotoa niin kaikki alkaa parantumaan ja niin se varmaan onkin, mutta sitten jos/kun itse sairastuu masennukseen niin huomaa että eipä muuten olekaan niin helppo juttu edes ruuan laittaminen tai sängystä nouseminen.</p> <p>https://ylilauta.org/opiskelu/64600877</p>
20	<p>Anonyymi Nro. 76881211 10.1. klo 14.15</p> <p>>>76880574</p> <p>Sulla on kyllä vielä monin verroin paskempaa ku itellä, varmasti ei ole helppoa tuommosen fyysisen vaivan kanssa. Tsemppiä äijälle!</p> <p>Mulla on jotenki ihan hirveän ahdistavaa taas mennä koululle. Pelkään jostain syystä koko ajan että törmään niihin puolittuihin jota syksyllä sain. Pelottaa vaan niin vitusti että tulee semmosia sosiaalisesti awkwardeja tilanteita.</p> <p>https://ylilauta.org/opiskelu/64600877</p>
21	<p>Anonyymi Nro. 79629513 1.3. klo 23.15</p> <p>>>79628880</p> <p>Hyviä pointteja sulla on. Tulee vaan overthinkattua kaikki aina, paha tapa. Pitäis yleensäki varmaan ottaa rennommin eikä murehtia tuommosia juttuja kuten bileitä kun ne on ihan puhdasta hauskanpitoa varten vaan eikä sillälailla tärkeitä. Lopettaa se turha stressaaminen. Tiedä vaikka saisin itseni semmoiseen mielentilaan että pystyisin vääntäytymään johonkin tapahtumaan paikallekin.</p> <p>https://ylilauta.org/opiskelu/64600877</p>
22	<p>Anonyymi Nro. 85189280 4.7. klo 3.02</p> <p>>>85187570</p> <p>Kuopio vai Riversmouth? Idässä ihmiset sosiaalisempia kuin lännessä. Toki syrjäytyminen aina mahdollista suomalaisista puhutaan</p>

	https://ylilauta.org/opiskelu/64600877
23	<p>Anonyymi Nro. 85960851 23.7. klo 16.54</p> <p>>>64682148</p> <p>juuh salilla pyörii kans saliporukka; rupee käymään säännöllisesti salilla, hanki joku ohjelma internetsistä jota seuraat. Prodekon kiltiksellä ainakin ennen oli kuntosali, varmaan vieläkin.</p> <p>Prodeko on semisti shark tank eli ehkei niin hikkyburgerystävällinen, mutta ei kande etukäteen dumata, meet vain kaikille excuille mukaan mitä löytyy (tip, toimialojen erityispiirteet -kurssi).</p> <p>[...]</p> <p>Tämmösiä enimmäkseen omiin tekemättäjättämisregretteihin perustuvia tipsuja vuosikymmenen takaiselta tekariilta. Ei muutaku gödspeed ja make otaniemi great again.</p> <p>https://ylilauta.org/opiskelu/64600877</p>
24	<p>Anonyymi Nro. 87606005 3.9. klo 21.33</p> <p>opinnot alkoi pari viikkoa sitten,</p> <p>>alalle valitaan muutama kymmenen ihmistä</p> <p>>pienryhmä täynnä autisteja</p> <p>>ainoat tytöt tungettu samaan ryhmään parin normaalin miehen kanssa (tässä pienryhmässä 7 tyttöä, kolme miestä)</p> <p>>ole viime perjantai</p> <p>>kysy ryhmäwhatsappissa lähtekö kukaan kiltabileisiin</p> <p>>seenzoned x8</p> <p>>päätä itse lähteä tsekkaamaan kiltabileet</p> <p>>30min pyöräilyn jälkeen toteaa että bileet on peruttu</p> <p>https://ylilauta.org/opiskelu/64600877</p>
25	<p>Anonyymi Nro. 87449816 30.8. klo 21.13</p> <p>>>87449628</p> <p>Tästä tuli mieleen kun rottavuosina menin Poweriin ostamaan miktoa</p> <p>>moro mikäs on teidän halvin mikro regards minä</p> <p><juuh tässähän tää t. myyjä</p> <p>>no mites toi 30€ halvempi tuossa parin metrin päässä</p> <p><ai katos heh tuommoinenkin löyty no sehän se sit ois</p> <p>Ostin mikron mutta vittu mitä touhua</p>
26	<p>Anonyymi Nro. 89939207 29.10. klo 20.25 +4</p> <p>>ole koira</p>

	<p>>ole karvatura koira</p> <p>>käy tarhassa</p> <p>>makoile</p> <p>>pyöri</p> <p>>isäntä ottaa sisälle</p> <p>>karista hiekat sisälle</p> <p>>kanna sänkyyn</p> <p>>profit</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/89920979</p>
27	<p>Anonyymi Nro. 89947445 29.10. klo 23.31</p> <p>>Ole vitun kissa</p> <p>>Mene sicko mode</p> <p>>??</p> <p><Vitusti liikevoittoa</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/89920979</p>
28	<p>Anonyymi nro 89416218 2.17</p> <p>Miten kukaan jaksaa elää? Elämä on pointitonta. Joko harhaillet luullen että elämä on jotain tarkoitusta varten tai sitten elät päivittäistä, merkityksetöntä kärsimystä.</p>
29	<p>>>89920979 (AP)</p> <p><no single fucks given</p> <p>Ei meillä koirat anna parillisia vittuja.</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/89920979</p>
30	<p>Anonyymi Nro. 89960978 12.27</p> <p>>>89960246</p> <p>Oletko antropologi? Psykologi? Sosiaalitieteilijä? Mitkä ovat meriittisi pätevemmän argumentin antamiseen kuin ihmiskäytöksen ja -historian tutkijoilla?</p> <p>>Amatsonin heimokansat eivät edusta mitään "todellista ihmisyyttä" sen kummemmin kuin muutkaan linkkiesi kummajaiskohuesimerkit. "In Inis Beag, near Ireland, people make love with their underwear on" -minkälaisia johtopäätöksiä ajattelit tuosta vetää?</p> <p>Hyvät cherrypickaukset</p>
31	<p>Anonyymi Nro. 88181562 18.9. klo 23.34 +1</p> <p>>>87581472</p>

	<p>Lapsia?</p> <p>Rahaa?</p> <p>Menestystä?</p> <p>Kunniaa?</p> <p>No nyt on NPC setit :D</p>
32	<p>Anonyymi Nro. 90307392 6.11. klo 22.25</p> <p>>>90304234</p> <p>Täähän on 7 tai 8 vuotta vanha. Löytyy oma näytönohjain ja ssd, mikä tässä nyt on niin huonoa? Saman ikäiset äpl mäkit menee lampaiden takia kalliimmalla kun on pakko saada omenaa. Akku tulee olemaan tän ikäisissä laitteissa paskaa oli valmistaja mikä tahansa.</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/90301683</p>
33	<p>Anonyymi AP Nro. 90531703 17.57 +3</p> <p>>>90531522</p> <p>Koko länsimainen sivistys on kristinuskon ansiota. Suosittelen itsekin kuuntelemaan youtubesta sinua älykkäämpiä ihmisiä, niin karisee tuo edgyys pois.</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/90531241</p>
34	<p>Anonyymi nro 88538460 19.14</p> <p>On taas niin kulmikasta että. Onneksi sua varten on lauta missä saat päästellä höyryjä tällä tavalla. Oikeassa elämässä se nyt on vähän vaikeaa.</p> <p>Inb4 incelin defenssit.</p>
35	<p>Anonyymi Nro. 78752035 13.2. klo 19.21 +4</p> <p>[video]</p> <p>>>78748788</p> <p>Vittu että voi miehellä mennä tunteisiin lasten kuvafoorumilla :D</p> <p>Keep calm and drink tap water</p>
36	<p>Anonyymi AP Nro. 83591774 24.5. klo 12.05</p> <p>Mikä on</p> <p>>kahvihammasta kolottaa</p> <p>englanniksi</p> <p>Anonyymi Nro. 83591799 24.5. klo 12.06 +1</p> <p>coffee tooth is holing</p> <p>Anonyymi Nro. 83591816 24.5. klo 12.07 +1</p>

	<p>>coffee teeth colothing</p> <p>Anonyymi Nro. 83591875 24.5. klo 12.09</p> <p>who cofes tooth is holed is cofeed lover's boos</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/83591774</p>
37	<p>Anonyymi AP Nro. 85736807 17.7. klo 23.05</p> <p>Miten sanotaan rottailla englanniksi?</p> <p>Itellä olis varmaan toi</p> <p>>ratting :D</p> <p>Anonyymi Nro. 85737364 17.7. klo 23.21</p> <p>welfare leeching voisi olla oikea käänös</p> <p>Anonyymi Nro. 85737386 17.7. klo 23.22</p> <p>doing rat</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/85736807</p>
38	<p>Anonyymi AP Nro. 90305403 6.11. klo 21.48</p> <p>Mikä on puukkojunkkari englanniksi?</p> <p>Anonyymi Nro. 90305517 6.11. klo 21.50</p> <p>Buckyonker</p> <p>Anonyymi Nro. 90305532 6.11. klo 21.50 +1</p> <p>Buuk juncker</p> <p>Anonyymi Nro. 90305542 6.11. klo 21.50 +1</p> <p>Messerjugend</p>
39	<p>Anonyymi Nro. 90882860 19.11. klo 4.06</p> <p>>>90882772</p> <p>Kauppakeskuksista ja niiden tarpeellisuudesta tavallisten ihmisten arjessa. Ap oli vaan nettikauppa provo. Ei palvelua eikä palautusoikeutta. Ihmisen pittää hikkoiilla ruokansa etehen. Jämpti on näin.</p> <p>Tldr sinä kuset.</p>
40	<p>Anonyymi Nro. 91432394 1.12. klo 22.02 +9</p> <p>AP on vain tytyn itsetuntoa boostaava beta orbiter perskärpänen joka dumpataan heti kun tyty löytää sopivan alfan.</p>
41	<p>Anonyymi AP Nro. 91457469 2.12. klo 15.18 (muokattu) +10</p> <p>TL elokuvia joita naiset eivät voi koskaan ymmärtää.</p> <p>Vastaukset: >>91488926</p>

	https://ylilauta.org/sekalainen/91457469
42	<p>Anonyymi Nro. 91457786 2.12. klo 15.25</p> <p>Inb4 das saapas</p> <p>Anonyymi Nro. 91459775 2.12. klo 16.17 +18</p> <p>[kuva das Boot -elokuvan posterista]</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/91457469</p>
43	<p>Anonyymi Nro. 91561030 21.44 +2</p> <p>>>91560538 (AP)</p> <p>Avuliaat somalit taluttavat kyllä jatkossa. Merkatkaa sanani</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/91560538</p>
45	<p>Anonyymi Nro. 91525827 2.03 +1</p> <p>>>91525792</p> <p>natural selection. kuole pois vaan heikompi aines</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/91522044</p>
44	<p>Anonyymi Nro. 92824423 11.37</p> <p>>>92824210</p> <p>Helppoa. Lakkaat tekemästä niin kuolet. Nytkin jos huomionhaun sijaan vaan menisit sinne metsään istumaan kannon päälle huuliharppua soittaen, olisit muutamassa tunnissa pakasteburgeri.</p>
45	<p>Anonyymi AP Nro. 88335027 22.9.2018 klo 20.40 +17</p> <p>Uusi burgerointilanka tulille.</p> <p>Minulta löytyy vaikka kuinka paljon omakohtaisia burgerointihetkiä, joita olisin valmis jakamaan.</p> <p>Alkuun vain yksi tarina, lisää tulee sitten, kun muutkin rohkenee kertomaan omia burgereimpia hetkiä elämästään</p> <p>[...]</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/88335027</p>
46	<p>Anonyymi Nro. 92812408 0.49 +2</p> <p>Mitä vittua sanoit minusta, sinä pikku narttu?</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/92812299</p>
47	<p>Anonyymi Nro. 92813015 3.1. klo 1.05</p>

	 <p>>>92812993</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/92812299</p>
48	<p>Anonyymi Nro. 92261728 20.12.2018 klo 21.20 +1</p> <p>>>92261681</p> <p>>implikoi salijunteilla olevan aivot</p>
49	<p>Anonyymi AP Nro. 78785597 14.2.2018 klo 11.45 +1</p> <p>[video]</p> <p>en pysty hengittää</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/78785597</p>
50	<p>Anonyymi AP Nro. 77965093 30.1.2018 klo 13.34 +10</p> <p>En saa henkeä, koska meitä miehiä sorretaan päivittäin. Miehet eivät ole olemassa vain naisia varten! Sano siis ei naisille!</p> <p>#maskulismi</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/77965093</p>
51	<p>Anonyymi AP Nro. 89267881 14.10.2018 klo 18.50 +6</p> <p>Postataan pahimpia tapoja servata ihmisiä. Esimerkiksi.</p> <p>>joku haistattaa paskat</p> <p><no kai nyt kun sieltä päin tuulee</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/89267881</p>
52	<p>Anonyymi Nro. 92927742 5.1. klo 18.13</p> <p>>>89763375</p> <p>Raha kostuttaa naisen.</p>

	<p>Tarjoiltu.</p> <p>https://ylilauta.org/suhteet/89608496</p>
53	<p>Anonyymi Nro. 89270450 14.10.2018 klo 19.49</p> <p>Hauku vanhahomoa uushomoksi</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/89267881</p>
54	<p>Anonyymi Nro. 92898118 0.21 +12</p> <p>mitä väliä, mitään arvokasta ei menetetty</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/92897868</p>
55	<p>Anonyymi Nro. 92898462 0.30 +26</p> <p>>>92897868 (AP)</p> <p>>toimi vastaan poliisin ohjeita</p> <p>>käyttäydy uhkaavasti</p> <p>>lähesty aseeseen kanssa</p> <p>>poliisi pyytää pudottamaan aseeseen</p> <p>>älä kuuntele vaan jatka etenemistä</p> <p>>poliisia alkaa kuumottaa</p> <p>>tule ammutuksi</p> <p>Nyt oli kyllä ammutun oma vika. Pelaa tyhmien pelejä, voita tyhmien palkintoja.</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/92897868</p>
56	<p>Anonyymi Nro. 92910841 10.25</p> <p>>>92898462</p> <p>>suicide by cop</p> <p>Jäbä voittaa ja kytällä mt-ongelmat ku murhaa viattoman.</p>
57	<p>Anonyymi Nro. 92944550 5.1. klo 23.57</p> <p>>>92944210</p> <p>>lihajuntteus taas on yleisesti paheksuttua</p> <p>Nyt on kyllä menny ylismeemit ihon alle niin vitusti :D</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/92943811</p>
58	<p>Anonyymi Nro. 93298886 13.1. klo 18.09</p> <p>AP:ta kissakalataan :D</p>

	https://ylilauta.org/sekalainen/93297904#no93298886
59	Anonyymi Nro. 93378350 11.48 +2 ei juku mikä aika olla elossa kun maa tuhoaa itsensä https://ylilauta.org/sekalainen/93378262
60	Anonyymi Nro. 93742237 23.1. klo 11.00 >>93741306 Voi suloinen kesän lapseni. Suomessa kuuluu kulttuuriin että vieraasta maasta saapuneet herrasmiehet viedään kouluihin juttelemaan tytöille. Kaikki muu olisi rasismia. https://ylilauta.org/uutiset/93741192
61	Anonyymi Nro. 94774793 14.2. klo 0.05 +9 >>94774278 Pitäis tähänkin olla selkeä linja että lääkärit ei lähde leikkaamalla tai lääkkein avustamaan sukupuolenvaihtoa. Sillä pitää pärjätä mitä on syntymässä saanut, make the most of it. https://ylilauta.org/sekalainen/94774010
62	Anonyymi Nro. 94786605 14.2. klo 10.24 >>94783792 Ilmaisia lounaita ei taida olla. Opi se https://ylilauta.org/sekalainen/94774010
63	Anonyymi Nro. 95346652 25.2. klo 10.20 +3 >>95345122 > kun maksaa banaaneilla, saa apinoita https://ylilauta.org/sekalainen/95344952
64	Anonyymi Nro. 94789339 14.2. klo 11.55 Surullinen keissi
65	Anonyymi Nro. 95327942 24.2. klo 22.34 >>95327885 Hyvin todistit viestini pointin.

Liite 2. Taulukko saksankielisestä aineistosta

Nro	Poiminto Kohlchan.org-sivuston keskustelusta
1	<p>Bernd 24.10.18 07:38:09 - 10h ago No. 740411</p> <p>Bernadette hier,</p> <p>Bernd ich wollte Dich bloß wissen lassen, das mir Deine Fäden fühls geben. Keine andere Seite ist so unterhaltsam, lustig und interessant wie kohlchan.</p> <p>Danke für all die Fühls, Berndi.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/740411.html</p>
2	<p>Bernd 24.10.18 08:36:33 - 9h ago No. 740473 SÄGE>>740496</p> <p>Titten oder raus!!!</p>
3	<p>Bernd 24.10.18 09:02:33 - 9h ago No. 740515</p> <p>>>740506</p> <p>Ich pfoistere in allem, das auf Seite 1 ist. Mir egal um was es geht.</p>
4	<p>Bernd 24.10.18 13:47:04 - 4h ago No. 741399>>741414</p> <p>Das triggert mich</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/741369.html</p>
5	<p>Bernd 24.10.18 13:53:32 - 4h ago No. 741422 SÄGE>>741454</p> <p>Ist Freude jetzt auch schon so ein NPC-Fühl? Würde ja zu den Benutzern dieses Mems passen.</p>
6	<p>Bernd 24.10.18 12:14:59 - 6h ago No. 741062 SÄGE</p> <p>>>741038</p> <p>da hatten wir gestern schon 1 Faden dazu. Solltest mehr lauern</p> <p>Bernd 26.10.18 08:48:55 - 10h ago No. 750181</p> <p>>- alberner Name</p> <p>Naja, Ansichtssache. Kohlrouladen findest du wohl auch albern, was?</p> <p>>- Nutzer größtenteils mindestens so oder noch behinderter als auf KC (Rechtsruck, Kohter, Drachenkrebs, Unteralter, Ü50-Hutbürger)</p> <p>Natürliche Entwicklung, wäre Krautkanal weiter gelaufen, wäre es dort genauso weiter gegangen.</p> <p>>- kaum OI</p> <p>Lauer meer.</p>

7	<p>Bernd 22.10.18 12:15:20 - 2d ago No. 731745 SÄGE>>732113>>734094</p> <p>1 richtig nicer faden brudi</p>
8	<p>Bernd 24.10.18. 13:04:05 -4h ago No 741254</p> <p>Bernd würde es annehmen, wenn es denn gute Trollierungen wären. Bernd liebt es trolliert zu werden aber bei dem läuft's ja immer nach Schema F ab. Langweilig halt und einer Rangierung nicht wert.</p>
9	<p>Bernd 24.10.18. 16:33:47 -20 m ago No 742038</p> <p>zl;ng</p> <p>Juda raus.</p>
10	<p>Bernd 26.10.18 01:04:53 - 18h ago No. 749459</p> <p>>>749324 (OP)</p> <p>alle Ökofotzen haben grundsätzlich den neuesten Apfel für den ca. 400 nigger Coltan aus der Erde gepult haben ; aber , man erzieht seine Umwelt weil muhuhuu Plastebesteck schlimm wie Auschwitz</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/749324.html</p>
11	<p>Bernd 26.10.18 01:32:31 - 17h ago No. 749551>>749632</p> <p>Neger Bitte. Handyvertrag von der Terrorkom oder O2 gibt es Eifon gratis dazu und dafür dann auch genug Gigabyte an Daten, bei der Terrorkom zB 5GB für 50NG, Vodafone ein wenig mehr und bei O2 bekommst du die Kackdinger für 50 Euro im Monat nachgeworfen. Die kaufen sich sowas eben. 100NG für Kommunikation (Hendi etc inklusive) solltne schon drin sein</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/749324.html</p>
12	<p>NPC-Logik:</p> <p>> Weichware ist wie Mechanik, die sich abnutzt</p> <p>> Deshalb werden Computer/Schlaufone auch immer langsamer, so dass man regelmäßig neue kaufen muss</p> <p>Dass dies nur an ihren über 9000 installierten Ranzprogrammen liegt, ferstehen sie nicht.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/749324.html</p>
13	<p>Bernd 26.10.18 09:48:01 - 9h ago No. 750263>>750268</p> <p>Bernadette hat ein Iphone 5SE war ein Geschenk meiner Schwester die hatte sich damals irgendein neues gekauft) und ein Denkbrett x220. Mehr benötige ich nicht.</p> <p>Schwester hat sich das neue Iphone gegönnt, dabei telefoniert sie ebenso wie ich, macht mal ein Foto oder wir schreiben per Nachrichtendienst, mehr nicht. Spaßfakt, ich verdiene doppelt so viel im Job wie sie.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/749324.html</p>

14	<p>Bernd 26.10.18 09:48:55 - 9h ago No. 750267</p> <p>>Tochter Arbeitskollegin beginnt Studium.</p> <p>>Erstmal MacBuch Luft für 1.400 Euro über Ratenfinanzierung</p> <p>>Eltern zahlen ab, letzten 10 Jahre kein Urlaub, zwei alte Autos auf Kredit</p> <p>>Sage, dass die Tochter ihr Studium auch mit günstigen Laptop schaffen würde</p> <p>>ernte Hass und Sprüche wie, kannst dir wohl kein MacBuch leisten</p> <p>>habe 100K aufm Konto</p> <p>Deutschland 2018</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/749324.html</p>
15	<p>Bernd 26.10.18 09:58:26 - 9h ago No. 750287</p> <p>Dieser Bernd hat auch ein Machbuch. Sogar schon das zweite, nachdem das erste nach über sechs Jahren so langsam den Geist aufgab. Kann nicht klagen.</p> <p>Aber Thema des Fadens ist ja Konsumgeilheit, Ab und zu was neues kann nicht schaden. So hab ich mir nach über zehn Jahren einen neuen Fernseher gekauft obwohl der alte noch lief. Handy nutze ich auch bis sie kaputt sind... Sehe überhaupt nicht ein alle 1-2 Jahre ein neues zu kaufen. Wofür? Für eine noch bessere Kamera? Oder nun drei oder vier Kameras statt einer?</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/749324.html</p>
16	<p>Bernd 26.10.18 10:05:34 - 9h ago No. 750292>>750294</p> <p>>>750280</p> <p>>Medizin</p> <p>>80% Frauen</p> <p>Netter Versuch.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/749324.html</p>
17	<p>Bernd 26.10.18 02:48:14 - 16h ago No. 749736 SÄGE>>749743>>749751</p> <p>Nein.</p> <p>Es ist eine plumpe Kopie von Unteraltern.</p> <p>Man hätte bei "Helmut" bleiben und ne eigene Identität ausbilden sollen, anstatt so eine zigeunerische Leichenfledderei zu betreiben.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/749703.html</p>
18	<p>Bernd 26.10.18 10:56:48 - 9h ago No. 750388>>752360</p> <p>>>743914</p> <p>Lass mich raten, du bist auch der, der immer in den Zaubererfäden</p> <p>alle beschimpft, weil du ja so leicht Sex hast usw.</p>

	<p>Aber netter Beweis dafür, dass es eben kein "Karma" oder sonstwas gibt.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/767155.html</p>
19	<p>Bernd 29.10.18 21:51:08 - 23h ago No. 769064>>769077</p> <p>>>767155 (OP)</p> <p>Bin Zauberer, 37, nie geküsst, nie Händchen gehalten. Ich trinke auf dein Luxusproblem.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/767155.html</p>
20	<p>Bernd 26.10.18 00:23:09 - 20h ago No. 749312</p> <p>Biene 1 Fach dein Selbst.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/749131.html</p>
21	<p>Bernd 26.10.18 16:34:25 - 19h ago No. 751536 [Reply]</p> <p>[Kuva]</p> <p>ALG2-Hilfe-Bernd zu Hülff!</p> <p>Bernd hat ein Jobangebot mit Rechtsfolgenbelehrung bekommen und soll sich in einer Leihbude bewerben. Aus Gründen möchte sich Bernd aber dort nicht bewerben, was dazu führen wird, dass er eine Kürzung seiner Leistung um 30% riskiert.</p> <p>Nun hat Bernd einen verwegenen Plan, Im Stellenangebot steht nämlich nur (m/w), ohne das D für Divers. Bernd möchte nun seine Nichtbewerbung damit begründen, dass er sich von seiner Gender-Identität weder dem männlichen, noch dem weiblichen Geschlecht zugeordnet fühlt und das fehlende D darum als diskriminierend empfunden hat. Bernd geht davon aus, dass das D mit Absicht fehlt, um transgeschlechtlichen Personen wie ihn damit bereits im vornherein mitzuteilen, dass sie dort nicht willkommen sind.</p> <p>ratiere Bernds verwegenen Plan</p> <p>auch, allgemeiner Hartz- und Neetfaden</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/731750.html</p>
22	<p>Bernd 27.10.18 09:59:06 - 3h ago No. 755268</p> <p>Keine Ficks geben, Bruder. Dieser Buergeschichtshabitus ist auch mehr Statussymbol, als dass er einen tieferen Sinn haette. Es geht nur darum sich auf bestimmte Art und Weise auszudruecken und angeben zu koennen man haette Klassiker X in seinem IKEA-Regal zu Hause stehen.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/755080.html</p>
23	<p>Bernd 25.10.18 11:24:20 - 2d ago No. 745763>>745771</p> <p>Wg ist ein absolutes Nicht-Geh, außer deine Mitbewohner sind 80% der Zeit weg oder absolut locker und achten aber auf die Wohnung. Von daher muss man echt für eine WG geboren sein, damit fallen 90% aller Bernds raus.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/745736.html</p>

24	<p>Op Bernd 25.10.18 11:34:05 - 2d ago No. 745795>>745860</p> <p>Bernd hasst sich dafür, dass er keine Fotos vom Zustand des Badezimmers gemacht hat als er für 3 Wochen weg war.</p> <p>Da war Staub hinter dem Wasserhahn. Ein einziges mal kurz mit der Hand etwas Wasser hinfächern hätte schon gereicht um das los zu werden. Aber nein, der Herr kehrt nicht. Gestunken hat es dazu und in der Dusche war Schimmel.</p> <p>Hab ihm gesagt, dass ich jetzt einkaufen gehe und wenn ich zurück bin, dann ist das hoffentlich sauber.</p> <p>Etwas sauberer war es dann halt auch. Aber ungefähr so, wie wenn er einmal in die Dusche Reiniger reingesprüht hat und abgewaschen hat.</p> <p>Ich hasse solche Leute und deren Eltern hasse ich noch viel mehr. FUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUCK.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/745736.html</p>
25	<p>Bernd 25.10.18 12:20:43 - 2d ago No. 745902>>745938</p> <p>>>745890</p> <p>>3 Wochen lang nicht putzen</p> <p>>in der Dusche Schimmel mit ca. lila bis blau/grüner Farbe</p> <p>komputtert nicht</p> <p>was soll denn da so schimmeln? hat er alte milch in die duschwanne gekippt?</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/745736.html</p>
26	<p>Bernd 25.10.18 12:50:16 - 2d ago No. 746027>>746090>>749406>>751118</p> <p>[kuva]</p> <p>>>745890</p> <p>Bei mir schimmelt auch eine Fuge leicht.</p> <p>Ist normal. Ist nicht gesundheitsgefährdend.</p> <p>Und weg bekommst du es nur, wenn du die Fugen neu machst. Also einfach lassen und keine pussy sein.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/745736.html</p>
27	<p>Op Bernd 25.10.18 13:00:41 - 2d ago No. 746090>>749507</p> <p>>>746027</p> <p>Das geht sofort weg mit einer Bürste und Chlorreiniger. Nur sagend.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/745736.html</p>
28	<p>Bernd 27.10.18 10:49:19 - 3h ago No. 755350>>755354>>755356</p> <p>>>755254</p> <p>Ist DO Nordstadt nicht absolut vermuselt und mit vielen Hartkern-Nadsis?</p> <p>Ich wünschte die ganzen Sörens würden mal für eine Woche sehen wie das Leben so ohne ungebildete</p>

	<p>Ausländer ist. Einfach mal so 5 Millionen Sozialhilfeempfänger weniger. Bezahlbarer Wohnraum, kostenlose Kitas, 300€ mehr für HIV... https://kohlchan.net/b/res/745736.html</p>
29	<p>Bernd 27.10.18 10:51:41 - 3h ago No. 755354>>755357>>755358 [kuva] >>755350 Ich wohn gerne hier...und mit den Musels hab ich LITERALLY keine Verträge mit. Mache auch kein Business mit Arabern... so what? https://kohlchan.net/b/res/745736.html</p>
30	<p>Bernd 28.10.18 13:41:38 - 3h ago No. 761372 >>761380>>761381>>761383>>761436>>761439>>761448>>761624>>761846>>761891>>761936 Bernd weiss das es schon 1000 Chebli Fäden gibt, aber hier hat sie wirklich mal eine lustige Idee gehabt und man muss sie ja nicht immer nur haten. Also was ist dein Tip, Bernd? https://kohlchan.net/b/res/761372.html</p>
31	<p>Bernd 28.10.18 18:20:39 - 18m ago No. 762546 Sorry, falsch relatiert. War natürlich eine Antwort auf >>762437. https://kohlchan.net/b/res/762065.html</p>
32	<p>Bernd 28.10.18 10:26:34 - 8h ago No. 760573>>760575>>760576 >>760522 Bernd hat ihn gelesen. Der Autor bezeichnet Vierkanal als "Internetforum", die Monster bei MeinKraft als NPCs, jeden der Pepe pfostiert pauschal als Trumpfzüflter und jeden der das NPC Mem pfostiert als vermutlichen Faschisten.</p>
33	<p>Bernd 28.10.18 10:26:59 - 8h ago No. 760574>>760579 >>760569 >Alle leiden unter kognitive Dissonanz, nur ich nicht. PS - ein Bildchen vom 4Kanal. Lachte. https://kohlchan.net/b/res/760403.html</p>
34	<p>Bernd 27.10.18 17:29:29 - 1d ago No. 756806>>756942>>757345>>760850 [kuva] >>756355</p>

	Kenne das Fühl ;_;
35	<p>Bernd 28.10.18 17:41:51 - 1h ago No. 762340>>762389</p> <p>[kuva]</p> <p>>>762228</p> <p>Hier du gehst, vielleicht schaffst du ja, etwas Lippenstift auf das Schweinchen zu schmieren :3 Und nicht wundern, weil die Stimme jetzt anders ist als vorhin, habe nachbearbeitet mit unterschiedlichen Filtern.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/756248.html</p>
36	<p>Bernd 27.10.18 22:54:13 - 22h ago No. 758496>>758512>>761664</p> <p>>>758480</p> <p>>Hautfarbe der vertriebenden Opfer</p> <p>>Opfer</p> <p>>Opfer</p> <p>Jokierend?</p> <p>Was bist'n du für'n alberner NPC?</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/758308.html</p>
37	<p>Bernd 26.10.18 14:10:45 - 4d ago No. 751039 SÄGE>>751047>>751060</p> <p>Summ, summ. Neubienen entdecken das Internetz. Ist ja suess.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/750995.html</p>
38	<p>Bernd 04.11.18 19:36:30 - 1h ago No. 798097</p> <p>>>798064</p> <p>Köstlich wie der Atheist sich serviert.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/798010.html</p> <p>Bernd 04.11.18 20:41:31 - 9m ago No. 798403>>798422</p> <p>[kuva]</p> <p>Wie sich der Atheist selbst serviert.</p>
39	<p>Bernd 03.11.18 21:12:57 - 24h ago No. 793216</p> <p>Was zum Fick bin ich lesend?</p>
40	<p>Bernd 04.11.18 14:14:58 - 7h ago No. 796477>>796524>>797585>>797623</p> <p>[kuva]</p>

	<p>Dieser Bernd ist sehr fett und frisst gerne McDonald's Dreck. Habe mir gestern zum Beispiel 8 Tschickenbörger ohne Sauce bestellt und dazu 8 Päckchen Majonäse. Dann schön die Majo auf den Börgern verteilt und alle gefressen. Da Bernd nach den 3500 Kilokalorien noch nicht satt war gab es danach noch 2 Kisten mit jeweils 20 Tschicken Meknaggäts für jeweils 4 Euro dank Aktionstag. Noch mal gute 2000 Kilokalorien, sind wir bei 5500 kcal nur fürs Mittagessen. [...]</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/792573.html</p>
41	<p>Bernd 01.12.18 07:18:13 - 6h ago No. 905148 >>905251>>905410</p> <p>[kuva]</p> <p>Ruhe in Frieden, süßer Prinz</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/1036056.html</p>
42	<p>Bernd 30.12.18 10:04:44 - 8h ago No. 1036056 >>1036100>>1036316</p> <p>[kuva]</p> <p>Schlaf gut, süßer Prinz.</p>
43	<p>Bernd 30.12.18 17:33:30 - 1h ago No. 538</p> <p>[kuva]</p> <p>>>488</p> <p>RIP in Frieden, süßer Prinz</p>
44	<p>Bernd 01.12.18 09:42:16 - 4h ago No. 905244>>905255</p> <p>>>905225</p> <p>Implizierend JFK wäre nicht eine durch und durch linke Socke gewesen</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/905148.html</p>
45	<p>Bernd 29.11.18 22:52:42 - 2d ago No. 899746>>899774</p> <p>>>899611 (OP)</p> <p>FHS oder Uni?</p> <p>Berufserfahrung?</p> <p>Irgendwelche Projekte die du vorweisen kannst?</p> <p>Wie groß ist die Firma?</p> <p>39K ist ok, aber etwas wenig IMO.</p> <p>40k-50k sind normal, kommt aber immer drauf an.</p>
46	<p>Bernd 29.11.18 18:29:06 - 2d ago No. 898519>>898547>>898555>>899534</p> <p>>>898511</p>

	<p>Halt dein Maul, Normieschuchtel.</p> <p>Bernd kann OP fastehen. Habe bislang zwei Wohnungen vollkommen verwahrlosen lassen. In dieser hier ist zumindest noch kein Ungeziefer. Habe vor Nachts nun nach und nach den ganzen Müll irgendwo abzuwerfen.</p>
47	<p>Bernd 29.11.18 19:29:16 - 2d ago No. 898760</p> <p>Bernd, ich bin zwar kein Messi, aber ich habe andere Probleme und brauche ein ganz spezielle Ordnung damit mein Leben funktioniert. Der einzige Grund warum ich das hinkriege ist, das ich fast alles aus meinem Leben verbannt habe. Ich habe nur das allerallernötigste. Einen Microwellengrill, einen Dampfgarer, eine Spülmaschine, einen Wäschetrockner, einen Büroschreibtisch mit PC und Bett. Ich musste mich auch erst von allem befreien um glücklich zu sein.</p>
48	<p>Bernd 30.11.18 10:09:36 - 1d ago No. 901076 SÄGE</p> <p>[kuva]</p> <p>>>901058</p> <p>Fickend dies!</p>
49	<p>Bernd 02.12.18 11:34:33 - 27m ago No. 910098>>910105>>910107</p> <p>>Wenn eine Frau anwesend ist, dann ist sie noch 10 mal schlimmer als jeder Mann es sein könnte. Fieser, ekelhafter, vulgärer, gemeiner.</p> <p>Dies.</p> <p>>Und der Weissritter mit seinem "man fasst keine Frau an" geplapper darf natürlich auch nicht fehlen.</p> <p>Diese verficken, heuchlerischen WeiBritter sind die Schlimmsten. Es ist ein Skandal, warum Frauen in der westlichen Welt so überhöht und gepampert werden.</p> <p>Daher finde ich die Einwanderung aus muslimischen Ländern übrigens eine nicht völlig schlechte Sache. Sie hat zumindest einige gute Aspekte. Scheiß auf Frauen, die sich nicht zu benehmen wissen und die Ext-rarechte in Anspruch nehmen wollen.</p>
50	<p>Bernd 30.11.18 20:38:52 - 2d ago No. 903139</p> <p>>>903111</p> <p>Ist ein Innenseiter. Die Frau mag meine Einzeller nicht</p>
51	<p>Bernd 01.12.18 22:21:15 - 14h ago No. 7734</p> <p>>>7733</p> <p>>Zuckersüß die doitschen Weißbrote, welche ihren "Protest" an doitschen Zebrastreifen austoben und dann verhaftet werden xD</p> <p>Elaboriere.</p>
52	<p>Bernd 03.12.18 22:56:11 - 23h ago No. 917714 SÄGE>>917726</p>

	<p>[kuva]</p> <p>>>917687</p> <p>Nur Idioten denken, Fenster wäre das erfolgreichere System. Mit der Selbstständigkeit solltest du es besser lassen :3 Das geht nach hinten los, Berndü.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/916554.html</p>
53	<p>Bernd 04.12.18 19:06:36 - 3h ago No. 921361>>921522</p> <p>>>921171</p> <p>Du kannst im Prinzip auch deine gesamte Kommunikation via Mehl machen; macht Bernd auch so. Allerdings spricht die Unbeholfenheit von OP eher dafür, dass er scheitern wird.</p>
54	<p>Bernd 04.12.18 01:09:05 - 21h ago No. 918316>>918337</p> <p>>>918193</p> <p>Son Scheiß kann man sich auch nur erlauben, wenn man auf dem Land lebt. Wenn ich so rumbrüllen würde, würde nach 5 Minuten ein Nachbar klingeln.</p> <p>Plot Twist, sein Controller ist kaputt</p>
55	<p>Bernd 29.12.18 17:22:28 - 19h ago No. 1032309>>1032371>>1032379>>1032388>>1032398>>1032400</p> <p>Warum sollen Frauen nicht auch ihre Sexualität ausleben dürfen? Bernd würde doch auch alles ficken, wenn er die Chance hätte und kein Arschbürger wäre. Bernadette möchte eben abundzu von einem geilen Hengst mit Bollerschwanz durchgenommen werden. Auch wenn sie ihren Freund lieb hat, aber im Bett bringt er es nicht.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/1031619.html</p>
56	<p>Bernd 29.12.18 18:21:56 - 19h ago No. 1032611</p> <p>>>1032591</p> <p>>Sören muss schnell downvotieren, weil er nasse Hände bekommt von zu viel Realität ohne Trigger-Warnung</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/1031619.html</p>
57	<p>Bernd 16.12.18 04:51:40 - 15d ago No. 4154>>4155</p> <p>Ghoste sie. Lass den Schmerz kommen, aber nicht ewig. Danach, in einugen Tagen oder Wochen, geht es weiter.</p> <p>Tinder ist aber halt nix für Beziehungen, es hat den Ruf, hauptsächlich zum schnellen Rammeln zu existieren. Mach OKC oder gleich Frauen klassisch treffen.</p> <p>https://kohlchan.net/bus/res/4134.html#4134</p>

58	<p>OP Bernd 19.12.18 20:56:10 - 11d ago No. 4292>>4297>>4300>>4456</p> <p>Nach Geisterei von mir hat sie mich nochmals angeschrieben und gesagt, wie leid ihr das alles tut und was wir jetzt machen wollen.</p> <p>Gerade läuft das Gespräch, ich bin schon wieder gut betrunken.</p> <p>Samstag Nacht habe ich ihr ein paar putzige kleine Geschenke zurückgeschickt, was mir im Nachhinein dumm und deutlich zu theatralisch erscheint. Sie meinte, dass sie das erst als absoluten Kommunikationsabbruch verstanden hätte, und "dass es ihr ein bisschen weh getan" hätte.</p> <p>Keine Ahnung, was jetzt passiert und passieren sollte.</p>
59	<p>Bernd 30.12.18 12:20:48 - 6h ago No. 1036402>>1036404>>1036413>>1036419>>1036444</p> <p>[kuva]</p> <p>>>1036390</p> <p>Ich sehe Deine [Alexandra] Bechtel und erhöhe um eine [Heike] Makatsch</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/1036056.html</p>
60	<p>Bernd 30.12.18 18:15:16 - 22m ago No. 1037854</p> <p>Nicht von Wert geht verloren.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/1036056.html</p> <p>(VIVA stellt zum 31.12.18 seinen Sendebetrieb ein)</p>
61	<p>Bernd 03.01.19 10:00:17 - 2h ago No. 1054719 >>1054731>>1054745</p> <p>[kuva]</p> <p>Gibt es hier eigentlich auch Hartkernbernds?</p> <p>Bernds die so richtig krass drauf sind?</p> <p>Bernd 03.01.19 10:02:02 - 2h ago No. 1054726</p> <p>Ich bin der Kantigste</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/1054719.html</p>
62	<p>Bernd 03.01.19 11:23:21 - 16m ago No. 1054909>>1054922</p> <p>[kuva]</p> <p>>>1054896</p> <p>Oh ja, fühlt sich gleich viel komfiger an, zu wissen, dass das andere Bernds im selben Lauermodus sind.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/1054719.html</p>
63	<p>Bernd 02.01.19 17:40:03 - 18h ago No. 1051557</p> <p>ist immer das gleiche mit diesen aufmerksamkeitschuren, siehe dva, diesem restreamer da, dem schweizer</p>

	hater...der typ macht bald gar nichts mehr, hauptsache spenden abgreifn.
64	<p>Bernd 02.12.18 11:53:29 - 17m ago No. 910172</p> <p>>>910165</p> <p>>>910157</p> <p>hahaha, schmerzt der Arsch?</p> <p>Ihr ausgelösten Scheißkinderchen.</p>
65	<p>Bernd 01.12.18 02:23:34 - 1d ago No. 904673</p> <p>>>904648</p> <p>Das ist ein 50-jähriger Pädo auf Sicherheitsverwahrung, der lauert mit eingeschmugeltem Handy</p> <p>t. Wisser</p>
66	<p>Bernd 03.03.19 14:31:51 - 6h ago No. 1336413>>1336423</p> <p>>>1336405</p> <p>In den Müll es geht. Wer nicht privat vorsorgt wird gefuckt</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/1336266.html</p>
67	<p>Anonymi Nro. 90346070 7.11.2018 klo 19.07</p> <p>https://ylilauta.org/sekalainen/90344135</p>
68	<p>Bernd 27.02.19 13:54:49 - 10d ago No. 1316137>>1347669</p> <p>[kuva]</p> <p>Bevor Fragen zu den Flecken auf Ichinojos Rücken kommen: Bilder verwandt.</p> <p>Er hat vermutlich wieder Rückenbeschwerden.</p> <p>https://kohlchan.net/b/res/1313064.html</p>

DEUTSCHE KURZFASSUNG

Universität Tampere

Fakultät für Informationstechnologie und Kommunikationswissenschaften

Masterstudiengang Multilinguale Kommunikation und Translationswissenschaft

B-Arbeitssprache Deutsch

NEUVONEN, TIINA: Lepää rauhasa makea prinssi – Ruhe in Frieden, süßer Prinz. Die Übersetzung im finnisch- und deutschsprachigen Internet-Slang

Masterarbeit: 79 Seiten

Anhänge: 24 Seiten

Deutsche Kurzfassung: 15 Seiten

---

1 Einleitung

Die Globalisierung und die Entwicklung der Kommunikationstechnologie, sowie die Benutzung des Internets können als katalysatorische Veränderungen betrachtet werden, welche die sozialen Identitäten und die Stellung der Sprachen sowohl heute als auch zukünftig verändert (Koutsogianis & Mitsikopoulou 2007, 19). In der grenzüberschreitenden Internetkommunikation wird die kulturelle Identität durch Sprachwahl und Sprachgebrauch signalisiert (Danet & Herring 2007, 7). Dadurch stellt sich die Frage, welchen Einfluss das Internet auf die globale linguistische Vielfalt, das Schicksal der kleinen und gefährdeten Sprachen und die Stellung der englischen Sprache hat (a. a. O. 25).

In dieser Masterarbeit wird das Thema des Sprachwandels aus der Perspektive von Mehrsprachigkeit im Internet-Slang betrachtet. Das Ziel dieser Masterarbeit ist die nicht-professionelle Übersetzung im Internet-Slang zu untersuchen und Schlussfolgerungen über die Auswirkung der Übersetzung auf der Bildung von Gruppenidentität zu machen.

Auf folgenden Fragen werden Antworten gesucht: 1) **welche Art der nicht-professionellen Übersetzungen im finnisch- und deutschsprachigen Diskussionsforum vorkommen und 2) welche Art von Sprachmaterial übersetzt und entlehnt wird? 3) Dazu werden das finnische und das deutsche Korpus miteinander verglichen.**

Die Forschung wird auf der finnischen Seite Ylilauta.org und auf der deutschen Seite Kohlchan.net durchgeführt: übersetzte und entlehnte Lehnwörter und Phraseme werden gesammelt und analysiert. Ylilauta und Kohlchan gehören zu einer speziellen Gruppe der Internetforen, die Imageboards (fi. *kuvalauta*, de. auch *Bilderbrett*) nennen. Solche Internetforen sind vernünftige Forschungsziele sowohl aus einer linguistischen als auch einer soziolinguistischen Perspektive, weil der Einfluss der englischen Sprache auf die Sprachwahl der Benutzer bedeutend ist.

In den Übersetzungswissenschaften gibt es nur wenig Untersuchungen zu dem Thema der Übersetzung im Internet-Slang. Deshalb wird durch diese Arbeit versucht, diese Forschungslücke zu füllen. Nicht-professionelle Übersetzung ist in mehrsprachigen Gemeinschaften eine übliche und aus dem Blickwinkel der Sprecher eine gesellschaftlich wichtige Tätigkeit, deren Forschung aus verschiedenen Perspektiven wesentlich ist (Pilke, Kolehmainen & Penttilä 2015, 332).

2 Lehnwörter und Phraseme

2.1 Entlehnung

Entlehnung ist der Prozess, indem lexikalisches Material wie Wörter aus einer Sprache in eine andere übernommen werden (Kristiansen & Zenner 2013, 1) und der Sprachbenutzer Sprache nach einem Modell einer anderen Sprache regeneriert (Haugen 1950, 212). Metaphorisch ist die Benennung problematisch, da die entlehnten Elemente nicht an den früheren „Besitzer“ zurückgegeben werden können, und daher sind sie faktisch nicht entlehnt. (Haspelmath 2009, 37.) Hintergrund für dieses Phänomen können die verallgemeinerten und vertiefteren Sprachkontakte, zwei- und Mehrsprachigkeitsituationen und die Stellung der Prestigesprache sein (a. a. O., S. 51–52).

Eine Entlehnung stammt oft aus einer Innovation eines Individuums und wird in die Verwendung einer Sprachgemeinschaft integriert (Haspelmath 2009, 38; Haugen 1950, 212). In dieser Masterarbeit wird vermutet, dass auch alltagssprachliche Ausdrücke im Internet durch individuelle Innovation geschaffen werden. Das dadurch entstehende Vokabular kann oft einen festen Bestandteil in der Online-Community gefunden werden.

2.2 Lehnwörter

Haugen (1950) teilt Lehnwörter in drei Gruppen ein: **Lehnwörter** (*loanwords*), **Lehnmischungen** (*loanblends*) und **Lehnübertragungen** (*loanshifts*). Als Lehnwörter versteht Haugen (a. a. O., S. 213–214) Wörter, die morphologisch und grammatisch ziemlich unverändert in der Nehmersprache übermittelt sind: solche sind zum Beispiel *Burnout*, *Know-how* und *Freelance*. In diese Gruppe gehörenden Wörter nennt Häkkinen (1990, 258) Zitatentlehnungen (fi. *sitaattilaina*). In der Gruppe der Lehnmischungen gehören laut Haugen (1950, 215) hybride Wörter, in denen einen Teil aus der Quellsprache entlehnt wird und einen Teil durch die Morpheme der Nehmersprache ersetzt wird. Häkkinen (1990) bezeichnet Lehnmischungen mit dem Ausdruck *Spezialentlehnungen*. Diese werden in der Nehmersprache durch verschiedene Wortbildungselemente wie Affixe angepasst. (A. a. O., S. 258–259.)

Zu Lehnübertragungen gehören Lehnübersetzungen und semantische Entlehnungen (Haugen 1950, 214). Lehnübersetzungen sind fremde Wörter, die Glied für Glied in die Nehmersprache übersetzt werden (Häkkinen 1990, 259): Ausdrücke werden durch solche Materialien gestaltet, die die gleiche Bedeutung übertragen (Kolehmainen et al. 2015, 388). Mit Glied für Glied -Übersetzung wird Wort für Wort -Übersetzung im Falle der Phrasemen gemeint (Penttilä & Muikku-Werner 2011, 250–251). Auf der lexikalischen Ebene werden Wörter Morphem für Morphem übersetzt (Haugen 1950, 214). Bei semantischen Entlehnungen wird nur die Bedeutung eines Wortes in eine andere Sprache übermittelt (a. a. O., S. 214).

2.3 Phraseme

Phraseme sind sprachliche Ganzheiten, die aus zwei oder mehreren konventional zusammen erscheinenden Wörtern bestehen. Die Wörter, aus denen das Phrasem besteht, werden Komponente genannt, und die kennt man häufig nur als eine bestimmte semantische Zusammenstellung. Anders gesagt werden Phraseme durch **Polylexikalität** und **Festigkeit** charakterisiert. (Burger 2007, 15–16; Korhonen 2018, 32–35.) Festigkeit bedeutet, dass die Komponente eines Phrasems nicht geändert werden können, ohne dass die Bedeutung des Phrasems auch verändert (Korhonen 2018, 34–35). Trotz Festigkeit können manche Phraseme auch variiert oder modifiziert werden. Hintergrund für Modifizierung mag sein, absichtlich mit Phrasemen zu spielen (a. a. O., S. 41–45), obwohl die

Sprecher auch Fehler machen können (Burger 2010, 27). **Idiomatizität** ist eine graduelle Eigenschaft der Phraseme. Damit wird der Unterschied zwischen die wörtliche und die phraseologische Bedeutung der Phrasem gemeint. Nicht-idiomatische Phraseme sind durch die Bedeutungen der einzelnen Komponenten zu verstehen, dagegen können idiomatische Phraseme nicht aus dem Kontext der einzelnen Komponenten geschlossen werden. (Korhonen 2018, 45.) Soziolinguistisch haben Sprachen und deren Strukturen, Lexemen und auch Phraseme neben deren kommunikativen Funktion auch eine Funktion in der Gestaltung von sozialen Identitäten (Filatkina 2007, 141). Die Verwendung von Phrasemen kann als ein Stilmittel der Gruppensprache gesehen werden (a. a. O., S. 142), und dazu sind Slangs und Soziolekte bedeutende Quellen von neuem phraseologischem Sprachmaterial (Sandig 2007, 172; Korhonen 2018, 155).

Phraseme können kategorisch in Verb-, Substantiv-, Adjektiv- und Adverbphraseme unterteilt werden, je nachdem, welche Wortart der syntaktisch führenden Komponenten des Phrasems ist. Von denen sind Verbphraseme am üblichsten. (Korhonen 2018, 50–53.) Die Unterteilung der Phraseme kann in verschiedene Klassen erfolgen. In dieser Masterarbeit werden besonders Funktionsverbgefüge, Routineformeln, geflügelte Worte und Sprichworte betrachtet.

Funktionsverbgefüge sind Phraseme, die aus einem bestimmten Verbtyp bestehen, der häufig von allgemeiner Bedeutung ist und einen nominalen Teil enthält. Die Zusammenstellung formt eine semantische Einheit, in der der nominale Teil eine semantische Bedeutung enthält, wohingegen das Verb beispielweise Modus, Tempus oder Zusatzänderung zum Ausdruck bringt. (Korhonen 2018, 60–62.) **Routineformeln** sind Phraseme, die bestimmte kommunikative Zwecke und Routinen in schriftlicher und mündlicher Kommunikation erfüllen. Laut Korhonen (2018) können Routineformeln mit bestimmten Situationstypen verbunden oder situationsunabhängig sein und zum Beispiel mit Grüßen, Wünschen und Erkundigungen oder Ablehnung und Anerkennung zu tun haben. (A. a. O., S. 65–70.) Liimatainen (2009) sieht Routineformeln als einen Teil des mentalen Lexikons: die werden als semantische Ganzheiten ins Gedächtnis gespeichert und von dort in den Sprachgebrauch übertragen (a. a. O., S. 264).

Geflügelte Worte sind Ausdrücke, die allgemein im Sprachgebrauch geläufig sind und deren Herkunft bekannt ist. Früher haben geflügelte Worte seinen Ursprung besonders in der Literatur gehabt. Heutzutage stammen viele geflügelte Worte auch aus nicht-literarischen Quellen wie Filmen und Werbungen. (Korhonen 2018, 71–74.) Als **Sprichworte** werden meistens kurze und bündige

Sätze bezeichnet, die allgemein bekannt und lehrreich sind. Sie enthalten oft Weisheiten oder Wahrheiten in einer leicht zu erinnernden Form (a. a. O., 76). Sprichworte sind oft selbständige Redensarten, die häufig Behauptungen, Befehle und allgemeingültigen Inhalt enthalten (a. a. O., S. 76–83.)

3 Übersetzungswissenschaftliche Begriffe

3.1 Nicht-professionelle Übersetzung

Bei der Übersetzungsforschung des Sprachgebrauchs im Internet geht es nicht um Übersetzung als eine professionelle Tätigkeit, sondern um eine alltägliche Sprachkompetenz durch Interaktion zwischen mehrsprachigen Menschen (Koskinen 2013, 17; Kolehmainen, Koskinen & Riionheimo 2015). Das Phänomen ist früher auf mehrere Weise beschrieben worden: als natürliche Übersetzung („*natural translation*“) (vgl. Harris & Sherwood 1980), laienhafte Übersetzung, *ad hoc* - Übersetzung, nicht-professionelle Übersetzung (Pilke et al. 2015, 318) und „translatorisches Handeln im Alltag“ (Koskinen 2013; Kolehmainen et al. 2015). Laut Kolehmainen et al. (2015, 376) kann diese nicht-professionelle Übersetzung auch anderen Zielen als der Kommunikation dienen. Durch die in dieser Masterarbeit untersuchte Literatur wird geschlossen, dass eine wichtige Funktion der Übersetzung ist es, Humor in den Gesprächen auf Diskussionsforen zu schaffen.

3.2 Übersetzungsmethode und -Verfahren

Nach der Ansicht von Schreiber (1997) sollte der Unterschied zwischen **Übersetzungsmethode** und **Übersetzungsverfahren** identifiziert werden (a. a. O., S. 219). Die Übersetzungsmethode weist auf das „*wie*“ der Übersetzung hin: diese wird häufig zwischen *verfremdender* und *einbürgernder Übersetzung* unterschieden (a. a. O., S. 151). Durch den Ausdruck wird der Text als Ganzes betrachtet, wohingegen sich das Übersetzungsverfahren auf kleine Textabschnitte bezieht (Schreiber 1997, 220; 1998, 115). Die Verfahren können an den Wortschatz, die Morphologie und die Syntax oder die Semantik gerichtet werden (Schreiber 1997, 220). Die Übersetzungsverfahren laut Schreiber (1997; 1998) sind mit solchen von Wilss (1977) vergleichbar und für die Analyse dieser Masterarbeit wesentlich:

1. **Direktentlehnung:** der Lexeme oder Lexemkombinationen werden in die Zielsprache ohne formale oder semantische Veränderungen entlehnt (z. B. *Brain-Drain*; *Knowhow*). Im weiteren Verlauf der Einbürgerung können orthographische und lautliche Angleichung an Schreib- und Sprechmuster der Zielsprache stattfinden. (Wilss 1977, 114.)
2. **Lehnübersetzung:** die ausgangssprachliche Syntagma ist noch morphologisch analysierbar. Lehnübersetzungen sind häufig Zusammensetzungen oder Adjektiv-Substantiv-Kollokationen (z. B. en. *growth rate* – de. *Wachstumsrate*, en. *market research* – de. *Marktforschung* und en. *developing country* – de. *Entwicklungsland*). (a. a. O., S. 114.)
3. **Wörtliche und Wort-für-Wort-Übersetzung:** die ausgangssprachlichen Strukturen werden durch inhaltlich sinngleiche syntaktische Strukturen der Zielsprache ersetzt. (Wilss 1977, 115; Schreiber 1997.) Der wesentliche Unterschied ist, dass in Wort-für-Wort-Übersetzung die syntaktischen Strukturen der Quellsprache gefolgt wird, während bei wörtlicher Übersetzung grammatische und syntaktische Anpassung an der Zielsprache gemacht wird (Wilss 1982, 87–88.).
4. **Transposition:** der ausgangssprachliche Ausdruck wird durch solche Strukturen wiedergegeben, die von der Bedeutung gleich sind, aber syntaktisch-syntagmatisch nicht korrespondieren. (Wilss 1977, 115.)

3.3 Die Übersetzung von Phrasemen

Nach Burger (2010, 130) können Phraseme auf drei Weise übersetzt werden. Wenn das fremde Phrasem direkt aus der Quellsprache entlehnt ist, spricht man über **Fremdphraseme**. Fiedler (2007, 91) nennt diese *direkte (phraseologische) Entlehnungen*. Phraseme können teilweise übersetzt werden: in **teilübersetzten Phraseme**, sie werden teilweise als solche entlehnt und teilweise übersetzt (Burger 2010, 130). Fiedler (2007, 91) beschreibt teilübersetzte Phraseme mit dem Ausdruck *Hybridformen*. Unter **phraseologischen Entlehnungen** oder phraseologische Lehnübersetzungen (ebd.) wird eine vollständige Ersetzung eines fremden Phrasems durch natives Sprachmaterial verstanden. Solche sind zum Beispiel biblische Phrasemen wie *Perlen vor die Säue werfen*. (Burger 2010, 130.)

Es ist erkennbar, dass Idiome, die seinen Ursprung in der englischen Sprache haben, in manchen finnischen Sprachebenen wie zum Beispiel dem Sportjargon landen (Muikku-Werner & Penttilä

2011, 251; Korhonen 2018, 156). Die Entlehnung von Idiomen geschieht *absichtlich* mit dem Ziel, Humor zu schaffen. Der linguistische Humor basiert darauf, dass sowohl der Übersetzer des Idioms als auch dessen Leser den ursprünglichen Ausdruck erkennen (Muikku-Werner & Penttilä 2011, 251). Es ist zu bemerken, dass das Verständnis der lehnübersetzten Idiome Kenntnisse der englischen Sprache (a. a. O., S., 262) und *phraseologische Kompetenz* bedingt, mit dem Verständnis über die Bedeutung der Phraseme gemeint wird (Korhonen 2018, 47).

4 Imageboards

Kohlchan.net und Ylilauta.org sind Online-Diskussionsforen, die als Imageboards bezeichnet werden. Da sie auf einer ähnlichen Software basieren, ähneln sie sich in ihrem Layout und Diskussionskultur. Imageboards sind nach Thema (Hobbys, Beziehungen, Geld, Kultur usw.) in kleinere Unterkategorien (en. *subboards*; de. *Unterbretter*; fi. *alalaudat*) unterteilt. Alle Unterbretter enthalten zehn Seiten an Diskussionsfäden (en. *thread*; fi. *lanka*). Die Nachrichten heißen *Posts* und die Aktivität des Messagings nennt man *posting* (de. *pfostieren*). Die beliebtesten Unterbretter sind auf Kohlchan */b/Random* und auf Ylilauta *Sekalainen*, wo Diskussionen nur wenig moderiert werden und der Inhalt oft anstößig ist. Die meisten Themen sind spielerisch und humorvoll, obwohl auch rassistische, sexistische und insgesamt verärgerte Diskussionen auch nicht selten sind.

Die Gespräche auf Imageboards sind von Natur aus kurzlebig und anonym (Bernstein et al. 2011, 1). Ohne Pseudonyme, permanente Identitäten und langanhaltenden Gespräche wird die Gruppenidentität auf Imageboards durch andere Faktoren als gegenseitige Kenntnis gebildet: Laut Bernstein et al. (2011) wird die Gruppenidentität durch sprachliche und visuelle Mittel gebildet, mit denen Kenntnisse der Foren, ihrer Kultur und Kommunikationsgewohnheiten signalisiert werden (ebd.). Zu den Mitteln des Aufbaus einer kollektiven Identität zählen dazu Anonymität (Löber 2011, 52), Gruppensprache, gemeinsames Vokabular und Humor (Baym 2003, 1016; Bernstein et al. 2011) sowie auch offensiver Inhalt (Boyd 2010). Online-Communities bilden ihre eigenen Genres oder Nachrichtenkategorien (Baym 2003, 1016), über deren Gebrauch die Benutzer gutes Verständnis haben müssen.

4.1 Übersetzung auf Imageboards

Laut Moskopp und Heller (2013, 124) zielt man durch Wortspiele und Übersetzungen in der Ausdrucksweise im Internet darauf ab, Gruppenidentität und Subkultur zu bilden und sprachliche *nonsense* (de. *Unsinn*), das heißt pseudosyntaktischen und absurden Inhalt zu schaffen (vgl. Eble 1996, 2009).

Bei lautgetreuen Übersetzungen nach Moskopp und Heller (2013), werden Wörter von einer Sprache in eine andere anhand von Ähnlichkeiten in Schrift oder Aussprache übersetzt, dies kann benutzt werden, um eine absichtliche Verfremdung herbeizuführen. Beispielhaft zu nennen ist der deutsche Ausdruck *niemand kehrt*, welcher lautgetreu aus dem englischen *nobody cares* übersetzt worden ist. (A. a. O., S. 125–126.) Da lautgetreue Übersetzung scheint entsprechend den Befunden im Korpus wirklich ein Phänomen zu sein, wird es auch in der Analyse betrachtet, neben die im Abschnitt 3.2 definierten Übersetzungsverfahren.

5 Forschungsmaterial und -Methode

Das Korpus wird auf zwei Internetforen gesammelt: zum einen von der finnischsprachigen Seite Ylilauta.org und der deutschsprachigen Seite Kohlchan.org. Im Material kommen insgesamt 70 finnischsprachigen und 75 deutschsprachigen Lehnwörter und Phrasemen vor. Ins Korpus werden solche linguistischen Materialien gesammelt, die wegen untypischen grammatischen und phraseologischen Strukturen für übersetzte oder entlehnte Worte oder Phrasemen gehalten werden. Wie bei nicht-professioneller Übersetzung üblich ist, sind die Quelltexte nicht vorhanden. Die werden *versteckte Übersetzungen* genannt, deren Quellwörter nur in den Gedanken des Lesers existieren (Vgl. Kolehmainen ym. 2015, 387–388). Die Erfindungen sind *Scheinübersetzungen*, wenn sie von den nehmersprachigen grammatischen Konventionen abweichen und daher als Übersetzungen gefolgert werden können.

Die Forschungsmethode in dieser Masterarbeit ist eine mikrosoziolinguistische unbeteiligte Beobachtung (vgl. Zenner & Kristiansen 2013, 8; Trudgill 2004, 1). Das Ziel ist, das Phänomen der nicht-professionellen Übersetzung im Internet-Slang durch Beobachtung zu erforschen, weswegen es sich um eine qualitative Forschung geht (vgl. Kallmeyer 2005, 978). Es wird versucht, die

Sprachwahl der mehrsprachigen Sprecher und die Bildung von sozialer Identität durch Sprachgebrauch zu betrachten, wodurch auch eine soziolinguistische Perspektive in diese Forschung eingefügt wird (vgl. Gordon 2005, 955).

Die vorkommenden Lehnwörter und Phrasemen werden zuerst beobachtet, dann wörtlich ins Englische übersetzt und im Internet gesucht. Danach werden sie in einer Tabelle zusammengefasst und am Ende der Arbeit angehängt (Anlage 1 und 2). Meistens scheinen die Vorkommen einen Teil der Wortschatz und Phraseologie des globalen Internet-Slangs zu sein (vgl. Danet & Herring 2007, 34) aber sie können auch Übersetzungen von englischen Phrasemen wie Idiome, Routineformeln und geflügelte Worte sein.

Die Forschungsmethode stellt keine ethischen Probleme dar, da die Diskussionen auf Imageboards anonym und öffentlich sind. Die Links zu den Diskussionen sind gesammelt worden, um sie später lesen zu können. Typisch für Imageboards ist, dass die Diskussionen nach einer gewissen Zeit enden und diese durch neue ersetzt werden. Dadurch kann es zu Problemen der Überprüfung des ursprünglichen Materials kommen.

6 Nicht-professionelle Übersetzung in den Forschungsmaterialien

In diesem Kapitel werden die Resultate der Analyse zusammengefasst.

6.1 Deutschsprachiges Forschungsmaterial

Die im deutschsprachigen Diskussionsforum Kohlchan.net gesammelten Forschungsmaterialien ergeben, dass 75 entlehnte oder übersetzte Lehnwörter oder Phrasemen aufgenommen werden konnten. Davon sind 55 Lehnwörter und 20 Phrasemen. Die größte Gruppe von Lehnwörtern ist die Lehnübertragung, die im Abschnitt 2.2 eingeführt wurden. Dazu zählen Lehnübersetzungen und semantische Entlehnungen.

Es ist erkennbar, dass die meisten Phrasemen im deutschen Korpus phraseologische Lehnübersetzungen sind. Die restlichen Phraseme sind direkte phraseologische Entlehnungen oder teilübersetzte Phraseme. Das beliebteste Übersetzungsverfahren im Falle der Phraseme scheinen die Wort-für-Wort- und wörtliche Übersetzung zu sein.

6.1.1 Phraseme auf Kohlchan

Das nächste Beispiel ist eine wörtliche Übersetzung eines englischen Idioms.

(1) Bernd 28.10.18 17:41:51 - 1h ago No. 762340>>762389

Hier du gehst, vielleicht schaffst du ja, etwas **Lippenstift auf das Schweinchen zu schmieren** :3 [...]

Bei *Lippenstift auf das Schweinchen zu schmieren* geht es um eine wörtliche Übersetzung des englischen Idioms *to put lipstick on a pig*. Es ist ein ziemlich neues politisches Idiom (Zimmer 2008), das benutzt wird, wenn etwas nur oberflächlich verbessert oder repariert wird, ohne dass das Problem behandelt wurde. Im Deutschen hat es die Bedeutung von *etwas schönreden*, in welcher Bedeutung es im Beispielspiel 1 verwendet worden ist.

(2) Bernd 25.10.18 12:50:16 - 2d ago No. 746027>>746090>>749406>>751118

[Bild]

Bei mir schimmelt auch eine Fuge leicht.

Ist normal. Ist nicht gesundheitsgefährdend.

Und weg bekommst du es nur, wenn du die Fugen neu machst. Also einfach lassen und keine **pussy sein**.

Pussy sein ist ein aus dem englischen *to be a pussy* teilübersetzte Funktionsverbgefüge. In dem das englische Verb *to be* übersetzt wurde. Das auf die weiblichen Genitalien weisende Substantiv *a pussy* ist als solches entlehnt worden. Als Ganzes drückt das englische Phrasem unmännliches Verhalten aus. In dieser Situation wurde dieser Ausdruck benutzt, um zu sagen zu, dass derjenige, der sich über schimmelnde Fugen im Badezimmer beklagt, sich nicht so weiblich verhalten sollte, sondern einfach mit dem Problem leben.

6.1.2 Lehnwörter auf Kohlchan

(3) Bernd 24.10.18 13:53:32 - 4h ago No. 741422 SÄGE>>741454

Ist Freude jetzt auch schon so ein **NPC-Fühl**? [...]

NPC ist ein Akronym aus den Anfangsbuchstaben des englischen Wortes *Non Player Character*, bei dem es sich um Computerspielfiguren handelt, die so programmiert sind, dass sie nur einige Dinge tun oder sagen können. Im Internet-Slang wird damit auf Menschen verwiesen, die sich in Rahmen ihrer „Programmierung“ verhalten und zu keinem objektiven oder rationalen Denken fähig sind.

(4) Bernd 16.12.18 04:51:40 - 15d ago No. 4154>>4155

Ghoste sie. Lass den Schmerz kommen, aber nicht ewig. [...]

(5) OP Bernd 19.12.18 20:56:10 - 11d ago No. 4292>>4297>>4300>>4456

Nach **Geisterei** von mir hat sie mich nochmals angeschrieben und gesagt, [...]

Das Verb *ghosten* ist nach dem niedrigen morphologischen Adaptierungsgrades ein Spezialentlehnung aus dem englischen Verb *to ghost*. Damit wird Situationen beschreibt, in denen eine Beziehung derartig verlassen wird, dass die Kommunikation beendet wird und die Hoffnung besteht, dass der Hinweis von anderen Personen verstanden würde. Das Beispiel 5 *der Geisterei* scheint eine Lehnübersetzung aus dem englischen *ghosting* zu sein.

(6) Bernd 26.10.18 01:32:31 - 17h ago No. 749551>>749632

Neger Bitte. Handyvertrag von der Terrorkom oder O2 gibt es **Eifon** gratis dazu und dafür dann auch genug Gigabyte an Daten [...]

Eifon kann als eine Mischung von einer Lehnübersetzung und einer lautgetreuen Übersetzung betrachtet werden. Als Quelle ist wahrscheinlich das Wort *iPhone*, das ein Warenzeichen der amerikanischen Firmen Apple ist. Durch *Eifon* wird die Lautform des Wortes iPhone (/ˈaɪfoʊn/) imitiert. Das *Ei* ersetzt den Laut *i*, und das Wort *phone* wird durch gleich lautenden *fon* übersetzt.

6.2 Finnischsprachiges Forschungsmaterial

Das auf der finnischen Seite Ylilauta.org gesammelte Forschungsmaterial besteht aus insgesamt 70 Findungen: 41 Lehnwörter und 29 Phraseme. Auf der lexikalischen Ebene bilden Lehnwörter, wozu auch Zitatentlehnungen zählen, die größte Gruppe. Lehnübertragungen bilden die zweitgrößte Gruppe. Ein paar Lexemen sind sowohl durch englische als auch finnische Sprachmaterial geschaffen. In diesen Fällen kann nicht über Lehnwörter gesprochen werden, sondern über diverse sprachliche Gebilde. Viele der lexikalischen Elemente befinden sich in den „Übersetzungsfaden“. Die meisten Phraseme sind geflügelte Worte, die häufig aus den Phänomenen der Pop-Kultur stammen.

6.2.1 Phraseme auf Ylilauta

Im Folgenden werden Beispiele von aus dem Englischen stammenden Phrasemen auf Ylilauta gegeben.

(7) Anonyymi Nro. 78752035 13.2. klo 19.21 +4 0,02

>>78748788

Vittu että voi miehellä mennä tunteisiin lasten kuvafoorumilla :D

Keep calm and drink tap water

Keep calm and drink tap water kann als Modifizierung der englischen Phrasem *Keep calm and carry on* zu sein. Es wurde während des zweiten Weltkrieges in Großbritannien für den Einfall einer Invasion geschaffen (Lewis 2004, 103). *Drink tap water* bezieht sich auf eine Idee einiger Benutzer auf Ylilauta. Sie glauben, dass sich im Leitungswasser Östrogen befindet, was Grund dafür ist, dass Männer sich feminin verhalten. Das Phrasem wird verwendet, um jemanden über eine Beleidigung zu verspotten.

Beispiel 9 geht um eine phraseologische Lehnübersetzung, die Wort-für-Wort übersetzt worden ist.

(8) Anonyymi Nro. 84669942 21.6. klo 15.30

>>84669915

lepään salkkuni

Lepään salkkuni (de. *Ich ruhe meine Brieftasche*) ist eine Wort-für-Wort -Übersetzung der englischen Idiom *I rest my case*. Es wird oft verwendet, um auszudrücken, dass etwas, das gerade passiert ist oder gesagt wurde, die Meinung von jemandem bestätigt oder in der Fachsprache der Justiz, wenn etwas der Jury überlassen bleibt. Eine Wort-für-Wort -Übersetzung wurde benutzt, obwohl es ein finnisches Phrasem gibt, das eine gleiche Bedeutung überträgt. Deswegen liegt die Vermutung nahe, dass der Benutzer die Übersetzung auf Grund des Humorgehalts nutzte.

6.2.2 Lehnwörter auf Ylilauta

Im nächsten Beispiel geht es um eine Lehnmischung, in der ein englisches Wort durch ein Suffix ins Finnische angepasst worden ist.

(9) Anonyymi Nro. 89960978 12.27

[...]

Hyvät **cherrypickaukset**

Bei *cherrypickaus* geht es um eine angepasste Entlehnung, in dem das englische Wort *cherry picking* ins finnische durch ein Suffix *-aus* substantiviert worden ist. Bildlich bedeutet das dasselbe,

wie die deutsche Redewendung *die Rosinen aus dem Kuchen picken*. Die Entlehnung aus dem Englischen erfolgte, obwohl auch eine finnische Alternative existiert: wörtlich übersetzt lautet diese *die Rosinen aus dem Pulla* [[finnisches Hefengebäck] *picken*.

(10) Anonyymi AP Nro. 84550149 18.6.2018 klo 16.56

Psykoosipotilaat **tarjoiltu**

Tarjoilla (de. *servieren*) ist eine semantische Entlehnung aus dem englischen Internetsprache. Damit wird umgangssprachlich das Gewinnen oder die Bewältigung von einer bestimmten Sache bedeutet, oder jemanden zum Schweigen bringen, indem etwas gesagt wird, das nicht beantwortet werden kann. In diesem Beispiel wird gesagt, dass „*Psychose-Patienten*“ serviert worden sind. Das kann derartig interpretiert werden, dass Leute, die eine andere oder „falsche“ Meinung haben, in einer Debatte gewonnen sind.

(11) Anonyymi AP Nro. 81996537 16.4. klo 13.47

Muistaako kukaan mistä syystä kouluammuntoja ruvettiin sanomaan **kouluhieronnoiksi**?

Im Beispiel 11 wird gefragt, wieso man Amokläufe an Schulen (en. *school shooting*) auf Ylilauta als *kouluhieronta* (de. „*Schulmassage*“) nennt. Das Wort hat seinen Ursprung in der englischen Wortverbindung *school massacre*. Dabei ist das Wort *school* ins Finnische übersetzt worden, und das Wort *massacre* hingegen durch das ähnliche Wort *massage* ersetzt worden ist. Massage hat in diesem Kontext eine neue Bedeutung in der finnischen Sprache bekommen. Da das Wort *school massage* in der englischen Sprache wahrscheinlich keinerlei Bedeutung hat, kann von einer semantischen Entlehnung nicht gesprochen werden. „*Schulmassage*“ ist wahrscheinlich erfunden worden, um über Amokläufe im Internet sprechen zu können und die auch planen, ohne viel Aufmerksamkeit zu erregen.

6.2.3 Übersetzungsfaden auf Ylilauta

(12) Anonyymi Nro. 83591799 24.5. klo 12.06 +1

coffee tooth is holing

(13) Anonyymi Nro. 83591816 24.5. klo 12.07 +1

>**coffee teeth colothing**

(14) Anonyymi Nro. 83591875 24.5. klo 12.09

In diesem Faden fragt der Benutzer, der den Faden anfängt, wie man das finnische Phrasem *kahvihammasta kolottaa* auf Englisch übersetzen kann. Wörtlich übersetzt es sich *Kaffeezahn schmerzt*, und bedeutet figurativ dasselbe als *Kaffeedurst haben*. Solche „Übersetzungsfäden“ scheinen auf Ylilauta ziemlich häufig vorzukommen. Dort werden zum Beispiel kultur- und sprachspezifische Wörter oder Redewendungen „übersetzt“, also zutreffender gesagt mittels finnischer und englischer Sprache ausgedrückt. Wie man in den Beispielen 12–14 sehen kann, ist das Ergebnis häufig statt einer Übersetzung ein durch linguistischen *nonsense* geschaffenes Gebilde, in welchem Einflüsse der finnischen Grammatik und Syntax festgestellt werden können. Da die Übersetzungsfäden ein übliches Phänomen auf Ylilauta ist und die Benutzer wissen sollten, welche Konventionen von linguistischem Wortspiel zu erwarten sind, werden diese in dieser Arbeit als eigene Nachrichten-kategorie (Baym 2003, 1016) von Ylilauta betrachtet.

7 Zum Schluss

Diese Masterarbeit zeigt sowohl Unterschiede als auch Ähnlichkeiten von nicht-professioneller Übersetzung zwischen finnischen und deutschen Online-Diskussionsforen. Unterschiedlich ist, dass auf dem deutschsprachigen Kohlchan die Übersetzung ist im lexikalischen Sprachmaterial gerichtet ist und auf der finnischen Seite Ylilauta der Anteil des übersetzten und entlehnten phrasologischen Materials größer ist. In den Diskussionen gibt es ungefähr gleichmäßig Anteile an übersetzenden Tätigkeiten. Auf Ylilauta erhöhen sich die für sie typischen Übersetzungsfäden den gesamten Anteil. In den finnischen Diskussionen erscheinen mehr Zitatentlehnungen als in den deutschen, wo Wörter lieber übersetzt als entlehnt werden. Ähnlich ist, dass Wort-für-Wort- und wörtliche Übersetzung auf beiden Foren sehr beliebt ist.

In dieser Masterarbeit wurde festgestellt, dass die englische Sprache einen bedeutenden Einfluss auf den deutschen und finnischen Internetsprachgebrauch hat. Es werden englische Ausdrücke auch in Situationen benutzt, in denen sowohl deutsche als auch finnische Sprachalternativen vorhanden sind. Hintergrund mag nicht nur die Stellung der englischen Sprache sein, sondern wird die Übersetzung auch als ein humoristisches Stilmittel eingesetzt. Übersetzungen werden als eine absichtliche Sprachwahl betrachtet, die aus die Sprachkonventionen der Imageboards stammen (vgl. Muikku-Werner & Penttilä 2011, 251). Wahrscheinlich ist, dass die Benutzer auf Kohlchan

deutschsprachig und auf Ylilauta finnischsprachig sind und daher hat Übersetzung keine rein kommunikative Funktion.

Laut Adams (2009) dient die Verwendung von Slang dem Bedürfnis der Menschen herauszustecken und irgendwo hinzugehören. Durch Umgangssprache können Menschen ihre „poetischen Fähigkeiten des Alltags“ ausdrücken (a. a. O., S. 6). Die Übersetzung im Rahmen der Internetsprache kann auch als ein Mittel und Weg zum Ausdruck der „translatorischen Fähigkeiten des Alltags“ angesehen werden. Der Einfluss der englischen Sprache kann das phraseologische Repertoire erweitern und daher andere Sprache vielseitiger machen.

Nicht-professionelle Übersetzung im Rahmen der Internetsprache als ein wenig untersuchtes Thema bietet viele Möglichkeiten für weitere Forschung. Es wäre interessant zu untersuchen, ob die aus der Internetsprache stammenden Ausdrücke in die Alltagssprache und in das weitere Sprachgefühl übernommen werden.